

KARMØY KONTROLL- OG KVALITETSUTVALG

MØTEINNKALLING

Dato: onsdag 26. august 2020
Tid: kl. 17.30
Sted: Karmøy Rådhus, kommunestyresalen

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf 52 75 73 50, som sms til mobiltlf. 959 86 979 eller på e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller anser seg inhabil, må gi melding om dette så tidlig som råd er. Varamedlemmer vil bli innkalt særskilt. Saker merket *Unntatt offentlighet i medhold av off.l.*, sendes bare internt. Sakskartet vil bli lagt ut på kommunens nettside og på www.kontrollutvalgene.no

SAKSLISTE:

- 21/20 Godkjenning av protokoll fra møte 17.06.20
- 22/20 Orientering fra administrasjonen – kommunalsjef helse og omsorg
- 23/20 Prosjektmandat for forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitets- og journalsystem v/ sykehjem»
- 24/20 Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024
- 25/20 Plan for eierskapskontroll 2020-2024
- 26/20 Valg av revisor fra 01.07.21 – konkurransebasert eller interkommunalt samarbeid
- 27/20 Budsjett for 2021 – kontrollarbeidet i kommunen
- 28/20 Referat- og orienteringssaker 26.08.20

Eventuelt

Karmøy/Aksdal, 19.08.20

Tor Inge Melhus (sign.)
Utvalgsleder

Toril Hallsjø
daglig leder/utvalgssekretær

Kopi: Ordfører (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (invitert generelt, og med kommunalsjef helse og omsorg i sak 22/20)
Varamedlemmer (til orientering)
Presse/publikum

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	26.08.20	21/20
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 17.06.20

Sekretariatets forslag til vedtak:

Protokollen fra møtet i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg den 17.06.20 godkjennes.

Vedlegg: Protokoll fra møtet 17.06.20

Saksorientering:

Vedlagt følger utkast til protokoll fra kontroll- og kvalitetsutvalgets møte den 17.06.20.

Protokollen er gjennomlest og godkjent av leder i etterkant av møtet og oversendt administrasjonen og kommunestyret til orientering. Det er ikke framkommet merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen fra forrige møte godkjennes formelt i dette møtet, og utvalgsleder eller evt. møteleder vil så signere protokollen.

Aksdal, 19.08.20

Toril Hallsjø (sign.)
Daglig leder/utvalgssekretær

KARMØY KONTROLL- OG KVALITETSUTVALG**PROTOKOLL**

Onsdag **17. juni 2020** ble det avholdt møte i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg under ledelse av utvalgets leder Tor Inge Melhus.

MØTESTED:	Karmøy Rådhus, kommunestyresalen
MØTESTART/MØTESLUTT:	kl. 17.30 – kl. 20.20
MØTENDE MEDLEMMER:	Tor Inge Melhus (KL), Linn Utseth (H), Elisabeth Kalstø (MDG) og Torunn Tvedt (KrF)
MØTENDE VARAMEDLEM:	Hans Christian Arnøy (Frp), Solrun Gjerdevik (V) og Kurt O. Bjørnnes (A)
FORFALL:	Bjørn Hundhammer (FrP), Ørjan Fjellkårstad (Sp) og Thor Otto Lohne (A)
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Daglig leder/utvalgssekretær Toril Hallsjø, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA REVISJONEN MØTTE:	Revisor/partner Harald Sylta og forvaltningsrevisor Magnus Heggen, KPMG AS, Bergen i sakene 16-18
FRA ADMINISTRASJONEN:	Rådmann Vibeke Vikse Johnsen Kommunalsjef Bjørn Andersen i sak 15/20 Komm.sjef helse og omsorg Nora Olsen-Sund i sak 16 Næringssjef Per Vælde i sak 18 Tilsynsingeniør Kjell Kristian Mydland i sak 20/20
ANDRE SOM MØTTE:	Ingen
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKSLISTE:	Sak 20/20 ble behandlet før sak 19/20.

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:**SAK 14/20 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 13.05.20****Sekretariatets innstilling:**

Protokollen fra møtet i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg den 13.05.20 godkjennes.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20:

Utvalget hadde ingen merknader til protokollen.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20:

Protokollen fra møtet i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg den 13.05.20 godkjennes.

SAK 15/20 ORIENTERING FRA ADMINISTRASJONEN – KOMMUNALSJEF OPPVEKST OG KULTUR

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar kommunalsjef oppvekst og kulturs gjennomgang om sitt arbeids- og ansvarsområde til orientering.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20:

Kommunalsjef oppvekst og kultur Bjørn Andersen viste organisasjonskart og orienterte om vedtatte satsningsområder og nøkkeltall.

Driftsbudsjett er på ca. 1 milliard, kommende investeringer på ca. 1,4 milliarder i skole (totalt 1,7 milliard i etaten), ca. 1200 ansatte (957 stillingshjemler), 2254 barnehagebarn i 8 kommunale og 23 private barnehager, 5346 elever på 21 skoler, 347 elever på 3 privatskoler, kulturskole, voksen-opplæringssenter og alternativ undervisningstilbud. Fordeling av kostnadene prosentvis av kommunens totale budsjett er 23 % til skole, 13 % til barnehage, kultur 2 % og idrett 1 %.

Prognosene viser at det blir færre barn i årene framover. I vedtatt barnehageplan er det lagt inn at 2023 det må reduseres/omplusseres 35 ansatte. Bemanning er i stor grad styrt av bemanningsnorm, pedagog- og lærertetthetsnorm.

Han viste oversikt over kultur- og idrettsarenaer, bibliotek, haller, kulturhus osv. Kommunens delplan kultur var for perioden 2016-2025, og der er det fokusert på behov for nytt kulturhus og koblingen mot frivillighet.

Av utfordringer framover pekte han på synkende barnetall og de høye utgiftene til spes. ped, hjelp. Sistnevnte ble nå vurdert avhjulpet ved ny organisering på tvers av de kommunale og private barnehagene. Det er PPT som gir tilrådinger. De har ca. 1000 aktive saker pr år og 27 årsverk.

Utvalget undret seg over hvorfor Karmøy og Haugesund lå så mye høyere i utgifter til styrket tilbud til førskolebarn enn andre kommuner er i gruppe 13 og landsnittet. Utvalgsleder takket for orienteringen.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar kommunalsjef oppvekst og kulturs gjennomgang om sitt arbeids- og ansvarsområde til orientering.

SAK 16/20 OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSSRAPPORT «IVARETAKELES AV OPPGAVER I FORBINDELSE MED SAMHANDLINGSREFORMEN

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kommunestyre tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Oppgaver i forbindelse med samhandlingsreformen» til orientering.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20:

Kommunalsjef helse og omsorg Nora Olsen-Sund viste til sin tilbakemelding om hva som var gjort. De hadde nå et bedre system for avviksregistrering. Ellers var det jobbet med rutiner og samarbeidsavtaler. Dette var et kontinuerlig arbeid. Utvalget hadde ingen merknader og sluttet seg til innstillingen.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20 og innstilling til kommunestyret:

Karmøy kommunestyre tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Oppgaver i forbindelse med samhandlingsreformen» til orientering.

SAK 17/20 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «TIDLIG INNSATS»**Sekretariatets innstilling:**

1. Karmøy kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Tidlig innsats» fra KPMG AS til orientering.
2. Rapporten oversendes rådmannen for videre oppfølging av rapportens anbefalinger.
3. Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontroll- og kvalitetsutvalget om oppfølging av rapporten innen 9 måneder etter kommunestyrets vedtak.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20:

Forvaltningsrevisor Magnus Heggen fra KPMG Bergen orienterte om metode og funnene. Dette feltet er stort og de hadde sett på system og struktur på overordnet nivå. Spørreundersøkelsen hadde hatt god oppslutning. Han viste formålet med revisjonen, problemstillingene og deres vurderinger. Hovedkonklusjonen er at det er mye godt samarbeid i kommunen, samtidig som tverrfaglig samarbeid er satt for lite i system. Revisjonen har pekt på flere områder det bør arbeides videre med. Disse har de satt opp i ni anbefalinger. I følge ham er psykisk helse blant barn og unge den mest krevende risikoen. Universell foreldreveiledning bør innføres, da det for de familiene som får det i dag, blir det følt stigmatiserende.

Utvalget hadde spørsmål knyttet til ressursknapphet og om taushetsplikt som hinder. Utvalget sluttet seg til innstillingen.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20 og innstilling til kommunestyret:

1. *Karmøy kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Tidlig innsats» fra KPMG AS til orientering.*
2. *Rapporten oversendes rådmannen for videre oppfølging av rapportens anbefalinger.*
3. *Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontroll- og kvalitetsutvalget om oppfølging av rapporten innen 9 måneder etter kommunestyrets vedtak.*

SAK 18/20 UTKAST TIL PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL 2020-2024 MED RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGER – 1. GANGS BEHANDLING

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar KPMGs risiko- og vesentlighetsvurderinger til bruk i ny plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll for 2020-2024 til orientering.

(Utvalget har følgende innspill:/disse endringene/tillegg til utkast til planene.)

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg er enig om å prioritere/rangere følgende tema innen forvaltningsrevisjon de neste fire år:

1.
2.
3. osv

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg er enig om å prioritere/rangere følgende tema/selskap for eierskapskontroll:

1.
2.
3. osv

Utvalget tar saken opp til ny behandling i augustmøtet der de foreslåtte prosjektene er innarbeidet i planen.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20:

Revisor Harald Sylta innledet. Han viste til de risiko- og vesentlighetsvurderingene som var gjort, og som nå var presentert i analysen. Han viste også til kommunestyrevedtaket i mai, hvor utvalget blir bedt om å gjennomføre en forvaltningsrevisjon om kommunens kvalitet- og journalsystem ved sykehjemmene.

Utvalget drøftet om dette prosjektet skulle tas inn i planen eller settes i bestilling før ny plan var vedtatt. Utvalget var enig å be KPMG utarbeide et prosjektmandat til neste møte i august.

Hver av medlemmene kom så med sine tre forslag til prosjekt som de mente burde settes øverst på en liste. På bakgrunn av disse ble prosjektene gitt prioritet fra 1 til 4. De øvrige områdene med farge rødt og gult skulle tas inn i planen som uprioriterte, tillegg til to nye temaer knyttet til beredskap, hendelser og katastrofer og likestilling.

Utvalget drøftet så eierskapskontroll. Det ble opplyst at kommunens eierskapsmelding var fra 2013. Næringssjefen kommenterte Haugaland Kraft AS sin rolle som selskap på Haugalandet. Utvalget ble enig om å velge generell eierstyring som nr. 1 og selskapene Haugaland Kraft AS, Haugaland Vekst IKS, Karmøy Næringsfond AS og Karmsund Havn IKS som uprioriterte.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber revisjonsselskapet KPMG AS om å legge fram prosjektmandat på forvaltningsrevisjonsprosjekt om kunnskap og opplæring i og bruken av kommunens kvalitets- og journalsystem ved sykehjemmene til neste møte 26. august.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar KPMGs risiko- og vesentlighetsvurderinger til bruk i ny plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll for 2020-2024 til orientering.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg er enig om å prioritere/rangere følgende tema innen forvaltningsrevisjon de neste fire år:

- 1. Kompetanse og rekruttering*
- 2. Arbeidsmiljø og ytringsklima*
- 3. Personvern og informasjonssikkerhet*
- 4. Næringsutvikling*

I tillegg tas inn i planen en del utpekte områder som føres opp i uprioritert rekkefølge.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg er enig om å prioritere/rangere følgende tema/selskap for eierskapskontroll:

- 1. Generell eierstyring*

I tillegg tas inn i planen følgende selskaper i uprioritert rekkefølge.

- *Haugaland Kraft AS*
- *Haugaland Vekst IKS,*
- *Karmøy Næringsfond AS*
- *Karmsund Havn IKS*

Utvalget tar saken opp til ny behandling i augustmøtet der de foreslåtte prosjektene er innarbeidet i planen.

SAK 19/20 KOMMENDE ANBUDSPROSESS – VALG AV REVISOR FRA 01.07.21

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontroll og kvalitetsutvalg tar sak om kommende anbudsprosess om levering av revisjonstjenester til Karmøy kommune fra 01.07.21 til orientering.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20:

Sekretær innledet om bakgrunnen for saken. Etter kommuneloven § 23-2 a ligger det til utvalget å føre tilsyn/påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Dagens avtale utløper neste år, så iverksettelse med anbudsarbeidet må starte til høsten. Utvalget hadde mange spørsmål om et (mulig) kommende skifte av revisor.

Rådmannen informerte om at Rogaland Revisjon IKS i februar hadde hatt møte med administrasjonen i Haugesund, Karmøy og Tysvær for å markedsføre sine tjenester og for å signalisere at de var interessert i en utvidelse av selskapet på eiersiden av kommunene på Haugalandet.

Lovverket er imidlertid slik at det er kontrollutvalget som må ta initiativ til forslag til endring av revisjonsordning og gi innstilling til kommunestyret, ikke rådmann eller økonomisjef.

Utvalget var enig i at de ønsket å få en sak opp i neste møte om kostnader til revisjon opp mot andre kommuner, fordeler og ulemper med kjøp av revisjonstjenester i markedet (konkurransetsetting) og en vurdering opp mot et interkommunalt samarbeid med mulig opptakelse i Rogaland Revisjon IKS.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20:

Karmøy kontroll og kvalitetsutvalg tar sak om kommende anbudsprosess om levering av revisjonstjenester til Karmøy kommune fra 01.07.21 til orientering.

Karmøy kontroll og kvalitetsutvalg ber sekretariatet om å lage en saksutredning knyttet til valg av revisjonsordning til neste møte i august.

SAK 20/20 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 17.06.20

29. Statusoversikt pr. juni 2020
30. Saksprotokoll fra KST-møtte 11.05.20, sak 30/20 – årsmelding 2019
31. Henvendelse til utvalget fra grunneier(e) v/Wenche Ytreland - vederlagskrav mot kommunen og ønske om granskning (div. vedlegg IM)
32. Foreløpig tilbakemelding til grunneier vedr eiendomssak og ønske om granskning
33. Henvendelse/spørsmål til kommunen/utvalget fra grunneier Thomas O. Dankertsen om eiendom/mer og saksbehandling (div. vedlegg IM)
34. Representantskapsmøte i Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS 10.06.20
35. Medlemsinformasjon mai 2020 fra Forum for kontroll og tilsyn (FKT)

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20:

Sekretær innledet. Innsendte brev fra innbyggere/grunneiere medførte mye arbeid, men at det var praksis for at det var utvalget selv som tok standpunkt til henvendelsene.

Til pkt. 31-32

Saken hadde vært behandlet i jordskifteretten og hver av partene måtte dekke sine saksomkostninger. Utvalget var enig om at saken hørte ikke inn under utvalgets mandat og skulle avvises.

Til pkt. 33

Utvalget ønsket kommunens syn i saken. Tilsynsingeniør Mydland orienterte om saken, som han omtalte som alvorlig og vanskelig. Dankertsen drev hobbyvirksomhet i LNF-område. Det var foretatt masseutskiftning i våtmarksområde og det var påvist forurensning av grunn med påfølgende pålegg. Det var gitt god tid til å utbedre disse. I 2017 var det inngått en gjennomføringsplan, som til nå bare delvis var fulgt opp. Utvalget var av klar oppfatning at saken lå ikke under utvalgets mandat og saken derfor skulle avvises.

Sekretær gikk igjennom øvrige saker. Utvalget hadde ingen merknader.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 17.06.20:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar referat- og orienteringssakene 29 – 35 til orientering.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar henvendelsen fra Wenche Ytreland til orientering. Saken hører ikke under utvalgets mandat og blir med dette avvist.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar henvendelsen fra Thomas Osen Dankertsen til orientering. Saken hører ikke under utvalgets mandat og blir med dette avvist.

Eventuelt

Ingen saker var eller ble meldt.

Neste møte

Etter vedtatt møteplan er neste møte **onsdag 26. august kl.17.30**.

Saker på sakslisten: orientering fra kommunalsjef helse og omsorg, utkast til prosjektplan for forvaltningsrevisjon av kommunens journalsystem ved sykehjemmene, plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020-2024, budsjettforslag 2021 til kontroll og tilsyn, revisors uavhengighetserklæring for 2020.

Karmøy, 17. juni 2020

Tor Inge Melhus (sign.)
leder

Toril Hallsjø (sign.)
utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	26.08.20	22/20
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

ORIENTERING FRA ADMINISTRASJONEN – KOMMUNALSJEF HELSE OG OMSORG

Sekretariatets forslag til vedtak:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar kommunalsjef helse og omsorg sin gjennomgang om sitt arbeids- og ansvarsområde til orientering.

Saksorientering

Kontroll- og kvalitetsutvalget vedtok i møtet 05.02.20, sak 3/20 å invitere kommunale ledere til å komme å orientere om sitt arbeids- og ansvarsområde etter en plan. Vedtaket var følgende:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vedtar følgende plan for orientering om etatene og sentraladministrasjonen i kommunen i 2020:

18.03.20 ***Kommunalsjef oppvekst og kultur (utsatt til 17.06)***
13.05.20 ***Rådmannen***
17.06.20 ***Kommunalsjef helse og omsorg (utsatt til 26.08)***
26.08.20 ***Kommunalsjef teknisk***
23.09.20 ***Kultursjef***
21.10.20 ***Ungdomsrådet v/sekretær.***
18.11.20 ***Haugaland Vekst IKS***

Tidsrammen settes til 30-40 min. inklusiv spørsmål.

Sekretariatet gis fullmakt til å invitere i en annen rekkefølge enn slik listen over kommunale ledere er satt opp dersom den som inviteres ikke har anledning til å stille i det aktuelle møtet.

Orienteringene er tenkt å gjøre utvalget bedre kjent med driften av kommunen og de utfordringer kommunen har. Planen/invitasjonen ble oversendt rådmannen 19.02.20. Det gikk fram i brevet at tidspunktene kunne endres/byttes for de inviteres. Det er til nå ikke kommet ønske om det. Kommunalsjef Nora Olsen-Sund er kontaktet i forkant av møtet og hun stiller.

På kommunens nettside står det om helse og omorg:

Karmøy kommune skal sørge for nødvendige helse- og omsorgstjenester for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen. Dette gjelder ikke spesialisthelsetjenester, som utføres av helseforetakene (Helse Fonna).

- [Helse](#)
- [Omsorg](#)
- [Tjenester i hjemmet](#)
- [Barnevern](#)
- [Søk om helse- og omsorgstjenester](#)[Rus](#)
- [Psykisk helse](#)
- [Kreftkoordinator](#)
- [Folkehelse](#)
- [Helsestasjon og skolehelsetjenesten](#)
-
- [Hjelpemidler](#)
- [Legevakt](#)
- [Fastlege](#)
- [Koordinerende enhet \(KE\)](#)
- [Sykehjem](#)
- [Fysioterapi og ergoterapi](#)
- [Min helse \(helsenorge.no\)](#)
- [Bo lengst mulig i egen bolig](#)
- [Varsling av alvorlige hendelser](#)

Sekretariatet foreslår at det blir orientert om følgende tema (kun veiledende):

Tjenesteområdene og tjenestetilbud

- Hvordan tjenesteområdene er organisert
- Hvilke tjenester som ligger til tjenesteområdene

Antall ansette på tjenesteområdene

- Fordeling på de ulike tjenestene
- Rekruttering av medarbeidere
- Eventuelle utfordringer når det gjelder rekruttering

Budsjett og regnskap

Tanker om framtiden

Det er fastsatt tidsramme med 30-40 minutt inklusiv spørsmål, men det er mulig for utvalget å utvide denne, dersom det er ønskelig, men med mange saker på sakslisten, bør tidsrammen respekteres.

Utvalget kan komme med innspill på emne og spørsmål i forkant av møtet, men helst så tidlig som mulig, slik at den inviterte kan forberede seg på dette.

Aksdal, 19.08.20

Toril Hallsjø (sign.)

Daglig leder/utvalgsssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	27.08.20	23/20
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

PROSJEKTPLAN FOR FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKTET «KVALITETS- OG JOURNALSISTEM V/SYKEHJEM»

Sekretariatets forslag til vedtak/innstilling:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg bestiller forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitets- og journalsystem v/sykehjem» i tråd med det utkast til prosjektplan som foreligger fra KPMG AS (med eventuelle endringer som kommer fram i møtet).

Rammen settes til 250 timer.

Vedlegg: Prosjektplan – «Kvalitets- og journalsystem sykehjem» - KPMG AS, dat. aug. 2020
(timebudsjett er ikke off., Offl § 13/Forv. § 13)

Bakgrunn

Kontroll- og kvalitetsutvalget vedtok i møtet 17.06.20, sak 46/20 at det ønsket å få lagt fram et utkast til prosjektplan på et prosjekt om kommunens kvalitets- og journalsystem til møtet i august. Vedtaket er basert på kommunestyrets vedtak 11.5.20, sak 30/20:

«Kommunestyret ber om at kontroll- og kvalitetsutvalget gjennomfører en forvaltningsrevisjon vedrørende kunnskap om, opplæring i og bruken av kommunens kvalitets- og journalsystem ved våre sykehjem»

Karmøy kommunestyre vedtok plan for forvaltningsrevisjon i møtet 19.09.16, sak 66/16, men gav utvalget myndighet til å fravike vedtatt plan. Ny plan for de neste fire år er nå klar for behandling i høst.

Saksorientering:

KPMG AS har i oversendelse 17.08.20 lagt fram et utkast til hvordan prosjektet kan gjennomføres, se vedlegg.

Formålet til forvaltningsrevisjonen vil være å se i hvilken grad Karmøy kommune ivaretar kunnskap om, opplæring i og bruk av kommunens kvalitets- og journalsystem ved sine sykehjem.

Forvaltningsrevisjonen vil være forbedringsorientert, og vil ha som formål å gi anbefalinger om tiltak dersom forvaltningsrevisjonen avdekker avvik eller mulige forbedringsområder.

På bakgrunn av formålet blir følgende problemstillinger foreslått fra revisjonen:

1. Kunnskap (og styrende dokumentasjon)

1.1. I hvilken grad finnes det prosedyrer og planer for opplæring?

1.2. I hvilken grad ivaretas krav til opplæring i kommunens interne prosedyrer for opplæring?

1.3. Hva er ønskede mål og resultater av opplæringen?

1.3.1. I hvilken grad verifiseres det at disse målene og resultatene er oppnådd?

1.4. Hvilke roller gjennomgår opplæring og i hvilken grad er opplæring tilpasset de ulike rollenes behov for kunnskap om systemene?

1.5. Hvordan ivaretas behov for oppdatert kunnskap ved endring i systemene?

1.6. I hvilken grad finnes det rutiner for internkontroll av dokumentasjon i journalsystemet?

2. (Hensiktsmessig) Opplæring

2.1. I hvilken grad sikrer opplæringen at de ansatte får forståelse for krav i gjeldende lover og forskrifter og viktigheten av disse?

2.2. I hvilken grad dekker opplæring praktisk bruk av kvalitets- og journalsystem i daglig drift?

2.3. I hvilken grad belyses den enkeltes ansvar for bruk av systemene i opplæringen?

2.4. I hvilken grad er opplæring tilstrekkelig tilpasset roller og oppgaver?

3. Bruk og utbredelse

3.1 I hvilken grad har de ansatte ved sykehjemmene tilgang til kvalitets- og journalsystemene?

3.2 I hvilken grad legges det til rette for bruk av systemene i den daglige driften?

3.3 I hvilken grad er brukervennlighet vurdert ved valg av kvalitets- og journalsystem?

3.4 I hvilken grad bruker de ansatte kvalitets- og journalsystemene i ønsket utstrekning?

3.5 I hvilken grad har kommunen rutiner for å sikre god kommunikasjon internt, samtidig som taushetsplikten ivaretas?

3.6 I hvilken grad er de ansatte ved sykehjemmene kjent med relevant dokumentasjon (herunder rutiner og prosedyrer, brukerveiledninger mv.)?

3.7 I hvilken grad brukes kvalitetssystemet til å melde avvik i forbindelse med dokumentasjon?

Det vises nærmere til revisjonskriteriene/tilnærming i planens kapittel 2.3. De metoder som vil bli benyttet er dokumentanalyse, spørreskjema, intervjuer og bruksstatistikk.

Det vil bli innhentet og gjennomgått dokumentasjon fra kommunen som kan gi informasjon om problemstillingen, bl.a. innhente rutiner, strategier og planer knyttet kvalitets- og journalsystemet til kommunen. Det vil også bli innhentet kompetanseplaner og kompetansestrategier knyttet til opplæring i og kunnskap om kvalitets- og journalsysteme

Det vil bli gjennomført intervjuer med relevante informanter. Formålet med intervjuene er å få utfyllende informasjon og forklaringer til oversendt dokumentasjon. Relevante informanter vil blant annet være kommunalsjef for helse og omsorg, ledere av sykehjem, systemansvarlig(e) og ansatte på sykehjemmene med et særlig ansvar for kvalitets- og journalsystemet. Videre vil kommunearkivar, ansvarlig for internkontroll og lignende stillinger være aktuelle informanter. Andre relevante respondenter kan også bli intervjuet.

Valg av respondenter vil bli avtalt nærmere med kommunen. Ved gjennomføring av intervju utarbeides det intervjuguider. Fra hvert intervju vil det bli skrevet referat som sendes til hver enkelt respondent til verifisering (gjennomlesing og eventuell korrigering). Svar fra respondenter analyseres og sammenstilles deretter med øvrig.

Ved gjennomføring av intervju utarbeides det intervjuguider. Fra hvert intervju vil det bli skrevet referat som de sender til hver enkelt respondent til verifisering (gjennomlesing og eventuell korrigering). Svar fra respondenter analyseres og sammenstilles deretter med øvrig dokumentasjon.

De vil benytte spørreskjema for å kartlegge hvordan de ansatte på sykehjemmene opplever kunnskap om, opplæring i og bruk av kvalitet- og journalsystemet. Herunder vil de se på hvordan kommunens prosedyrer og rutiner rundt kvalitets- og journalsystemene etterleves.

De vil og hente ut relevant, tilgjengelig statistikk fra kvalitets- og journalsystemet for å belyse utbredelse og utvikling hva gjelder bruken av systemet over tid.

Oppdragsanvalig partner er Harald Sylta, prosjektleder Magnus Heggen og øvrige i teamet prosjektdeltakerne Mathias Johannessen og Lise Caballero og fagekspert/kvalitetsikrer Nils Harald Børve.

I følge kapittel 3.2 om aktivitets- og framtidsplan legger KPMG opp til å gjennomføre forvaltningsrevisjonsprosjektet innenfor en tidsramme på 250 timer. Timetallet inkluderer ikke forberedelse og presentasjon av rapport i kommunestyret, bare til utvalget. En slik presentasjon vil bli fakturert pr forbruk og utvalget kan ta stilling til det ved behandling av rapporten.

Budsjettert ramme for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll er ca. 700 timer ut i fra det kommunestyret har bevilget i møtet 16.12.19 for budsjett for 2020. Utvalget har i år brukt 140 timer knyttet til risiko- og vesentlighetsvurderinger og nye forvaltningsrevisjonsplaner og 250 timer på prosjektet «tidlig innsats». Det vil da trolig være innen vedtatt ramme å bestille dette prosjektet.

Oppstart blir nå i høst og det er planlagt overlevering av rapport på nyåret 2021. Utvalget vil da få rapporten til januarmøtet, og den vil lagt fram for kommunestyret i februarmøtet.

Utvalget må ved bestilling ta stilling til om de foreslåtte problemstillingene dekker det kontroll- og kvalitetsutvalget ønsker å oppnå med prosjektet.

Aksdal, 18.08.20

Toril Hallsjø
Daglig leder/utvalgssekretær

Prosjektplan

Kvalitets- og journalsystem sykehjem
Karmøy kommune

August 2020

www.kpmg.no

Innhold

1. Innledning	3
1.1 Bakgrunn	3
1.2 Forarbeid	3
1.3 Forslag til tilnærming	6
2. Formål, problemstillinger og revisjonskriterier	7
2.1 Formål	7
2.2 Problemstillinger	7
2.3 Revisjonskriterier	8
3. Tilnærming	9
3.1 Metode	9
3.2 Aktivitets- og framdriftsplan	10
4. Prosjektteam og honorar	11
4.1 Prosjektteam	11
4.2 Honorar	11

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Kontroll- og kvalitetsutvalget vedtok i møtet 17.6.2020 å bestille en prosjektplan på temaet Kvalitets- og journalsystem ved kommunens sykehjem. Vedtaket var basert på kommunestyrets vedtak i sak 30/20 i kommunestyremøtet 11.5.2020:

«Kommunestyret ber om at Kontroll- og kvalitetsutvalget gjennomfører en forvaltningsrevisjon vedrørende kunnskap om, opplæring i og bruken av kommunens kvalitets- og journalsystem ved våre sykehjem».

1.2 Forarbeid

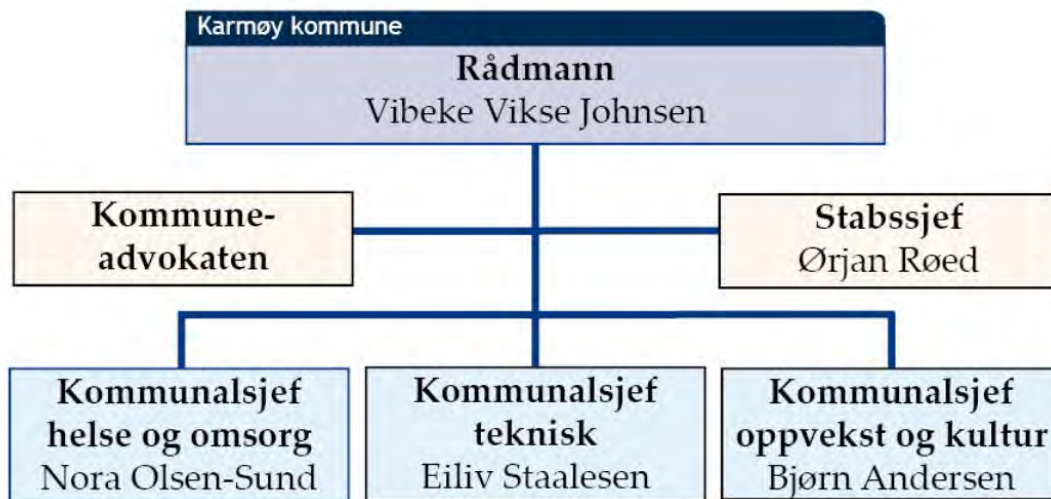
Det er et mål å utarbeide en god prosjektplan med relevante og vesentlige problemstillinger for en forvaltningsrevisjon. KPMG har i den forbindelse gjennomført en prosess for å konkretisere formål og problemstillinger. Vi har innhentet oversikt gjennom følgende:

- ✓ Kommunens hjemmesider
- ✓ Helsepersonelloven
- ✓ Helse- og omsorgstjenesteloven
- ✓ Pasient- og brukerrettighetsloven
- ✓ Personopplysingsloven
- ✓ Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjeneste
- ✓ Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- ✓ Pasientjournalforskriften

I den følgende delen presenteres kort resultatet av den forberedende analysen, KPMGs tolking av informasjonen og anbefaling til fokus i revisjonen.

1.2.1 Organisering av sykehjem i Karmøy kommune

Karmøy kommune er delt inn i tre kommunalområder, der hvert område er ledet av en kommunalsjef:

Figur 1. Organisasjonskart Karmøy kommune.

Kommunale tjenester relatert til sykehjem er organisert under kommunalområdet helse og omsorg. Kommunen har for tiden seks sykehjem, som er geografisk spredt og som har stor variasjon i antall og type sykehjemsplasser. I tillegg har kommunen avtale om kjøp av fire plasser ved Bokn sjukestove i Bokn kommune.

1.2.2 Kvalitets- og journalsystemene

Karmøy kommune bruker pasientjournalsystemet Profil. Profil er et elektronisk basert system som ivaretar faglig arbeid innenfor pleie, omsorg, rehabilitering og helse. Profil dekker det tverrfaglige behov for utveksling av informasjon samtidig som behovet for å beskytte informasjon ivaretas.

Som kvalitetssystem bruker kommunen Compilo. Compilo er et elektronisk verktøy for kvalitetsstyring som består av en rekke ulike moduler. Systemet ble innført i starten av 2019 og kommunen er fremdeles i implementeringsfasen av systemet. Foreløpig har de hovedsakelig brukt modulen for avvikshåndtering.

1.2.3 Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten

Formålet med denne forskriften er å bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet. I tillegg skal forskriften bidra til at øvrige krav i helse- og omsorgslovgivningen etterleves. Den som har det overordnede ansvaret for virksomheten skal sørge for at det etableres og gjennomføres systematisk styring av virksomhetens aktiviteter i tråd med denne forskriften. Medarbeiderne i virksomheten skal medvirke til dette.

Etter §6 - Plikten til å planlegge, innebærer plikten til å *planlegge virksomhetens aktiviteter* blant annet:

- Ha oversikt over medarbeideres kompetanse og behov for opplæring.
- Ha oversikt over områder i virksomheten hvor det er risiko for svikt eller mangel på etterlevelse av myndighetskrav.
- Ha oversikt over områder hvor det er behov for vesentlig forbedring av kvaliteten på tjenesten og pasient- og brukersikkerheten.

§7 – Plikten til å gjennomføre, påpeker at plikten til å *gjennomføre virksomhetens aktiviteter* blant annet skal:

- Sørge for at virksomhetens oppgaver, organisering og planer er kjent i virksomheten og gjennomføres.
- Sørge for at medarbeidere i virksomheten har nødvendig kunnskap om, samt kompetanse innenfor , det aktuelle fagfeltet, relevant regelverk, retningslinjer, veiledere og styringssystemet.

I henhold til §8 skal plikten til å *evaluere virksomhetens aktiviteter* sørge for at virksomhetens oppgaver, tiltak, planer og mål gjennomføres. Virksomheten skal vurdere om gjennomføringen av oppgavene, tiltakene og planene er egnet til å etterleve krav i helse- og omsorgslovgivningen.

Etter § 9 har virksomheten plikt å *korrigere virksomheten*, noe som innebærer følgende oppgaver:

- Rette opp uforsvarlige forhold
- Sørge for korrigerende tiltak som bidrar til at helse- og omsorgslovgivningen etterleves
- Forbedre prosedyrer, rutiner og tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av helse- og omsorgslovgivningen

1.2.4 Forskrift om kvalitet i pleie og omsorgstjeneste

Forskriften skal bidra til å sikre at personer som mottar pleie- og omsorgstjenester etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven får ivarettatt sine grunnleggende behov.

Etter §3 skal Kommunen etablere et system av prosedyrer som søker å sikre at:

- tjenesteapparatet og tjenesteyterne kontinuerlig tilstreber at den enkelte bruker får de tjenester vedkommende har behov for til rett tid, og i henhold til individuell plan der dette foreligger.
- Det gis et helhetlig, samordnet og fleksibelt tjenestetilbud som ivaretar kontinuitet i tjenesten.
- Brukere av pleie- og omsorgstjenester, og eventuelt pårørende/verge/hjelpeverge, medvirker ved utforming eller endring av tjenestetilbudet. Den enkelte bruker skal gis medbestemmelse i forbindelse med den daglige utførelse av tjenestene.

For å løse disse oppgavene skal kommunen utarbeide skriftlige nedfalte prosedyrer som søker å sikre at brukere av pleie- og omsorgstjenester får tilfredsstilt grunnleggende behov. Med grunnleggende behov menes blant annet:

- Oppleve respekt, forutsigbarhet og trygghet i forhold til tjenestetilbudet
- Få tilfredsstilt fysiologiske behov som tilstrekkelig næring (mat og drikke)
- Ha mulighet for ro og skjermet privatliv
- Få en verdig livsavslutning i trygge og rolige omgivelser
- Få tilbud om tilrettelegging for personer med demens og andre som selv har vanskelig for å formulere sine behov.

1.2.5 Helsepersonelloven

Formålet med denne loven er å bidra til sikkerhet for pasienter og kvalitet i helse- og omsorgstjenesten samt tillit til helsepersonell og helse- og omsorgstjenesten. Loven gjelder helsepersonell og virksomheter som yter helsehjelp i Norge.

Etter Kapittel 8 – Dokumentasjonsplikt, §39 – Plikt til å føre journal, skal den som yter helsehjelp nedtegne eller registrere opplysninger som nevnt i § 40 i en journal for den enkelte pasient. I helseinstitusjoner skal det utpekes en person som skal ha det overordnede ansvaret for den enkelte journal, og herunder ta stilling til hvilke opplysninger som skal stå i pasientjournalen. §40 – Krav til journalens innhold m.m. sier at journalen skal føres i samsvar med god yrkesskikk og skal inneholde relevante og nødvendige opplysninger om pasienten og helsehjelpen. I tillegg skal journalen inneholde opplysningene som er nødvendige for å oppfylle meldeplikt eller opplysningsplikt fastsatt i lov eller i medhold av lov. Journalen skal være lett å forstå for annet kvalifisert helsepersonell, og det skal fremgå hvem som har ført opplysningene i journalen.

1.2.6 Pasientjournalforskriften

Formålet med pasientjournalforskriften er å bidra til at pasienter ved hjelp av relevant og nødvendig dokumentasjon kan gis helsehjelp av god kvalitet, inkludert effektive og gode pasientforløp. Videre skal forskriften bidra til at personvernet ivaretas, inkludert pasientens rett til informasjon og medvirkning og at helsehjelpen kan kontrolleres i ettertid. Forskriften gjelder alle former for behandling av helseopplysninger som dokumenteres etter helsepersonelloven § 39 og § 40. Enhver behandling av helseopplysninger må kunne knyttes til en dataansvarlig.

Ifølge §12- Generelle systemkrav, skal pasientens journal føres elektronisk. Dersom det i enkelttilfeller ikke er mulig å registrere opplysningene elektronisk, kan de dokumenteres på annen måte inntil de kan registreres elektronisk. Dataansvarlig skal ha kontroll og oversikt over all behandling av helseopplysninger de selv er ansvarlig for, inkludert tilgjengeliggjøring av opplysninger til andre virksomheter.

1.3 Forslag til tilnærming

KPMG ser det som hensiktsmessig å ha en tredelt tilnærming hvor det ses på kunnskap, opplæring og bruk av kvalitets- og journalssystem blant de ansatte på kommunens sykehjem. De tre områdene henger naturligvis tett sammen, så vi foreslår at denne forvaltningsrevisjonen kartlegger i hvilken grad de tre områdene ivaretas, i tillegg til hvordan de påvirker hverandre og gir et totalt bilde. Vi vil her se nærmere på:

- Kommunens strategier og planer for å ivareta kunnskap om kvalitets- og journalsystem
- Kommunens strategier og planer for å ivareta opplæring i kvalitets- og journalsystem
- Kommunens strategier og planer for å ivareta bruk av kvalitets- og journalsystem

2. Formål, problemstillinger og revisjonskriterier

2.1 Formål

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å se i hvilken grad Karmøy kommune ivaretar kunnskap om, opplæring i og bruk av kommunens kvalitets- og journalsystem ved sine sykehjem.

Undersøkelsen vil være forbedringsorientert, og vil ha som formål å gi anbefalinger om tiltak dersom det avdekkes avvik eller mulige forbedringsområder.

2.2 Problemstillinger

På bakgrunn av formålet blir følgende problemstillinger foreslått:

1. Kunnskap (og styrende dokumentasjon)
 - 1.1. I hvilken grad finnes det prosedyrer og planer for opplæring?
 - 1.2. I hvilken grad ivaretas krav til opplæring i kommunens interne prosedyrer for opplæring?
 - 1.3. Hva er ønskede mål og resultater av opplæringen?
 - 1.3.1. I hvilken grad verifiseres det at disse målene og resultatene er oppnådd?
 - 1.4. Hvilke roller gjennomgår opplæring og i hvilken grad er opplæring tilpasset de ulike rollenes behov for kunnskap om systemene?
 - 1.5. Hvordan ivaretas behov for oppdatert kunnskap ved endring i systemene?
 - 1.6. I hvilken grad finnes det rutiner for internkontroll av dokumentasjon i journalsystemet?
2. (Hensiktsmessig) Opplæring
 - 2.1. I hvilken grad sikrer opplæringen at de ansatte får forståelse for krav i gjeldende lover og forskrifter og viktigheten av disse?
 - 2.2. I hvilken grad dekker opplæring praktisk bruk av kvalitets- og journalsystem i daglig drift?
 - 2.3. I hvilken grad belyses den enkeltes ansvar for bruk av systemene i opplæringen?
 - 2.4. I hvilken grad er opplæring tilstrekkelig tilpasset roller og oppgaver?
3. Bruk og utbredelse
 - 3.1 I hvilken grad har de ansatte ved sykehjemmene tilgang til kvalitets- og journalsystemene?
 - 3.2 I hvilken grad legges det til rette for bruk av systemene i den daglige driften?
 - 3.3 I hvilken grad er brukervennlighet vurdert ved valg av kvalitets- og journalsystem?
 - 3.4 I hvilken grad bruker de ansatte kvalitets- og journalsystemene i ønsket utstrekning?
 - 3.5 I hvilken grad har kommunen rutiner for å sikre god kommunikasjon internt samtidig som taushetsplikten ivaretas?
 - 3.6 I hvilken grad er de ansatte ved sykehjemmene kjent med relevant dokumentasjon (herunder rutiner og prosedyrer, brukerveiledninger mv.)?
 - 3.7 I hvilken grad brukes kvalitetssystemet til å melde avvik i forbindelse med dokumentasjon?

2.3 Revisjonskriterier

Til problemstillingane stiller vi opp revisjonskriterier. Revisjonskriterier er de krav og normer som tilstand og/eller praksis i kommunen måles mot. Revisjonskriterier må være aktuelle, relevante og gyldige for kommunen. Sentrale kilder til å utlede revisjonskriterier vil være:

- ✓ Helsepersonelloven
- ✓ Helse- og omsorgstjenesteloven
- ✓ Pasient- og brukerrettighetsloven
- ✓ Personopplysningsloven
- ✓ Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjeneste
- ✓ Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- ✓ Pasientjournalforskriften
- ✓ Kommunale vedtak og retningslinjer

3. Tilnærming

3.1 Metode

For å svare på problemstillingene vil vi samle inn data ved bruk av følgende teknikker:

- ✓ Dokumentanalyse
- ✓ Intervju
- ✓ Spørreskjema
- ✓ Bruksstatistikk

Vi vil innhente og gjennomgå dokumentasjon fra kommunen som kan gi informasjon om problemstillingen. Her vil vi blant annet innhente rutiner, strategier og planer knyttet til kvalitets- og journalsystemet til kommunen. Vi vil også innhente kompetanseplaner og kompetansestrategier knyttet til opplæring i og kunnskap om kvalitets- og journalsystemet.

Vi vil gjennomføre intervjuer med relevante informanter. Formålet med intervjuene er å få utfyllende informasjon og forklaringer til oversendt dokumentasjon. Relevante informanter vil blant annet være kommunalsjef for helse og omsorg, ledere av sykehjem, systemansvarlig(e) og ansatte på sykehjemmene med et særlig ansvar for kvalitets- og journalsystemet. Videre vil kommunearkivar, ansvarlig for internkontroll og lignende stillinger være aktuelle informanter. Andre relevante respondenter kan også bli intervjuet. Valg av respondenter vil bli avtalt nærmere med kommunen. Ved gjennomføring av intervju utarbeides det intervjuguider. Fra hvert intervju skriver vi referat som vi sender til hver enkelt respondent til verifisering (gjennomlesing og eventuell korrigering). Svar fra respondenter analyseres og sammenstilles deretter med øvrig dokumentasjon.

Vi vil benytte spørreskjema for å kartlegge hvordan de ansatte på sykehjemmene opplever kunnskap om, opplæring i og bruk av kvalitets- og journalsystemet. Herunder vil vi se på hvordan kommunens prosedyrer og rutiner rundt kvalitets- og journalsystemene etterleves.

Vi vil og hente ut relevant, tilgjengelig statistikk fra kvalitets- og journalsystemet for å belyse utbredelse og utvikling hva gjelder bruken av systemet over tid.

Det vil utarbeides en skriftlig sluttrapport som gjør rede for undersøkelsen, funn og anbefalinger. Utkast til rapport vil sendes på høring til relevante aktører før det utarbeides en endelig sluttrapport. Sluttrapportering til kontrollutvalget vil skje ved framstilling av en revisjonsrapport. Det vil være en rød tråd gjennom rapporten, og rapporten vil være kvalitetssikret og etterprøvbart.

3.2 Aktivitets- og framdriftsplan

Vi vil bruke 250 timar på oppdraget, fordelt på hovedaktivitetane planlegging, gjennomføring og rapportering. Figuren under viser forslag til aktivitets- og framdriftsplan:

		Juni				Juli				August					September				Oktober				November				Desember				
	Faser + aktiviteter	Timer	24	24	25	26	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	Forberede	25					Sommerferie																								
	Forundersøkelse	10																													
	Etablere prosjektplan	5																													
	Godkjenning prosjektplan	10																													
2	Starte opp	15																													
	Sende oppstartsbrev	1																													
	Oppstartsmøte	4																													
	Revisjonskriterier	2																													
	Dokumentliste	5																													
	Intervjuplan	3																													
3	Gjennomføre	180																													
	Dokumentanalyse	40																													
	Intervjuguide	5																													
	Intervjuer	40																													
	Analyse	35																													
	Kvalitetssikring	10																													
	Rapportutkast	50																													
4	Rapport	30																													
	Ferdigstille rapportutkast	10																													
	Høring rapportutkast	5																													
	Oversending av rapport	5																													
	Presentasjon KU	10																													
		250																													

Forvaltningsrevisjonen vil ha oppstart i slutten av august, etter vedtak i kontrollutvalget. Gjennomføring av forvaltningsrevisjonen vil foregå i september-november. Vi vil levere rapporten til det første kontrollutvalgsmøtet i 2021.

4. Prosjektteam og honorar

4.1 Prosjektteam

KPMG sitt team i forvaltningsrevisjonen består av følgende:

- ✓ Oppdragsansvarlig partner Harald Sylta
- ✓ Prosjektleder Magnus Heggen
- ✓ Prosjektmedarbeider Mathias Johannessen
- ✓ Prosjektmedarbeider Lise Caballero
- ✓ Fagekspert/kvalitetssikrer Nils Harald Børve

4.2 Honorar

I samsvar med avtale.

Kontakt oss**Harald Sylta****Partner****T** +47 40 63 96 66**E** harald.sylta@kpmg.no**Magnus Heggen****Associate****T** +47 90 02 49 60**E** magnus.heggen@kpmg.nokpmg.no

© 2020 KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavour to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kommunestyret	21.09.20	
Kontroll- og kvalitetsutvalget	23.09.20	24/20
Kontroll- og kvalitetsutvalget	17.06.20	18/20
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2020-2024 – KARMØY KOMMUNE

Sekretariatets forslag til vedtak og innstilling til kommunestyret:

Karmøy kommunestyre vedtar den framlagte Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020-2024 slik den foreligger og med følgende prioriteringer:

1. Kompetanse og rekruttering
2. Arbeidsmiljø og ytringsklima
3. Personvern og informasjonssikkerhet
4. Næringsutvikling

Kommunestyret gir kontroll- og kvalitetsutvalget fullmakt til å gjøre endringer i planen ved behov.

Vedlegg:

1. Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, juni 2020.
2. Risiko- og vesentligvurderinger for Karmøy kommune, utarbeidet av KPMG AS

Saksorientering

Bakgrunn

Forvaltningsrevisjon vil si å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regelletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Etter kommunelovens § 23-3 skal kontrollutvalget **«minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner».**

Planen skal være basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Hensikten er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Planen er det kommunestyret som skal vedta. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden.

Planprosessen

KPMG AS ble engasjert av Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg i møtet 03.12.19, sak 45/19 til å lede arbeidet med å utarbeide risiko- og vesentlighetvurderinger av kommunen og å komme med utkast til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020-2024. Mandatet ble beskrevet i egen prosjektplan.

Det ble planlagt å behandle ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll på følgende måte:

- marsmøtet – diskutere og vurdere risikoer innenfor kommunen sine ansvarsområder og knyttet til driften i selskaper der kommunen har eierinteresser, og å gjøre en første vurdering av aktuelle prosjekter gjennom en workshop i etterkant av møtet.
- maimøtet - kontrollutvalget gjør endelig prioritering av de enkelte prosjektene på grunnlag av innspill. Som grunnlag for diskusjonen i møtet skulle analyse-dokumentene være ferdiggjort. I dokumentene er alle data som er samlet inn blitt presentert i en risikovurdering, inkludert det som ble samlet inn fra workshop
- september - utkast til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll blir lagt fram for utvalget for endelig godkjenning og videresendelse til kommunestyret, eller til ny behandling i neste møte.

Workshopen, som det var invitert til 18.03.20, ble avlyst pga de igangsatte koronatiltakene fra regjeringen pga Covid19-viruset. Det samme gjaldt møtet mellom revisor og rådmann i samme uke. Workshopen og samtalen var en viktig del av prosessen for å komme med innspill til ny analyse og plan. Det innebar at analysedokumentet ikke ble ferdigstilt pr mai og prosessplanen ble noe forsinket.

Analysedokumentet er et verktøy – som sammen med kontrollutvalgets egne vurderinger er lagt til grunn for prioritering av aktuelle prosjekter i planen. Det er utvalget som har prioritert og vurdert de ulike risikoområdene og avgjort hvilke område som skal bli gjenstand for forvaltningsrevisjon. Til maimøtet ble utvalget gitt anledning til å komme med sine meninger knyttet til å identifisere risiko og komme en vektlegging av disse.

Utvalget gjorde vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 13.05.20, sak 9/20:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar endret prosessplan for arbeidet med ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020-24 til orientering.

Utvalget avsetter 30/50 min. til forvaltningsrevisor til gjennomgang av risikoområder og innspill fra medlemmer i møtet.

De innspill som har framkommet, tar KPMG med seg i det videre arbeidet med risiko- og vesentlighetvurderingene til bruk i utkast til planer.

Utvalget tar saken opp til ny behandling i junimøtet, der de foreslåtte prosjektene skal prioriteres nærmere.

Tidligere planer

I plan 2012-2016 ble følgende forvaltningsrevisjoner gjennomført:

- Internkontroll (*rapport 2013*)
- Økonomistyring (*rapport 2013*)
- Vedtaksoppfølging og andre politiske oversendelser (*rapport 2013/14*)
- Saksbehandling innen helse og omsorg, herunder pasient- og brukerrettigheter (*2014*)
- PPT (*rapport 2015*)
- Barnevern (*rapport 2015/2016*)
- Rekruttering, bemanning og kompetanse innen helse og omsorg (*orientering i møte*)
- IKT og informasjonssikkerhet (*orientering i møte*)

I plan 2016-2020 ble følgende områder gitt prioritert og gjennomført revisjon av:

1. Håndtering av varslingsaker (*rapport 2017*)
2. Kommunens organisering av tilbudet for flyktninger (*orientering 2019*)
3. Kostnadseffektivitet i pleie- og omsorgssektoren (*rapport 2018*)
4. Innkjøp – etterlevelse av regelverk, rutiner og kompetanse (*rapport 2017*)

De øvrige prosjektene var uprioriterte:

- Effektivitet/kvalitet i rus- og psykisk helsetjeneste
- Kvalitet i barnehage (*rapport 2018/2019*)
- Effektivitet og regelverksetterlevelse innenfor sosiale tjenester
- Etterlevelse av lovkrav i barneverntjenesten
- Styring og kontroll av IKT i kommunen
- Ivaretagelse av nye oppgaver etter samhandlingsreformen (*rapport 2019*)
- Økonomistyring
- Strategisk kompetansestyring
- Kommunens omstillingsevne

Utvalget bestilte også rapport i en konkret varslersak (*rapport 2017/18*) og om personvern og GDPR (*rapport 2019*). Selskapet som ble valgt ut for selskapskontroll, sammen med de andre eierkommunene, var Karmsund Havn IKS (*rapport 2018*).

Ny plan 2020-2024

Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 følger som vedlegg 1. Risiko- og vesentligvurderingene er vedlagt planen som vedlegg 2.

I forslag til ny plan, etter innspill fra administrasjon og utvalg, foreslo revisor følgende tema (i uprioritert rekkefølge):

Strategisk risiko

- **Kompetanse og rekruttering**
- **Mangelfull måloppnåelse knyttet til miljø og klima**
- **Næringsutvikling**

Operativ risiko

- *Mangelfullt systematisk vedlikehold og tilhørende vedlikeholdsetterslep*
- *Økonomisk bærekraft*
- *Utnyttelse av IKT-system*
- *Oppfølging av investeringsprosjekt*
- *Samspill mellom politikk og administrasjon*
- *Rus og psykisk helse*
- *Samhandling mellom tjenestene*

Regulatorisk risiko

- *Personvern og informasjonssikkerhet*
- *Internkontrollsystemet i kommunen*
- *Arbeidsmiljø og ytringsklima*
- *Helse, miljø og sikkerhet*

Forvaltningsrevisjon i selskap

- *Haugaland brann og redning IKS*
- *Haugaland næringspark AS*
- *Solstein AS*

Nærmere begrunnelse for valgene finner en under hvert av temaene i planen.

Kommunestyrevedtak om forvaltningsrevisjon

Kommunestyret vedtok i møtet 11.05.20, i sak 30/20 følgende enstemmige vedtak:

«Kommunestyret ber om at kontroll- og kvalitetsutvalget gjennomfører forvaltningsrevisjon vedrørende kunnskap om, opplæring i og bruken av kommunens kvalitets- og journalsystem ved våre sykehjem.»

Revisor viste til vedtaket i møtet i juni. Utvalget drøftet om dette prosjektet skulle tas inn i planen eller settes i bestilling før ny plan var vedtatt. Utvalget ble enig om å be KPMG utarbeide et prosjektmandat til neste møte. Forslag til prosjektmandat vil bli lagt fram for utvalget i augstmøtet og vil trolig bli satt i bestilling i samme møte.

Videre prosess

Revisor presenterte analysen i møtet 17.06.20 i sak 18/20. Hver av medlemmene kom så i møtet med sine tre forslag til prosjekt som de mente burde settes øverst på en liste. På bakgrunn av disse ble prosjektene gitt prioritet fra 1 til 4.

De øvrige områdene med farge rødt og gult skulle tas inn i planen som uprioriterte, tillegg til to nye temaer knyttet til **beredskap, hendelser og katastrofer og likestilling**.

Kontroll- og kvalitetsutvalget vedtok enstemmig 17.06.20, sak 18/20:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar KPMGs risiko- og vesentlighetsvurderinger til bruk i ny plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll for 2020-2024 til orientering.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg er enig om å prioritere/rangere følgende tema innen forvaltningsrevisjon de neste fire år:

- 1. Kompetanse og rekruttering*
- 2. Arbeidsmiljø og ytringsklima*
- 3. Personvern og informasjonssikkerhet*
- 4. Næringsutvikling*

I tillegg tas inn i planen en del utpekte områder som føres opp i uprioritert rekkefølge.

.....

Utvalget tar saken opp til ny behandling i augustmøtet der de foreslåtte prosjektene er innarbeidet i planen.

Ny plan ble oversendt i etterkant av møtet. Utvalget vil igjen behandle saken i møtet 26.08.20 for endelig innstilling til kommunestyret.

Videre saksgang

Når kontrollutvalget ser seg ferdig med prioriteringene i planen vil den være klar for oversending til kommunestyret for sluttbehandling. Fristen er ifølge loven *senest innen utgangen av året*, dvs. 31.12.20. Dette blir tolket slik at kommunestyret kan om nødvendig behandle saken på nyåret, så lenge utvalget har gjort sitt vedtak innen fristen. Slik prosessen er lagt opp til nå, vil planen bli sendt til kommunestyrets første møte i høst og da god tid før fristen.

Planen skal vedtas av kommunestyret, men det kan delegeres til kontroll- og kvalitetsutvalget å foreta endringer i planperioden. I tidligere planer er dette anbefalt og slik fullmakt er blitt gitt. Slik hjemmel er nå gitt i kommuneloven § 23-3 siste setning. I løpet av fire år har det vist seg at det kan være nyttig med omprioritering av prosjektene.

Planperioden går ett år ut over kommunestyreperioden, da ny plan ikke vil bli vedtatt av kommunestyret før til høsten etter valget.

Bestilling av forvaltningsrevisjoner skal skje med utgangspunkt i den plan som kommunestyret vedtar, og den budsjetttrammen kontroll- og kvalitetsutvalget har til rådighet. Ut fra tidligere års budsjett har det betydd at utvalget kan bestille ca. to prosjekter pr år.

Aksdal, 18.08.20

Toril Hallsjø (sign.)
Daglig leder/utvalgssekretær

Plan for forvaltningsrevisjon

2020-2024
Karmøy kommune

Juni 2020

www.kpmg.no

Forord

Kontrollutvalget i Karmøy kommune gav i møtet 3.12.2019 KPMG oppdraget med å bidra i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2020-2024. Planen for forvaltningsrevisjon er fundert i en analyse av risiko- og vesentlighet på forholdene i kommunen. Det blir her lagt fram plan for forvaltningsrevisjon med risiko- og vesentlighetsvurderingen som vedlegg. Planen skal bli vedtatt av kommunestyret.

Formålet med planen er å peke ut områder innenfor virksomheten til Karmøy kommune som skal prioriteres for forvaltningsrevisjon.

Dette er en plan for perioden 2020-2024.

I planen er det foreslått at kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planen. Slik tilgang til å delegere går fram av kommuneloven §23-3 om forvaltningsrevisjon¹.

¹ Lov av 22. juni 2018 om kommune og fylkeskommuner.

Innhold

1. Bakgrunn og formål	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Formål	1
1.3 Metode	1
2. Tema for forvaltningsrevisjon	2
2.1 Identifiserte risikoer og aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	2
2.2 Prioritering av område for forvaltningsrevisjon	3
Vedlegg 1 Utredning om tema for forvaltningsrevisjon	5
Vedlegg 2 Om forvaltningsrevisjon	9

1. Bakgrunn og formål

1.1 Bakgrunn

Etter § 23.3 andre ledd i kommuneloven skal kontrollutvalget «... *minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.*»

Kontrollutvalget i Karmøy kommune gav i møtet 3.12.2019 KPMG oppdraget med å bidra i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

1.2 Formål

Formålet med plan for forvaltningsrevisjon er å presentere områder som kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon i planperioden 2020-2024.

1.3 Metode

Som det går fram av kommuneloven § 23-3 skal plan for forvaltningsrevisjon være basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering. Risiko- og vesentlighetsvurderingen for Karmøy kommune er vedlagt og utgjør grunnlaget for denne planen. Beskrivelse av metode for gjennomføring av risiko- og vesentlighetsvurdering går fram av vedlegget.

2. Tema for forvaltningsrevisjon

I dette kapitlet presenterer vi identifiserte områder/hendelser som er vurdert som særlig relevante for forvaltningsrevisjon, hentet fra risiko- og vesentlighetsvurderingen som er gjennomført. Vi presenterer her hvilken tematikk som *kan* være relevant i en forvaltningsrevisjon. Når det gjelder selskapene som er identifisert for forvaltningsrevisjon, så kan det være aktuelt å kombinere forvaltningsrevisjonen med en eierskapskontroll.

2.1 Identifiserte risikoer og aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

I denne tabellen oppsummerer vi de identifiserte områdene for forvaltningsrevisjon fra risiko- og vesentlighetsvurderingen. Se også vedlegg 1 for en nærmere beskrivelse av tema som kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon.

Område/hendelse	Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon
Kompetanse og rekruttering	- Hvordan Karmøy kommune arbeider med å sikre riktig kompetanse i organisasjonen generelt, og spesielt innenfor områdene hvor det er særlig rekrutteringsutfordringer. - Hvordan kommunen arbeider med å omstille arbeidskraften de har.
Beredskap, hendelser og katastrofer	- Hvordan beredskapen er organisert, og videre vurdere om den er tilstrekkelig. - Hvordan kommunen arbeider med IT sikkerhet og digital beredskap. - Evaluerings av kommunen sin håndtering av pandemien i 2020.
Mangelfull måloppnåelse knyttet til miljø og klima	- Vurdere kommunen sitt planverk og policyer for miljø- og klimaarbeid. - Hvordan kommunen setter mål til miljø og klima, og hvordan de jobber med å oppnå disse målene.
Næringsutvikling	Hvordan Karmøy kommune arbeider med næringsutvikling i regionen, hvilke mål som er satt og hvordan dette er implementert i kommunen sin virksomhet som helhet.
Mangelfullt systematisk vedlikehold og tilhørende vedlikeholdsetterslep	Vurdere kommunens systematikk og planlegging av vedlikeholdet av bygningsmassen.
Økonomisk bærekraft	- Hvordan kommunen arbeider med risikoen knyttet til en sårbar økonomi. - Vurdere kommunen sine økonomistyringsrutiner - drift og investering. - Vurdere oppfølging og etterlevelsen av økonomiske måltall. - Gjennomgå kostnadsnivået innenfor enkeltområder.
Utnyttelse av IKT-system	- Vurdere hvordan kommunen arbeider helskaplig med digitalisering og innføring av nye IKT-system. Både kommunen sin porteføljestyring, men også enkeltprosjekt - herunder også hvordan kommunen sikrer tilstrekkelig opplæring og utnyttelse av systemene. - Vurdere hvordan kommunen sikrer den digitale beredskapen.

Område/hendelse	Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon
Oppfølging av investeringsprosjekt	- Vurdere kommunens etablerte systematikk i arbeidet med investeringsprosjekter. - Vurdere enkelte av kommunens investeringsprosjekter, om gjennomføring er i samsvar med etablerte standarder for god prosjektstyring og kommunen sine egne systemer.
Samspill mellom politikk og administrasjon	Vurdere i hvilken grad kommunen har etablert tilstrekkelige system som sikrer at beslutningsprosessene foregår i samsvar med delegasjonsreglement, lov og forskrift.
Rus og psykisk helse	- Vurdere hvorvidt kommunen sikrer at personer med psykiske plager/lidelser og/eller rusavhengighet får et helhetlig og koordinert tjenestetilbud. - Oppfølging av anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapport tidlig innsats 2020 knyttet til psykisk helse blant barn og unge.
Samhandling mellom tjenestene	Vurdere hvordan samhandling mellom tjenestene og stabsfunksjonene i kommunen som helhet er satt i system, og hvorvidt samhandlingen bidrar til en effektiv utnyttelse av ressursene.
Personvern og informasjonssikkerhet	- Oppfølging av forvaltningsrevisjonen fra 2019. - Vurdere prosessene knyttet til personvern og informasjonssikkerhet ved implementering av nye løsninger. - Vurdere om man har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i organisasjonen som skal forvalte løsningene.
Internkontrollsystemet i kommunen	- Vurdere overordnede føringer som er etablert for internkontroll i kommunen. - Vurdere hvordan internkontrollsystemet fungerer i praksis i enkelte deler av kommunen sin virksomhet.
Arbeidsmiljø og ytringsklima	- Vurdere hvordan kommunens ytringsklima oppleves. - Oppfølging av forvaltningsrevisjonen om varsling gjennomført i 2016.
Helse, miljø og sikkerhet (HMS)	- Vurdere systematikken i kommunen sitt HMS arbeid. - Oppfølging av HMS handlingsplan. - Oppfølging av HMS hos kommunen sine leverandører.
Likestilling	- Vurdere systematikken i kommunen sitt likestillingsarbeid - Oppfølging av likestillingsarbeidet i kommunen - Etterlevelse av likestillingsloven
Haugaland brann og redning IKS	- Vurdere hvordan selskapet etterlever krav i regelverket og fra eierkommunene. - Vurderer internkontroll i selskapet generelt, og spesielt i forhold til økonomistyring.
Haugaland næringspark AS	Vurdere hvorvidt etableringen av næringsparken bærer med seg avkastning i samsvar med intensjon.
Solstein AS	Vurdere hvordan selskapet etterlever gjeldende regelverk og rutiner.

2.2 Prioritering av område for forvaltningsrevisjon

Med utgangspunkt i risiko- og vesentlighetsvurderingen prioriterer kommunestyret følgende område for forvaltningsrevisjon i perioden 2020-2024, i prioritert rekkefølge:

1. Kompetanse og rekruttering
2. Arbeidsmiljø og ytringsklima

3. Personvern og informasjonssikkerhet
4. Næringsutvikling

I tillegg prioriterer kommunestyret følgende område, i uprioritert rekkefølge:

- ✓ Beredskap, hendelser og katastrofer
- ✓ Mangelfull måloppnåelse knyttet til miljø og klima
- ✓ Næringsutvikling
- ✓ Mangelfullt systematisk vedlikehold og tilhørende vedlikeholdsetterslep
- ✓ Økonomisk bærekraft
- ✓ Utnyttelse av IKT-system
- ✓ Oppfølging av investeringsprosjekt
- ✓ Samspill politikk og administrasjon
- ✓ Rus og psykisk helse
- ✓ Samhandling mellom tjenestene
- ✓ Internkontrollsystemet i kommunen
- ✓ Helse, miljø og sikkerhet (HMS)
- ✓ Likestilling
- ✓ Haugaland brann og redning IKS
- ✓ Haugaland Næringspark AS
- ✓ Solstein AS

Kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen, i samsvar med kommuneloven § 23-3.

Vedlegg 1 Utredning om tema for forvaltningsrevisjon

Strategisk risiko

Kompetanse og rekruttering

En forvaltningsrevisjon kan se på hvordan Karmøy kommune arbeider med å sikre riktig kompetanse i organisasjonen generelt, og spesielt innenfor områdene hvor det er særlig rekrutteringsutfordringer. Herunder hvilke tiltak de har iverksatt for å tiltrekke seg arbeidskraft, og hvordan disse tiltakene blir fulgt opp. En forvaltningsrevisjon vil også kunne evaluere hvordan kommunen arbeider med å omstille den arbeidskraften de har, med tiltak for kompetanseutvikling og tiltak knyttet til heltidsstillinger.

Beredskap, hendelser og katastrofer

En forvaltningsrevisjon kan gå gjennom hvordan beredskapen i kommunen er organisert, og videre vurdere om den er tilstrekkelig. En forvaltningsrevisjon kan også se på hvordan kommunen arbeider med IT sikkerhet og digital beredskap. Ved pågående arbeid med risiko- og vesentligvurdering er Norge rammet av en pandemi. Det kan være relevant å gjennomføre en forvaltningsrevisjon i perioden som evaluerer kommunen sin håndtering av pandemien i 2020.

Mangelfull måloppnåelse knyttet til miljø og klima

En forvaltningsrevisjon på temaet kan gå gjennom og vurdere kommunen sine planer og policyer for miljø- og klimaarbeid. Herunder hvordan kommunen setter mål knyttet til miljø og klima. Videre kan en forvaltningsrevisjon vurdere hvordan kommunen jobber med å oppnå disse målene.

Næringsutvikling

En forvaltningsrevisjon på temaet kan vurdere hvordan Karmøy kommune arbeider med næringsutvikling i regionen. Herunder hvilke mål som er satt for næringsutvikling, og videre hvordan dette er implementert i kommunens virksomhet som helhet.

Operativ risiko

Mangelfullt systematisk vedlikehold og tilhørende vedlikeholdsetterslep

I en forvaltningsrevisjon kan en vurdere hvorvidt Karmøy kommunens systematikk og planlegging av vedlikeholdet av bygningsmassen er hensiktsmessig. Herunder hvordan kommunen kartlegger og dokumenter vedlikeholdsbehov og videre hvordan prioriteringer av vedlikehold blir foretatt i kommunen.

Økonomisk bærekraft

Tema for forvaltningsrevisjon innenfor området kan være hvordan kommunen som helhet arbeider med risikoen knyttet til å ha en sårbar økonomi, herunder hvilke tiltak som er satt i verk og oppfølgingen av disse. Ettersom kommunen nylig har etablert måltall for økonomistyring kan det være aktuelt at en noe uti perioden vurderer oppfølgingen og etterlevelsen av måltallene. Det kan også være relevant å vurdere i hvilken grad kommunen har etablerte økonomistyringsrutiner som sikrer kommunen oppdatert informasjon om drift og investeringer fortløpende. Det kan være aktuelt å vurdere kostnadsnivået og økonomistyringen innenfor enkeltområder.

Utnyttelse av IKT-system

Tema for forvaltningsrevisjon innenfor området vil kunne være å vurdere hvordan kommunen arbeider helskaplig med digitalisering og innføring av nye IKT-system. Herunder hvordan kommunen arbeider med målsettinger for digitalisering, og videre hvordan initiativene innenfor digitalisering støtter disse målsettingene. Gjennom forvaltningsrevisjon kan man både vurdere kommunen sin porteføljestyling, men også se på enkeltprosjekt. Ved vurdering av enkeltprosjekt vil det kunne være interessant å vurdere hvordan kommunen arbeider med prosjekt fra ide, og videre med fasene prioritering, implementering og gevinstrealisering. Herunder også hvordan kommunen sikrer tilstrekkelig opplæring i systemene og at systemene blir benyttet i samsvar med intensjon. Det kan også være hensiktsmessig å vurdere hvordan kommunen sikrer den digitale beredskapen.

Oppfølging av investeringsprosjekt

En forvaltningsrevisjon som ser på kommunen sin styring av investeringsprosjekt kan vurdere kommunens systematikk i arbeidet med investeringsprosjekter. Videre kan det være aktuelt å gjennomgå enkelte av kommunens investeringsprosjekter for å vurdere om gjennomføring er i samsvar med etablerte standarder for god prosjektstyring og kommunen sine egne systemer.

Samspill mellom politikk og administrasjon

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan vurdere i hvilken grad kommunen har etablert tilstrekkelige system som sikrer at beslutningsprosessene foregår i samsvar med delegasjonsreglement, lov og forskrift. Herunder kan det være relevant å vurdere hvordan administrasjonens ressurser benyttes i saksutredninger, om saker er tilstrekkelig utredet og hvordan en jobber med iverksettelse av vedtak. En forvaltningsrevisjon kan også vurdere hvordan folkevalgtopplæringen fungerer.

Rus og psykisk helse

En forvaltningsrevisjon innenfor rus og psykiatri kan vurdere hvorvidt kommunen sikrer at personer med psykiske plager/lidelser og/eller rusavhengighet får et helhetlig og koordinert tjenestetilbud. Herunder vil det være relevant å se på tildeling og samordningen av tjenestene og videre om tjenestene som kommunen tilbyr treffer brukergruppen. Videre kan det være relevant å vurdere hvordan man sikrer at overgangen mellom de ulike etatene i kommunen ivaretar brukerne.

En forvaltningsrevisjon kan også se på oppfølgingen av anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapport tidlig innsats 2020 knyttet til psykisk helse blant barn og unge. I forvaltningsrevisjonen anbefaler vi kommunen å etablere tiltak for å arbeide mer systematisk med psykisk helse blant barn og unge, herunder:

- ✓ Vurdere å etablere et tilbud til 16-17 åringer med lettere psykiske lidelser
- ✓ Prioritere arbeidet med å etablere en tverretattlig forebyggingsplan for barn og unge innen psykisk helse

- ✓ Sørge for at samarbeidet rundt psykisk helse i større grad settes i system

Samhandling mellom tjenestene

En forvaltningsrevisjon kan vurdere hvordan samhandling mellom tjenestene og stabsfunksjonene i kommunen som helhet er satt i system, og hvorvidt samhandlingen bidrar til en effektiv utnyttelse av ressursene. Videre kan en forvaltningsrevisjon gå mer konkret inn på enkelte tjenesteområder for å vurdere samhandlingen i praksis.

Regulatorisk risiko

Personvern og informasjonssikkerhet

Innenfor dette området vil det kunne være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon som vurderer kommunen sin oppfølging av forvaltningsrevisjonen fra 2019. Videre kan det være formålstjenlig å gå inn i en annen sektor enn helse og omsorg, for å vurdere hvordan personvern og informasjonssikkerhet blir ivaretatt nedover i organisasjonen. For eksempel tar kommunen i bruk nye digitale løsninger innenfor opplæring, og det kan være relevant å vurdere prosessene knyttet til implementering av nye løsninger. Det kan også være relevant å vurdere om en har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i organisasjonen som skal forvalte løsningene.

Internkontrollsystemet i kommunen

En forvaltningsrevisjon på området kan vurdere hvilke overordnede føringer som er etablert for internkontroll i kommunen, herunder føringer for kvalitetssystemet, styrende dokumentasjon og avvikshåndtering. Videre kan det være hensiktsmessig å vurdere hvordan internkontrollsystemet fungerer i praksis i enkelte deler av kommunen sin virksomhet. Her kan det blant annet være aktuelt å vurdere oppfølging og lukking av avvik i praksis, og hvordan dette blir brukt inn i forbedringsarbeidet.

Det kan være hensiktsmessig å gjennomføre forvaltningsrevisjon på internkontroll noe uti perioden, da kommunen er i prosess knyttet til implementering av nytt kvalitetssystem.

Arbeidsmiljø og ytringsklima

I en forvaltningsrevisjon kan det være aktuelt å vurdere hvordan kommunen arbeider med å sikre et godt ytringsklima og videre hvordan kommunens ytringsklima oppleves. Det kan også være aktuelt å vurdere hvordan kommunen arbeider med å sikre et godt arbeidsmiljø i omstillingsprosesser. Innenfor tematikken kan det også være aktuelt å belyse hvordan kommunen har fulgt opp forvaltningsrevisjonen om varsling som ble gjennomført i 2016.

Helse, miljø og sikkerhet

En forvaltningsrevisjon kan vurdere systematikken i kommunen sitt helse, miljø og sikkerhet (HMS) arbeid, hvordan HMS arbeidet gjennomføres i praksis og oppfølging av kommunens HMS-handlingsplan. Det kan også være aktuelt å vurdere hvordan HMS blir ivaretatt ved oppfølging av kommunen sine leverandører.

Ettersom HMS-handlingsplanen nylig ble vedtatt, kan dette sees på noe uti perioden.

En forvaltningsrevisjon om HMS kan vurderes å sees i sammenheng med temaet over, arbeidsmiljø og ytringsklima.

Likestilling

En forvaltningsrevisjon kan vurdere systematikken i kommunen sitt likestillingsarbeid og hvordan kommunen likestillingsarbeid følges opp. En forvaltningsrevisjon kan også se på etterlevelse av likestillingsloven.

Forvaltningsrevisjon i selskap

I dette kapitlet presenterer vi selskapene som er vurdert som særlig interessante for forvaltningsrevisjon. Vurderingen er også her basert på risiko og vesentlighet. Det kan vurderes å gjennomføre en eierskapskontroll av selskapet i forbindelse med en eventuell forvaltningsrevisjon.

Haugaland brann og redning IKS

I en forvaltningsrevisjon av Haugaland Brann IKS kan det være relevant å vurdere hvordan selskapet etterlever krav i regelverket og fra eierkommunene. Det kan også være relevant å vurdere selskapets internkontroll generelt, og spesielt i forhold til økonomistyring. Det kan være aktuelt å gjennomføre en forvaltningsrevisjon noe uti perioden, ettersom selskapet er ny-etablert.

Haugaland næringspark AS

En forvaltningsrevisjon av selskapet kan vurdere hvorvidt etableringen av næringsparken bærer med seg avkastning i samsvar med intensjon.

Solstein AS

En forvaltningsrevisjon av selskapet kan vurdere hvordan selskapet driftes, herunder hvordan selskapet etterlever gjeldende regelverk og rutiner. Det kan vurderes å gjennomføre en forvaltningsrevisjon sammen med en eierskapskontroll, for også å vurdere hvordan kommunen følger opp selskapet.

Vedlegg 2

Om forvaltningsrevisjon

Formål med forvaltningsrevisjon

Det går fram av kommuneloven § 23-2 at kontrollutvalget skal se til at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon av kommunen og fylkeskommunen sin virksomhet og av selskap som kommunen har eierinteresser i.

Formålet med forvaltningsrevisjon er å gjennomføre systematiske undersøkelser av den kommunale virksomheten rettet mot økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyret sine vedtak og forutsetninger.

Forvaltningsrevisjoner skal gi kommunestyret relevant informasjon om effekten av offentlige tiltak og skal bidra til å gi kommunestyret et bedre grunnlag for å treffe vedtak, eventuelt endre tidligere vedtak. Forvaltningsrevisjoner skal bidra til en bedre og mer effektiv forvaltning.

Gjennomføring av forvaltningsrevisjoner

Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i samsvar med god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området (NKRF sin RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon).

Forvaltningsrevisjoner kan for eksempel omfatte undersøkelser om:

- a) forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
- b) forvaltningen sin ressursbruk og veikemidler er effektive i forhold til målene som er på området,
- c) regelverk blir etterlevd,
- d) forvaltningen sine styringsverktøy og veikemiddel er tjenlige,
- e) beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organ samsvarer med offentlige utredningskrav,
- f) resultat i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyret sine forutsetninger og/eller om resultat for virksomheten er nådd.

Forvaltningsrevisjon kan vinkles ut fra en eller flere analysetyper. Valg av problemstillinger og revisjonskriterier bør sees i sammenheng med hvilke analysetyper som blir valgt i forvaltningsrevisjonsprosjekt. Eksempel på ulike analyser er:

Analysetype	Beskrivelse
Mål- og resultatanalyser	Med fokus m.a. på effekter og virkninger av virksomhet, sett i forhold til formål og målsettinger.
System- og prosessanalyser	Med fokus m.a. på internkontroll, sikkerhetsaspekt, prosessuelle rutiner og prosedyrer (throughput); om disse er tilfredsstillende sett i forhold til krav som gjelder.
Produktivitet og effektivitetsanalyser	Med fokus m.a. på forholdet mellom input og output; forholdet mellom innsatsfaktorer og resultat.
Compliance analyser	Analyser med spesielt fokus på samsvar mellom de facto utføring og pålagte krav/rammevilkår.
Induktive analyser	Analyser med spesielt fokus på opplevde eller potensielle problemområde.

Tabell 1: Eksempel på ulike analyser som kan gjennomføres i forvaltningsrevisjon.

Forvaltningsrevisjon er et egnet virkemiddel for å undersøke alle sider ved kommunal virksomhet.

Kontakt oss**Harald Sylta****Partner****T** +47 40 63 96 66**E** harald.sylta@kpmg.no**Björg Rabbe Sandven****Manager****T** +47 99 39 65 83**E** bjorg.sandven@kpmg.nokpmg.no

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Vedlegg til Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024
Karmøy kommune

Juni 2020

www.kpmg.no

Innhold

1. Bakgrunn og formål	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Formål	1
1.3 Framgangsmåte og involvering	1
2. Oppsummerende risikovurdering	2
3. Kommunen sitt eierskap	7
3.1 Selskap som er omfattet av kommuneloven § 23-6, første ledd	7
3.2 Samarbeidsorgan og stiftelser	15
3.3 Andre selskap hvor kommunen har eierinteresser	16
4. Risiko- og vesentlighetsvurdering - av kommunen sin virksomhet	17
4.1 Strategisk risiko	17
4.2 Operativ risiko	19
4.3 Regulatorisk risiko	21
4.4 Forvaltningsrevisjon i selskap	23
5. Risiko- og vesentlighetsvurdering – av kommunen sitt eierskap	24
5.1 Generell eierstyring	24
5.2 Selskap identifisert for eierskapskontroll	24
Vedlegg 1 Framgangsmåte og involvering	26
Teoretisk fundament	26
Prosess	27

1. Bakgrunn og formål

1.1 Bakgrunn

Etter kommuneloven § 23-3, andre ledd, skal kontrollutvalget minst en gang i valgperioden utarbeide en plan som viser hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner innenfor. Videre går det fram av kommuneloven § 23-4, andre ledd, at kontrollutvalget også i løpet av valgperioden skal utarbeide en plan som viser hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planene skal utarbeides senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert og skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunen sin virksomhet, kommunen sine selskap og kommunen sitt eierskap.

Kontrollutvalget i Karmøy kommune bestilte i møtet 3.12.2019, sak 45/19, en risiko- og vesentlighetsvurdering fra KPMG som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, som skal gjelde i perioden 2020-2024.

1.2 Formål

Formålet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å identifisere hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i fireårsperioden 2020-2024.

KPMG har gjennomført en analyse av risiko og vesentlighet i Karmøy kommune. Denne analysen vil presentere identifiserte områder i den kommunale virksomheten og i selskap som er knyttet til kommunen, hvor det er risiko for vesentlige avvik og hvor alvorlige konsekvensene av disse avvikene vil være. Analysen danner grunnlag for kontrollutvalget sin prioritering av områder som kan være gjenstand for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i planperioden og kontrollutvalget sin innstilling til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planene blir vedtatt i kommunestyret.

Basert på planene vil kontrollutvalget få gjennomført enkeltstående forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Det er ved bestilling av enkeltstående revisjoner at tema spisses og operasjonaliserast når det gjelder hvordan revisjonen skal innrettes. Risiko- og vesentlighetsvurderingen identifiserer først og fremst områder for forvaltningsrevisjon, i planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll går det fram tema som *kan* være aktuelle tema innenfor de identifiserte områdene. Det er ved bestilling av enkeltstående prosjekt at en endelig spisser og operasjonaliserer hvilke temaer som skal være gjenstand for revisjon og hvilke problemstillinger revisjonen skal svare på.

1.3 Framgangsmåte og involvering

Vi har gjennomført en prosess som har inkludert samspillet med ulike deler av kommunen; administrasjon, hovedverneombud og politikere fra kontrollutvalg og kommunestyre.

Arbeidet har vært delt i tre hovedbolker:

1. Kartlegge og forstå kommunen
2. Arbeidsmøte med kommunen for å etablere og verifisere mulige område for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
3. Dokumentere analysen

For en mer detaljer beskrivelse av framgangsmåten, se vedlegg 1.

2. Oppsummerende risikovurdering

I den følgende tabellen oppsummerer vi de identifiserte områdene som kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll¹, med tilhørende vurdert risiko. I tabellen presenterer vi område/hendelse, aktuell enhet og gir en oppsummerende beskrivelse av område/identifisert hendelse. I kapittel 4 og 5 er det gjort en mer detaljert beskrivelse av område/hendelse og tilhørende risiko.

I den ytterste kolonene er det gjort en vurdering av risikoen, som et produkt av sannsynlighet og konsekvens – i samsvar med figur 2, vedlegg 1. Grøn indikerer relativt lav risiko. Det er ingen område/hendelser som er vurdert til å være grønn. Gul indikerer middels risiko. Risikoene som er definert som høye er markert røde.

Område/hendelse	Aktuell enhet	Oppsummerende beskrivelse	Risiko
Strategisk risiko			
Kompetanse og rekruttering	Hele kommunen	Tjenestebehov og ivaretagelse av behovet endrer krav til både kompetanse og sammensettingen av denne. Karmøy kommune opplever det som utfordrende å sikre seg riktig kompetanse innenfor enkelte tjenesteområder. Dette utgjør en risiko for mangelfulle tjenester.	
Beredskap, hendelser og katastrofer	Hele kommunen	Administrasjonen opplever at kommunen har gode beredskapssystem, med tett oppfølging fra Fylkesmannen. Videre er det knyttet risiko til kommunen sin digitale beredskap. Kommunens IKT-systemer oppleves å være sårbare. I 2020 har kommunen sin beredskap blitt sett på prøve med håndteringen av pandemien som følge av Covid-19 viruset.	
Mangelfull måloppnåelse knyttet til miljø og klima	Hele kommunen	I samfunnet er det et tiltakende fokus på miljø og bærekraftig virksomhet. Mangelfullt fokus på klima og miljø, kan innebære en omdømmerisiko for kommunen. Kommunen har et tiltakende fokus på dette området.	
Næringsutvikling	Hele kommunen	Karmøy kommune har en utflatende utvikling i folketall og negativ vekst i enkelte deler av kommunen. Verdiskapingen i kommunen har vært lavere enn gjennomsnittet i det nærliggende området. Manglende vekst i arbeidsplasser og verdiskaping kan være en risiko for reduksjon i kommunens skatteinntang, noe som igjen kan svekke inntekstgrunnlaget og kommunens tjenestetilbud.	

¹ Eit selskap kan vere aktuelt både for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll.

Område/hendelse	Aktuell enhet	Oppsummerende beskrivelse	Risiko
Operativ risiko			
Mangelfullt systematisk vedlikehold og vedlikeholdsetterslep	Teknisk	Kommunen har et vedlikeholdsetterslep. Det er en risiko for at planleggingen og prioriteringen av vedlikehold er mangelfull, dette kan utgjøre en risiko for at standarden på kommunen sine formålsbygg ikke er i samsvar med gjeldende regelverk. Videre kan det utgjøre en økonomisk risiko ettersom manglende vedlikehold kan føre til forringelse av bygningsmassen.	
Økonomisk bærekraft	Hele kommunen	Karmøy kommune har lavere skatteinntekter enn gjennomsnittet for resten av landet. Ressursbruken til tjenesteproduksjon har vært lavere enn landsgjennomsnittet de siste årene, samtidig som kommunen har en høyere ressursbruk enn det inntektsnivået isolert sett skulle tilsi. Vår vurdering er at Karmøy kommune har en sårbar økonomi. Samtidig går det frem at dette er et fokusområde i kommunen, og det er iverksatt flere tiltak. Dermed er nettorisikoen vurdert til å være middels.	
Utnyttelse av IKT-system	Hele kommunen	Historisk har kommunen kjøpt inn IKT-system for den enkelte sektor, uten å tenke gjennom behovet til kommunen som helhet. Det er pekt på at det er en risiko for at systemene ikke blir godt nok utnyttet og at kommunen har system som ikke blir bruk. Videre er det komnt innspill på at opplæringen i sentrale systemer innenfor helse og omsorg ikke er tilstrekkelig. Mangelfull opplæring vil utgjøre en risiko for at utnyttelsen av systemene vil være mangelfull, noe som igjen kan gi sårbare tjenester. Ettersom kommunen blir mer digitalisert, vil kommunen også være mer sårbar for svikt i IKT systemene.	
Oppfølging av investeringsprosjekter	Teknisk/hele kommunen	Kommunen skal gjennomføre flere store investeringsprosjekter i perioden. Ettersom det er store og komplekse prosjekt som kan være krevende å styre, er det en iboende risiko for at prosjektene ikke blir levert til avtal tid, kostnad og kvalitet. Merforbruk i investeringsprosjekt vil også føre til økte driftskostnader for kommunen. Forsinkelser kan føre til at inntektsstrømmen fra investeringen blir forsinket. Dette samt kvalitetsutfordringer kan også gi negative følger for øvrig virksomhet.	
Samspill mellom politikk og administrasjon	Hele kommunen	Administrasjonen og de folkevalgte har ulike roller og ansvar i en kommune og det foreligger en risiko for at en ikke alltid etterlever de ulike rollene og ansvaret. Det er kommet innspill på at de politiske beslutningsprosessene i kommunen oppleves som	

Område/hendelse	Aktuell enhet	Oppsummerende beskrivelse	Risiko
Rus og psykisk helse		byråkratiske. Uklar rolleforståelse mellom administrasjon og folkevalgte og utilstrekkelig utredelse av saker kan redusere kvaliteten i beslutningsprosessene og utgjøre en risiko for at beslutninger blir tatt på mangelfulle grunnlag.	
	Helse og omsorg Oppvekst og kultur	Både kontrollutvalget og administrasjonen spilte inn rus og psykisk helse som områder med særlig risiko, knyttet til at dette er områder som går på tvers av sektorer. Herunder psykisk helse i forhold til barn og unge og krysningspunktet mellom rus og psykisk helse. Manglende koordinering og helhet i tjenestetilbudet kan utgjøre en risiko for at personer med utfordringer knyttet til rus og/eller psykisk helse ikke får et tilstrekkelig tjenestetilbud.	
Samhandling mellom tjenestene	Hele kommunen	Forvaltningsrevisjonen gjennomført innenfor tidlig innsats i 2020 viste at det tverrfaglige samarbeidet innenfor området i for liten grad var satt i system. Det er videre gitt innspill på at kommunen sin organisering gir en risiko for manglende helhetlig styring og utnyttelse av kompetanse. Mangelfull koordinering og samhandling i kommunen kan utgjøre en risiko for at kommunens resurser ikke blir utnyttet effektivt, og kan videre påvirke tjenestekvaliteten.	
Regulatorisk risiko			
Informasjonssikkerhet og personvern	Hele kommunen	I kommunal virksomhet har personvern en høy, iboende risiko, da kommunen håndterer en rekke sensitive personopplysninger om innbyggere og ansatte. En forvaltningsrevisjon om personvern i Karmøy kommune i 2019 pekte på flere forbedringsområder i forhold til kommunens internkontrollsystem for personvern. Det er i prosessen med risiko- og vesentlighetsvurderingen kom innspill på at det ikke er gode nok systemer for å ivareta informasjonssikkerheten innenfor enkelte sektorer i kommunen, og at det er en risiko for at sensitiv informasjon ikke blir ivaretatt.	
Internkontrollsystemet i kommunen	Hele kommunen	Det er tidligere pekt på at kommunen har et forbedringspotensiale knyttet internkontroll. Manglende internkontroll kan utgjøre en risiko for at tjenestene ikke blir gjennomført i samsvar med vedtatte prosedyrer, at avvik ikke blir rapportert/fulgt opp og at arbeidet med kontinuerlig forbedring ikke blir satt i system.	

Område/hendelse	Aktuell enhet	Oppsummerende beskrivelse	Risiko
Arbeidsmiljø og ytringsklima	Hele kommunen	Ytingsklimaet i kommunen er blitt spilt inn som et risikoområde, som følge av at kommunalt ansatte har fått forbud mot å uttale seg i media/sosiale medier. Videre er det pekt på at kommunen ikke er god nok til å ivareta det psykososiale arbeidsmiljøet ved omstillinger, og at en ikke er tett nok på de som blir berørte i gjennomføringsfasen. Et arbeidsmiljø som ikke legger opp til et godt ytringsklima utgjør en omdømmerisiko for kommunen, det kan også svekke arbeidsmiljøet og føre til sykefravær og rekrutteringsutfordringer.	
Helse, miljø og sikkerhet	Hele kommunen	Det er gitt innspill på at HMS-arbeidet i kommunen kan være et forbedringspunkt. Herunder hvordan HMS-arbeidet fungerer, HMS-oppfølgningen av kommunen sine leverandører og videre hvordan oppfølgingen av HMS-handlingsplanen er i praksis.	
Likestilling	Hele kommunen	På arbeidsmøte med Kontrollutvalget ble det stilt spørsmålstegn ved kommunens etterlevelse av likestillingsloven, og systematikken i likestillingsarbeidet i kommunen.	
Forvaltningsrevisjon i selskap			
Haugaland Brann IKS	Selskap	Selskapet utfører en viktig oppgave på vegne av kommunen.	
Haugaland næringspark AS	Selskap	Selskapet skal bidra til å sikre eksisterende og etablere nye arbeidsplasser, og har således en viktig samfunnsfunksjon.	
Solstein AS	Selskap	Selskapet har en viktig samfunnsfunksjon.	
Eierskapskontroll			
Generell eierstyring	Eierstyring	Karmøy kommune har eierskap i over 20 selskaper, og det er stilt spørsmål ved om kommunen sin kapasitet til eierstyring er tilstrekkelig. Samtidig blir det pekt på at det er gjort forbedringer i eierstyringen de senere årene. I flere av selskapene hvor kommunen har eierskap er utvikling av næringsvirksomhet og arbeidsplasser et viktig formål. Mangelfull oppfølging av kommunen sin eierstyring kan utgjøre en risiko for at kommunen har eierskap som ikke gir avkastning i samsvar med intensjon.	
Haugaland Kraft AS	Selskap	Haugaland Kraft AS har historisk gitt Karmøy kommune høyt utbytte på investert kapital.	

Område/hendelse	Aktuell enhet	Oppsummerende beskrivelse	Risiko
Haugaland Vekst IKS		Formålet bak eierskapet og selskapets vesentlighet tilsier at kommunen bør ha en løpende oppfølging av eierskapet.	
	Selskap	Selskapet har en viktig samfunnsfunksjon med å drive felles nærings- og regionalutviklingsarbeid for eierkommunene. Manglende oppfølging av eierinteressene i selskapet kan potensielt påvirke hvordan kommunen sine interesser på næringsområdet på regionalt nivå blir utøvd.	
	Selskap	Selskapet har en viktig samfunnsfunksjon ved at det skal bidra til å skape nye arbeidsplasser i kommunen og videre bidra til å gi avkastning til eierne.	
	Selskap	Karmsund Havn er en viktig næringsaktør i Karmøy kommune.	

Fra arbeidsmøtene med politikerne og administrasjonen ble følgende område/hendelser nevnt som særlig aktuelle for forvaltningsrevisjon:

- ✓ Mangelfullt systematisk vedlikehold og tilhørende vedlikeholdsetterslep
- ✓ Utnyttelse av IKT-system
- ✓ Samspill mellom politikk og administrasjon
- ✓ Rus og psykisk helse
- ✓ Internkontrollsystemet i kommunen
- ✓ Arbeidsmiljø og ytringsklima
- ✓ Haugaland Brann IKS
- ✓ Karmsund Havn IKS

I utkast til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll vil vi, basert på våre analyser og kommunen sine innspill, prioritere hvilke prosjekt som vil være særlig relevante å gjennomføre i perioden.

3. Kommunen sitt eierskap

I dette kapitelet gir vi en oversikt over alle selskapa kommunen har eierskap i.

Kommuneloven § 23-6 og § 24-10 omtaler innsynsretten til kontrollutvalget og revisor. Etter kommuneloven §23-6, første ledd, kan kontrollutvalget og revisor (jmf. §24-10) kreve opplysninger for å gjennomføre kontroll i følgende type selskap:

- a) *interkommunale selskaper etter IKS-loven*
- b) *interkommunale politiske råd*
- c) *kommunale oppgavefelleskap*
- d) *aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.*

Kommuneloven § 23-6, femte ledd sier videre at:

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

Selv om det vil være selskapene som er omtalt etter §23-6, første ledd som vil være aktuelle for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, har kontrollutvalget også innsynsrett ovenfor selskap som utfører oppgaver på vegne av kommunen. Dette kan for eksempel være selskap som kommunen eier sammen med private, helt privateide selskap og stiftelser. Kontrollutvalget sin rett til innsyn og undersøkelser i selskap utover § 23-6, omfatter bare det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt. Samtidig vil det være nødvendig at kommunen har inngått en avtale med de aktuelle selskapene om rett til innsyn, for at kontrollutvalget og revisor kan kreve rett til kontroll².

Vi har i den videre beskrivelse skilt mellom de selskapene som er omfattet av kommuneloven § 23-6, første ledd, hvor kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll – det er disse selskapene som vil være aktuelle for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. I tillegg presenterer vi nøkkeltal fra andre selskap hvor kommunen har eierskap. I samsvar med kommuneloven §23-6, kan kontrollutvalget også gjennomføre undersøkelser i disse selskapene om eventuelle kontrakter med kommunen blir oppfylt.

3.1 Selskap som er omfattet av kommuneloven § 23-6, første ledd

Her følger en oversikt over de interkommunale selskapene og aksjeselskapene som kontrollutvalget har innsynsrett i etter kommuneloven § 23-6, første ledd. Vi presenterer her formålet med selskapet, kommunen sin eierdel og nøkkeltal for eierkapitalandel³, driftsinntekter og årsresultat⁴ for de tre siste årene.

² Tolkingssuttale frå kommunal- og moderniseringsdepartementet, [§ 23-6: Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.](#), 2020.

³ Egenkapitalandelen viser egenkapital av total kapital i selskapet. Den viser hvor stor del av eiendelene i selskapet som er finansiert med eienkapital, i motsetning til finansiering via lån. Grad av egenkapital er et uttrykk for selskapet sin soliditet.

⁴ Driftsinntekter og årsresultat er oppgitt i hele tusen.

3.1.1 Karmsund Havn IKS

Karmsund Havn IKS			
Selskapsform	IKS		
Stiftelsesår	1992		
Formål	«Planlegge, utbygge og drive havner, samt å trygge ferdselen, på vegne av de kommuner som er deltakere, og ivareta disse kommuners oppgaver, rettigheter og forpliktelser i samsvar med den til enhver tid gjeldene havne- og farvannslovgivning, jft havneloven». Selskapet blir eid sammen med Bokn, Bømlo, Haugesund, Tysvær og Sveio kommune.		
Kommunen sin eierandel	38,46 %		
Ansatte	27		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Eierkapitalandel	20,9 %	23,7 %	23,7 %
Driftsinntekter	Kr. 99 558'	Kr. 93 687'	Kr. 79 387'
Årsresultat	Kr. 12 194'	Kr. 8 636'	Kr. 4 462'

Selskapet har drevet med overskudd de tre siste årene, har god likviditet og lav gjeldsbelastning. Det ble gjennomført eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskapet 2018.

3.1.2 Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS			
Selskapsform	IKS		
Stiftelsesår	2004		
Formål	«Formålet med selskapet er å tilby sekretariatstjenester til kontrollutvalgene i deltakerkommunene og nærliggende kommuner. Selskapet skal drives i balanse slik at inntekter fra kommunene dekker kostnadene». Selskapet eies sammen med Bokn, Etne, Haugesund, Sauda, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord kommune.		
Kommunen sin eierandel	35,79 %		
Ansatte	2		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	70,3 %	68,1 %	69 %
Driftsinntekter	Kr. 2 019'	Kr. 1 957'	Kr. 1 864'
Årsresultat	Kr. 65'	Kr. 31'	Kr. 35'

Selskapet har god likviditet og soliditet, og tilfredsstillende lønnsomhet.

3.1.3 Haugaland Kraft AS⁵

Haugaland Kraft AS			
Selskapsform	AS		
Stiftelsesår	1995		
Formål	«Eierskap i selskaper som driver produksjon av fornybar energi, sikker og kostnadseffektiv overføring og omsetning av energi, og som tilbyr sikker og kostnadseffektive bredbåndstjenester, samt hva hermed står i forbindelse, herunder å delta i andre foretak som driver tilsvarende virksomhet. Selskapet skal også ivareta konsern- og hovedkontorfunksjoner.» Selskapet blir eid sammen med Haugesund, Tysvær, Vindafjord, og Sveio kommune. I tillegg er Finnås Kraftlag Sa og Skånevik Ølen Kraftlag AS eiere.		
Kommunen sin eierdel	36,05 %		
Tilsette	430		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitaldel	75,2 %	74,4 %	65,5 %
Driftsinntekter	Kr. 2 652 329'	Kr. 1 583 561'	Kr. 1 956 932'
Årsresultat	Kr. 746 194'	Kr. 273 658'	Kr. 753 361'

Nøkkeltallene som vises her er fra konsernregnskapet til selskapet. Selskapet har god lønnsomhet og soliditet. Samtidig har selskapet noe lav likviditet. Det ble gjennomført en selskapskontroll av eieroppfølging og drift i selskapet i 2015.

Selskapet har følgende datterselskap, som kontrollutvalget også har innsynsrett i:

- ✓ Haugaland Kraft Nett AS
- ✓ Haugaland Kraft Fiber AS
- ✓ Haugaland Kraft Energi AS

⁵ I utgangspunktet er ikke dette selskapet omfattet av selskap som kontrollutvalget har innsynsrett i etter kommuneloven §23-6, da selskapet har flere eiere enn kommunale. I Haugaland Kraft AS sine vedtekter går det fram at kontrollutvalget og revisor i kommuner som eier aksjer i selskapet har rett til å foreta undersøkelser i selskapet.

3.1.4 Kriesenter Vest IKS

Kriesenter Vest IKS			
Selskapsform	IKS		
Stiftelsesår	2011		
Formål	«Selskapet skal, på vegne av eierkommunene, sikre etterlevelse av kriesenterlovas § 2 a), b) og c). Selskapet skal være et rådgivende organ for eierkommunene i etterlevelse av lovens § 2 d). Selskapet har ikke som formål å drive virksomhet som gir utbytte til eierkommune». Selskapet eies sammen med Bokn, Bømlo, Etne, Fitjar, Haugesund, Kvinnherad, Odda, Sauda, Stord, Suldal, Sveio, Tysnes, Tysvær, Utsira, Ullensvang og Vindafjord kommune.		
Kommunen sin eierandel	23,52 %		
Ansatte	30		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig
Driftsinntekter	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig
Årsresultat	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig

Vi har ikke tilgjengelig regnskapsdata for selskapet.

3.1.5 Haugaland Vekst IKS

Haugaland Vekst IKS			
Selskapsform	IKS		
Stiftelsesår	2004		
Formål	«Selskapets formål er å drive regionalt nærings- og utviklingsarbeid. Selskapet skal bidra til økt samhandling, attraktivitet og verdiskaping i regionen. Selskapet kan også yte andre tjenester til deltakerkommunene, evt. tjenester til andre enn deltakerkommunene, under forutsetning av at slik tjenesteyting ikke endrer selskapets status som "offentlig oppdragsgiver"/ leverandør av tjenester i "egenregi", slik at lov om offentlige anskaffelser ikke gjelder i forhold til selskapets tjenesteyting til deltakerkommunene. Pr. i dag antas denne forutsetning å innebære at levering av andre tjenester/tjenester til andre enn deltakerkommuner ikke må overstige 20% av selskapets omsetning.» Selskapet eies med Bokn, Etne, Haugesund, Sauda, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord kommune samt Rogaland Fylkeskommune.		
Kommunen sin eierandel	9,09 %		
Ansatte	7		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	48,3 %	52,5 %	56,3 %

Driftsinntekter	Kr. 15 647'	Kr. 16 892'	Kr. 16 512'
Årsresultat	Kr. 366'	Kr. 234'	Kr. 346'

Selskapet har stabil drift, med god likviditet og lav gjeldsbelastning.

3.1.6 Haugaland Brann og Redning IKS

Haugaland Brann og Redning IKS			
Selskapsform	IKS		
Stiftelsesår	2017		
Formål	«Selskapets formål er å dekke alle kommunenes plikter, oppgaver og behov i henhold til brann- og eksplosjonsvernlovens krav til kommunene, herunder: ulykke- og katastrofesituasjoner som brann, redning, drukning og akutt forurensing, nødalarmtjenester 110, feiing og tilsyn med fyringsanlegg, arbeide med forebyggende tiltak mot brann og ulykker, søke å selge tjenester knyttet til forebyggende og beredskapsrelaterte tjenester, inngå samarbeidsavtaler med kommuner, andre selskaper og virksomheter. Selskapet kan påta seg andre arbeidsoppgaver eierne og selskapet måtte bli enige om». Selskapet blir eid sammen med Bokn, Etne, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord kommune. Haugesund kommune er foreløpig formelt medeier i selskapet, men har trukket seg fra samarbeidet.		
Kommunen sin eierandel	37,16 %		
Ansatte	315		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	1,4 %	83,3 %	N/A
Driftsinntekter	Kr. 3 683'	Kr. 5 000'	N/A
Årsresultat	Kr. – 2 930'	Kr. 4 156'	N/A

Selskapet har lav egenkapitalandel og hadde et negativt årsresultat i 2018.

3.1.7 Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS

Interkommunalt arkiv i Rogaland IKS			
Selskapsform	IKS		
Stiftelsesår	2002		
Formål	«Selskapet skal arbeide for at arkivmaterialet fra deltakerne eller materiale som disse har ansvar for, blir tatt vare på og gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre administrative, juridiske og kulturelle formål, i samsvar med arkivloven. Selskapet skal tilby depotplass for deltakernes arkivmateriale, samt veilede deltakerne slik at de har tilfredsstillende oppbevaringsforhold for arkivmateriale. Selskapet skal være et arkivfaglig rådgivningsorgan og kompetansesenter for deltakerne, og skal i samråd med deltakerne arbeide for å utvikle effektive og rasjonelle arkivtjenester hos dem. Driften av selskapet skal gå i balanse, det vil si at inntektene fra deltakerne skal dekke selskapets kostander. Selskapet kan etter nærmere vedtak av styret prise visse tjenester og således ha egne inntekter. Tjenestene som kan prises skal i hovedsak være slike som ikke vil bli gitt til alle deltakerne, eller som deltakerne vil ha ulik etterspørsel etter, eller tjenester som faller utenfor selskapets hovedformål. Til gjennomføring av spesielle prosjekt utenom selskapets ordinære arbeidsoppgaver, blir det søkt finansiering mellom deltakerne eller andre som spesielt ønsker prosjektet gjennomført. Selskapet har anledning til å ta på seg konsulentoppdrag for andre, når oppdragsgiver betaler for tjenesten og det ikke går ut over selskapets hovedoppgaver. Definisjonen av formål og ansvarsområde er uttømmende. Styret og representantskapet har ikke myndighet til å fatte vedtak på områder som ikke er nevnt ovenfor». Det ble gjennomført en selskapskontroll av selskapet i 2013. Lønnsomheten er ikke tilfredsstillende, og selskapet har gått i minus de siste to årene. Soliditeten er god.		
Kommunen sin eierandel	10,19 %		
Ansatte	10		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	21 %	66,1 %	88,3 %
Driftsinntekter	Kr. 12 213 000	Kr. 9 343 000	Kr. 6 709 000
Årsresultat	Kr. - 150 000	Kr. - 605 000	Kr. 322 000

Selskapet har hatt lav lønnsomhet og negativt resultat de siste to årene. Soliditeten er god. Det ble gjennomført en selskapskontroll av selskapet i 2013.

3.1.8 Haugaland Næringspark AS

Haugaland Næringspark AS			
Selskapsform	AS		
Stiftelsesår	2001		
Formål	«Selskapets formål er utvikling og salg av 5.000 dekar regulert næringsareal og tilhørende havn lokalisert på Gismarvik i Tysvær kommune, primært for energi- og arealkrevende industri og næringsvirksomhet. Selskapets eiendomsvirksomhet skal bidra til å sikre eksisterende og etablere nye arbeidsplasser, ved å tilrettelegge for næringssynergier i hele regionen. Herunder kunne delta i foretak som driver tilsvarende virksomhet i regionen». Selskapet blir eid sammen med Tysvær, Haugesund, Vindafjord og Bokn kommune.		
Kommunen sin eierandel	46,05 %		
Ansatte	2		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	18,9 %	20,3 %	20 %
Driftsinntekter	Kr. 5 711'	Kr. 12 438'	Kr. 3 964'
Årsresultat	Kr. – 529'	Kr. – 640'	Kr. – 4 105'

Selskapet har god likviditet og soliditet, men svak lønnsomhet de siste årene.

3.1.9 Karmøy Næringsfond AS

Karmøy Næringsfond AS			
Selskapsform	AS		
Stiftelsesår	2018		
Formål	«Å investere i små og mellomstore private virksomheter med den hensikt å vareta og skape nye arbeidsplasser i kommunen og konkurransedyktig avkastning til eierne gjennom utvikling og salg av disse virksomhetene, samt hva hermed står i forbindelse med dette og annen virksomhet».		
Kommunen sin eierandel	100 %		
Ansatte	0		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	100 %	N/A	N/A
Driftsinntekter	Kr. 0	N/A	N/A
Årsresultat	Kr. – 36 000	N/A	N/A

Karmøy Næringsfond AS ble stiftet i 2018.

3.1.10 Opplev Avaldsnes AS

Opplev Avaldsnes AS			
Selskapsform	AS		
Stiftelsesår	1999		
Formål	«Selskapets formål er å formidle lokal kulturhistorie, utvikle historiske attraksjoner og tilby kulturopplevelser av høy kvalitet til lokalbefolkning, tilreisende, turister og historieinteresserte. Selskapet skal vektlegge autentitet og historisk kunnskap, og fremme lokal identitet, og tilrettelegge for rekreasjonsområder og reiselivsutvikling».		
Kommunen sin eierandel	100 %		
Ansatte	18		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	14,2 %	34,6 %	51,2 %
Driftsinntekter	Kr. 7 230'	Kr. 6 767'	Kr. 6 493'
Årsresultat	Kr. – 208'	Kr – 582'	Kr. – 416'

Selskapet har hatt et negativt årsresultat de siste tre årene. Soliditeten til selskapet er tilfredsstillende.

3.1.11 Solstein AS

Solstein AS			
Selskapsform	AS		
Stiftelsesår	1990		
Formål	«Å utvikle mennesker gjennom tiltak som bidrar til at flere får delta i arbeidslivet».		
Kommunen sin eierandel	100 %		
Ansatte	58		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	49,1 %	71,3 %	69,8 %
Driftsinntekter	Kr. 57 967'	Kr. 57 402'	Kr. 53 917'
Årsresultat	Kr. 214'	Kr 1 600'	Kr. 1 143'

Selskapet hadde en svakere lønnsomhet i 2018. Selskapet har god soliditet.

3.1.12 Karmøy Kino AS

Karmøy Kino AS			
Selskapsform	AS		
Stiftelsesår	1967		
Formål	«Kinovirksomhet og annen virksomhet knyttet til dette».		
Kommunen sin eierandel	100 %		
Ansatte	14		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	66,2 %	65,9 %	57,2 %
Driftsinntekter	Kr. 8 133'	Kr. 8 029'	Kr. 8 728'
Årsresultat	Kr. – 127'	Kr. 299'	Kr. 829'

Selskapet hadde et negativt driftsresultat i 2018. Selskapet har god likviditet og soliditet.

3.1.13 Destinasjon Haugesund og Haugalandet AS

Destinasjon Haugesund og Haugalandet AS			
Selskapsform	AS		
Stiftelsesår	2006		
Formål	«Markedsføring av reiselivsbedrifter i regionen og andre aktiviteter som naturlig faller sammen med dette, herunder å delta i andre selskaper med lignende virksomhet, kjøp og salg av aksjer, eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretagender.»		
Kommunen sin eierandel	22,09 %		
Ansatte	9		
Nøkkeltall	2018	2017	2016
Egenkapitalandel	66,2 %	65,9 %	57,2 %
Driftsinntekter	Kr. 7 728'	Kr. 7 621'	Kr. 7 207'
Årsresultat	Kr. – 80'	Kr. – 315'	Kr. 295'

Selskapet har hatt et negativt årsresultat de siste to årene. Soliditeten til selskapet er god.

3.2 Samarbeidsorgan og stiftelser

Kommunen er med i følgende samarbeidsorgan og stiftelser:

- ✓ Friluftsrådet Vest
- ✓ Stiftelsen Maritimt Forum

3.3 Andre selskap hvor kommunen har eierinteresser

Selskap	Driftsinntekter (2018)	Årsresultat (2018)	Kommunens eierandel
Marin Energi Testsenter AS	Kr. 1 002'	Kr. – 574'	8,05 %
Destinasjon Haugesund og Haugalandet AS	Kr. 7 728'	Kr. – 80'	22,09 %
E134 Haukelivegen AS	Kr. 1 214'	Kr. – 195'	2,17 %
HIL-hallen AS	Kr. 1 150'	Kr. 196'	5,00 %
Storhall Karmøy AS	Kr. 6 172'	Kr. 218'	10,00 %
Norsk Bane AS	Kr. 1 924'	Kr. – 69'	0,95 %
Fjord Norge AS	Kr. 41 885'	Kr. 8'	0,24 %
Rogaland Ressurssenter AS	Kr. 4 539'	Kr. 213'	1,7 %
AS Haugaland Industri	Kr. 31 692'	Kr. – 656'	8,29 %
Aski AS	Kr. 36 104'	Kr. – 716'	55,04 %
Musikkselskapet Nordvegen AS	Kr. 5 164'	Kr. – 94'	26,67%

4. Risiko- og vesentlighetsvurdering - av kommunen sin virksomhet

I dette kapitelet presenterer vi identifiserte område/hendelser som er vurdert som er særlig relevante for forvaltningsrevisjon. Det vil si områder hvor det er identifisert risikoer for mangelfull virksomhet og tjenestetilbud. Områdene som blir presentert er vurderte som vesentlige, ved at det er særlig viktige/sentrale områder for kommunen. Risikoene er gruppert i hovedbolkene; operative risikoer, strategiske risikoer og regulatoriske risikoer⁶.

4.1 Strategisk risiko

4.1.1 Kompetanse og rekruttering

Tjenestebehov og ivaretagelse av behovet endrer krav til både kompetanse og sammensettingen av denne. I spørreundersøkelsen KPMG har gjennomført pekes det på at det er manglende kompetanse og gjerne rekrutteringsutfordringer innenfor enkelte tjenesteområder i kommunen. Innenfor helse og omsorg nevnes lege, psykolog, helsesykepleiere og sykepleiere til deler av virksomheten. Det pekes også på at det er manglende kompetanse innenfor teknisk generelt, og at planleggere spesielt er en yrkesgruppe med rekrutteringsutfordringer.

Karmøy kommune har en høy andel av sine ansatte som jobber i deltidsstillinger. Dette gjør at en blir mer sårbar for fravær, og at det kan være en risiko for manglende kontinuitet i tjenestene. I følge administrasjonen jobbes det aktivt med å sikre større grav av heltid.

Endringer i samfunnet fører også til at en må ha en mer endringsdyktig arbeidsstyrke enn tidligere. Dette betyr at kommunen i større grad må bli bedre på å skolere og omskolere sine ansatte. I arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er det kommet innspill på at ansatte i kommunen ikke blir utnyttet optimalt, ved at ansatte får arbeidsoppgaver de ikke har kompetanse til å gjennomføre.

Manglende kompetanse vil kunne føre til at kommunen ikke får gitt tjenester til sine innbyggere i tilstrekkelig grad.

Risikoen for mangelfull kompetanse er, både i forhold til sannsynlighet og konsekvens, vurdert til å være høy.

4.1.2 Beredskap, hendelser og katastrofer

Administrasjonen opplever at kommunen har gode beredskapssystem, med tett oppfølging fra Fylkesmannen og jevnlig øvelser. Samtidig opplever administrasjonen at kommunens IKT-systemer er sårbare, noe som vil være relevant å se nærmere på i en forvaltningsrevisjon.

I 2020 har kommunen sin beredskap blitt sett på prøve med håndteringen av pandemien som følge av Covid-19 viruset. Det kommer frem av arbeidsmøte med kontrollutvalget at en oppfølging og evaluering av kommunens håndtering av pandemien vil være svært relevant å gjennomføre i en forvaltningsrevisjon.

⁶ Risikoer kan være tilhørende flere bolker.

Vi har vurdert konsekvensen som alvorlig, og risikoen som middels.

4.1.3 Mangelfull måloppnåelse knyttet til miljø og klima

I samfunnet er det et økende fokus på miljø og bærekraftige virksomheter. Det går frem av dokumentanalyser at kommunen tidligere har hatt en manglende systematikk og forankring i klima- og miljøarbeidet. Kommunen har et betydelig høyere CO₂-utslipp knyttet til energibruk enn sammenligningskommunene. Dette forklares i hovedsak med at Karmøy kommune har mer industri og sjøfart, samt en flyplass som blir regnet inn som en del av utslippet.

Fra arbeidsmøte med administrasjonen går det frem at miljø- og klimaarbeid nå er et fokusområde i kommunen, og at det er flere initiativ som nå pågår. Miljø og klima aspektet er blant annet tatt inn som en del av anskaffelsesstrategien gjennom et prosjekt for å øke kompetanse og vektlegging av miljø- og klimakrav i innkjøp av varer og tjenester. Planen for klima og energi skal rulleres i inneværende periode. Det er utviklet nye mål knyttet til miljø og klima, som kan måles om noen år. Det kan være aktuelt å vurdere måloppnåelse innenfor området noe uti perioden.

Manglende fokus på klima- og miljøutfordringer vil kunne utgjøre en omdømmerisiko for kommunen.

4.1.4 Næringsutvikling

I Karmøy kommune har det vært en utflatende utvikling i folketallet og negativ vekst i enkelte delområder i kommunen. Kommunen og regionen er avhengig av tilflytning for å opprettholde folketallet.

Kommunens planstrategi viser at verdiskapningen i Karmøy kommune isolert viser en vekst de siste åtte år på kun 5 % i privat sektor. Samtidig har Haugalandet som helhet hatt en vekst på 32 %, Bergensregionen på 41 %, og Stavangerregionen på 59 %. Videre viste en analyse⁷ fra 2019 av regionen Haugalandet at Karmøy kommune hadde en negativ score på næringsattraktivitet og bostedsattraktivitet. Rapporten viste videre en negativ utvikling i etableringsfrekvens⁸ i Karmøy kommune fra 2016 til 2018, i 2018 lå denne også noe under landsgjennomsnittet.

Ved pågående arbeid med risiko- og vesentlighetsvurdering er det norske næringslivet rammet av smitteverntiltakene som følger av corona-viruset. Karmøy kommune har et eksportrettet næringsliv, og kan således være i en særlig sårbar situasjon.

Kommunen vedtok "Strategisk Næringsplan" i desember 2017. I arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er det gitt innspill på at kommunen har hatt utfordringer med å implementere næringsutvikling tilfredsstillende i virksomheten i sin helhet, gjennom planarbeid, tjenestetilbud, forvaltning, etc. Det er også kommet innspill på at det tilrettelegges i for liten grad for etablering av bedrifter i kommunen.

I arbeidsmøte med kontrollutvalget ble det også gitt innspill på at det kunne være interesse for å vurdere nærmere hvordan kommunen arbeider med bærekraftmålene, spesielt opp mot næringslivet. Herunder ble miljø, arbeidskriminalitet og støy nevnt.

Manglende vekst i arbeidsplasser og verdiskapning kan utgjøre en risiko for reduksjon i kommunens skatteinngang, som igjen kan svekke inntektst grunnlaget og kommunens tjenestetilbud.

⁷ Telemarkforskning, 2019

⁸ Etableringsfrekvensen er antall nyregistrerte foretak i et år i prosent av antall foretak i begynnelsen av året.

4.2 Operativ risiko

4.2.1 Mangelfullt systematisk vedlikehold og vedlikeholdsetterslep

Kommunen har et vedlikeholdsetterslep. I følge administrasjonen jobbes det med å få til en systematisk oppfølging av kommunen sin bygningsmasse, og at en skal få status på byggene inn i et digitalisert system. Innenfor helse- og omsorg er det pekt på at mye av bygningsmassen som er i bruk i dag, ikke er tilpasset brukergruppen.

Det er en risiko for at planleggingen og prioriteringen av vedlikehold er mangelfull, dette kan utgjøre en risiko for at standarden på kommunen sine formålsbygg ikke er i samsvar med gjeldende regelverk. Videre kan det utgjøre en økonomisk risiko ettersom manglende vedlikehold kan føre til forringelse av bygningsmassen.

4.2.2 Økonomisk bærekraft

Karmøy kommune har hatt et netto driftsresultat over anbefalt nivå på 1,75 %⁹ fra 2015 til 2019. Kommunen har lavere skatteinntekter enn gjennomsnittet for resten av landet. Ressursbruken til tjenesteproduksjon har vært lavere enn landsgjennomsnittet de siste årene. Samtidig har kommunen en høyere ressursbruk enn det inntektsnivået isolert sett skulle tilsi. Av kommunens budsjettokument går det frem at kommunen har kunnet opprettholde denne tjenesteproduksjonen som følge av lave finansutgifter og relativt høye finansinntekter.

I 2019 hadde kommunen et negativt resultat på driften av tjenestene i sum på 14 millioner, hvorav helse og omsorg hadde det største merforbruket på 20,9 millioner. I 2018 var merforbruket innenfor helse og omsorg 41,7 millioner. Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon om kostnadseffektivitet innenfor pleie og omsorg i Karmøy i 2018, som blant annet gav anbefalinger knyttet til økonomistyringen. Det skal utarbeides nye budsjettmodeller innenfor hjemmetjenester, boliger og institusjoner.

I følge administrasjonen har kommunen hatt flere saker oppe knyttet til langsiktig bærekraftig økonomiforvaltning de siste årene. Det er blant annet vedtatt tre finansielle måltall som skal legges til grunn for kommunens budsjettarbeid. Måltallene er knyttet til netto driftsresultat, lånegjeld i prosent av driftsinntekter og disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter.

Vår vurdering er at Karmøy kommune har en sårbar økonomi, ettersom de har et driftsnivå som ligger over det inntektsnivået skulle tilsi. Samtidig går det frem at dette er et fokusområde i kommunen, og det er iverksatt flere tiltak. Dermed er nettorisikoen vurdert til å være middels.

4.2.3 Utnyttelse av IKT-system

Det skal utarbeides en digitaliseringsstrategi for kommunen, som skal gi arbeidet med digitalisering en bedre systematikk og struktur. I arbeidsmøte med administrasjonen ble det spilt inn at man historisk har kjøpt inn IKT-system for den enkelte sektor, uten å tenke gjennom behovet til kommunen som helhet. Det er nå etablert rutiner for å vurdere system utfra behov. Alle innkjøp av system må være klarert med IT-avdelingen. Samtidig er det en risiko for at systemene ikke blir godt nok utnyttet og at man har system som ikke blir brukt. Administrasjonen vurderer at de har god kontroll på de større systemene, mens det er verre med de mindre systemene. Det ble også stilt spørsmål ved om kommunen vurderer konsekvensene ved å lease system.

Videre ble det spilt inn i arbeidsmøte med kontrollutvalget at opplæringen knyttet til sentrale systemer innenfor helse og omsorg ikke er tilstrekkelig. Mangelfull opplæring vil utgjøre en risiko for at utnyttelsen av systemene vil være mangelfull, noe som igjen kan gi sårbare tjenester.

⁹ Teknisk beregnings utvalg (TBU) anbefaler kommuner et netto driftsresultat over 1,75 %.

Ettersom kommunen blir mer digitalisert, vil kommunen også være mer sårbar for svikt i IKT systemene.

Styring og kontroll av IKT var et uprioritert prosjekt i forrige plan for forvaltningsrevisjon. Her ble mangler i kommunikasjonen og lite samordning mellom systemer pekt på som svakheter. Det ble ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på temaet i forrige periode.

4.2.4 Oppfølging av investeringsprosjekter

Kommunen skal gjennomføre flere store investeringsprosjekter i perioden. Det er blant annet lagt opp til store investeringer innenfor vann, avløp og renovasjon og skole. Ettersom det er store og komplekse prosjekt som kan være krevende å styre, er det en iboende risiko for at prosjektene ikke blir levert til avtal tid, kostnad og kvalitet. Mangelfull kontroll med leveranser fra leverandørene til kommunen kan være en annen årsak til risiko.

Merforbruk i investeringsprosjekt vil også føre til økte driftskostnader for kommunen. Forsinkelser kan føre til at inntektsstrømmen fra investeringen blir forsinket. Dette samt kvalitetsutfordringer kan også gi negative følger for øvrig virksomhet.

4.2.5 Samspill mellom politikk og administrasjon

Administrasjonen og de folkevalgte har ulike roller og ansvar i en kommune og det foreligger en risiko for at en ikke alltid etterlever de ulike rollene og ansvaret. I den nye kommuneloven er det gjort presiseringer som gir et tydeligere skille mellom administrasjonen og folkevalgte.

I arbeidsmøte ble det gitt innspill på at samspill mellom politikk og administrasjon vil kunne være et interessant tema å se nærmere på. Herunder hvordan administrasjonens ressurser benyttes i saksutredninger, om saker er tilstrekkelig utredet og hvordan en jobber med iverksettelse av tiltak. Innenfor området ble også opplæring av nye folkevalgte pekt på som et interessant tema. Det er også kommet innspill på at de politiske beslutningsprosessene i kommunen oppleves som byråkratiske, og åpner for misforståelser og politisk spill, da saksdokumentasjon legges kun fram skriftlig og at det ikke er tradisjon for oppklarende spørsmål for bedre innsikt i de faktiske forhold.

Uklar rolleforståelse mellom administrasjon og folkevalgte og utilstrekkelig utredelse av saker kan redusere kvaliteten i beslutningsprosessene og utgjøre en risiko for at beslutninger blir tatt på mangelfulle grunnlag.

4.2.6 Rus og psykisk helse

Både kontrollutvalget og administrasjonen spilte inn rus og psykisk helse som områder med særlig risiko, knyttet til at dette er områder som går på tvers av sektorer. Administrasjonen pekte spesielt på psykisk helse i forhold til barn og unge – hvor det er flere aktører som gir et tilbud, og at det er krevende å følge opp slike overganger. KPMG har våren 2020 gjennomført en forvaltningsrevisjon om tidlig innsats rettet mot barn og unge i kommunen. Forvaltningsrevisjonen viste at psykisk helse opplevdes å være den mest krevende risikoen blant barn og unge å håndtere for de ansatte i Karmøy kommune og at det manglet hensiktsmessige planer og strategier for å sikre tidlig innsats. Forvaltningsrevisjonen pekte også på at samarbeidet rundt psykisk helse blant barn og unge i for liten grad er satt i system.

Kontrollutvalget er særlig interessert i krysningpunktet mellom rus og psykisk helse. Herunder, hvordan samordningen av tjenestene og om tjenestene fungerer godt nok slik de er innrettet i dag. Rus og psykisk helse lå inne som et prioritert prosjekt i forrige periode. Kontrollutvalget bestilte en prosjektplan for forvaltningsrevisjon om tematikken. KPMG vurderte at på det tidspunktet ville det ikke være formålstjenlig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på tematikken – da det nylig var blitt

gjennomført et omfattende tilsyn av fylkesmannen og kommunen hadde også iverksett et omfattende evalueringsarbeid på området. Rusmiddelpolitisk handlingsplan ventes vedtatt i 2020.

Manglende koordinering og helhet i tjenestetilbudet kan utgjøre at personer ikke får et tilstrekkelig tjenestetilbud.

4.2.7 Samhandling mellom tjenestene

Forvaltningsrevisjonen gjennomført innenfor tidlig innsats i 2020 viste at det tverrfaglige samarbeidet innenfor området i for liten grad var satt i system. I spørreundersøkelsen gjennomført i forbindelse med risiko- og vesentlighetsvurderingen ble det gitt innspill på at kommunen sin organisering gir en risiko for manglende helhetlig styring og utnyttelse av kompetanse. Her ble det pekt på at sentral fagkompetanse innen økonomi og jus er fragmentert, og at dette svekker en helhetlig økonomisk styring og mangelfull utnyttelse av juridisk kompetanse. I spørreundersøkelsen ble folkehelsearbeidet videre trukket frem som et område hvor arbeidet ikke er godt nok forankret og gjennomført i kommunen på grunn av manglende tverretattlig samarbeid og kryssende ansvarsområder. I spørreundersøkelsen ble det også gitt innspill på at systemarbeidet ikke er godt nok forankret i organisasjonen.

Mangelfull koordinering og samhandling i kommunen kan utgjøre en risiko for at kommunens resurser ikke blir utnyttet effektivt, og kan videre påvirke tjenestekvaliteten.

4.3 Regulatorisk risiko

4.3.1 Informasjonssikkerhet og personvern

Digitaliseringen gjør at kommunene i større grad må ha kompetanse og innsikt til å forvalte personvern og informasjonssikkerhet.

I kommunal virksomhet har personvern en høy, iboende risiko, da kommunen håndterer en rekke sensitive personopplysninger om innbyggere og ansatte. Dette stiller krav til at kommunen har et system som ivaretar personvernreglementet, som de ansatte er kjent med og som de etterlever. Kommunen må videre ha kompetanse til å implementere løsninger som tar i vare informasjonssikkerheten. Regelverket stiller strenge krav til kommunene hva gjelder personvern og informasjonssikkerhet.

Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon om personvern i Karmøy kommune i 2019. Denne pekte på flere forbedringsområder i forhold til kommunens internkontrollsystem for personvern, hvor en så konkret på hvordan personvern ble forvaltet innenfor helse og omsorg. I følge administrasjonen er det gjort flere endringer som følger opp anbefalingene fra denne forvaltningsrevisjonen.

Samtidig går det frem av spørreundersøkelsen gjennomført med enhetsledere at det ikke er gode nok system for å ivareta informasjonssikkerheten innenfor enkelte sektorer i kommunen, og at det er en risiko for at sensitiv informasjon ikke blir ivaretatt.

Våren 2020 har kommunen hatt en effektiv digitalisering som følge av utstrakt bruk av hjemmekontor og hjemmeundervisning som følge av corona-viruset og smitteverntiltak. Ettersom digitaliseringsprosessen har blitt gjort svært effektiv, vil det være en iboende risiko for at informasjonssikkerheten ikke er blitt godt nok ivaretatt.

Denne risikoen er vurdert til å være høy, både når det gjelder sannsynlighet og konsekvens. Konsekvensen av mangelfull håndtering av personvern og informasjonssikkerhet er alvorlig.

4.3.2 Internkontrollsystemet i kommunen

I flere av forvaltningsrevisjonene som ble gjennomført i forrige periode ble det vist til at kommunen hadde et forbedringspotensiale knyttet internkontrollsystemet innenfor det reviderte området. I et tilsyn gjennomført av Fylkesmannen innenfor skole ble det også pekt på mangelfullt internkontrollsystem. I spørreundersøkelsen KPMG har gjennomført nevnes også svakheter ved kommunens internkontrollsystem. Herunder pekes det på manglende arbeidsprosesser på overordnet nivå og at man ikke har en overordnet systematikk på informasjonslagring i kommunen.

Karmøy kommune har nylig innført et nytt kvalitetssystem, som blant annet inkluderer nytt system for rapportering av uønskede hendelser/avvik. I arbeidsmøte ble oppfølging av avvik pekt på som et særlig interesse område.

Manglende internkontroll kan utgjøre en risiko for at tjenestene ikke blir gjennomført i samsvar med vedtatte prosedyrer, at avvik ikke blir rapportert/fulgt opp og at arbeidet med kontinuerlig forbedring ikke blir satt i system.

Denne risikoen er vurdert til å være høy, da konsekvensen med et manglende internkontrollsystem er alvorlig og tidligere revisjoner og tilsyn har vist at det er en høy sannsynlighet for mangelfullt system innenfor enkelte områder. Samtidig kan kommunens pågående arbeid redusere denne risikoen.

4.3.3 Arbeidsmiljø og ytringsklima

Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon om varsling i Karmøy i 2017, denne viste at kommunen hadde et forbedringspotensial knyttet til varslingsrutiner og varslingsystem. I følge administrasjonen er dette fulgt opp, og det er gjennomført flere tiltak som følge av revisjonen. En spørreundersøkelse gjennomført i forbindelse med forvaltningsrevisjonen viste at flere av respondentene ikke opplevde en åpenhetskultur i kommunen. Ytringsklima i kommunen var også oppe som tema i arbeidsmøte med kontrollutvalget, hvor et kontrollutvalgsmedlem hadde fått melding fra kommunalt ansatte om at de hadde fått forbud mot å uttale seg i media/sosiale medier.

I spørreundersøkelsen som er gjennomført i forbindelse med risiko- og vesentlighetsvurderingen er det kom innspill på at kommunen ikke er gode nok til å ivareta det psykososiale arbeidsmiljøet ved omstillinger, og at en ikke er tett nok på de som blir berørte i gjennomføringsfasen.

Et arbeidsmiljø som ikke legger opp til et godt ytringsklima utgjør en omdømmerisiko for kommunen, det kan også svekke arbeidsmiljøet og føre til sykefravær og rekrutteringsutfordringer.

4.3.4 Helse, miljø og sikkerhet

I arbeidsmøte kom det innspill på at det systematiske helse, miljø og sikkerhets (HMS) arbeidet i kommunen kan være et forbedringspunkt. Herunder hvordan HMS-arbeidet fungerer, HMS-oppfølgingen av kommunen sine leverandører og videre hvordan oppfølgingen av HMS-handlingsplanen er i praksis.

Utlirekkelig oppfølging av HMS utgjør en risiko både for de ansatte i kommunen, men også ansatte i kommunen sine leverandører. Samtidig vil det utgjøre en omdømmerisiko for kommunen. Denne risikoen er vurdert som høy.

4.3.5 Likestilling

På arbeidsmøte med Kontrollutvalget ble det stilt spørsmålsteget ved kommunens etterlevelse av likestillingsloven, og systematikken i likestillingsarbeidet i kommunen. Manglende etterlevelse av likestillingsloven utgjør en risiko for de ansatte i kommunen og en omdømmerisiko for kommunen. Vi

vurderer risikoen som middels da dette ikke har kommet opp som et særlig viktig tema for forvaltningsrevisjon gjennom datainnsamling fra ledelsen og ansatte i kommunen.

4.4 Forvaltningsrevisjon i selskap

4.4.1 Haugaland brann og redning IKS

Haugaland Brann har vært i drift siden 2018. Selskapet ivaretar en viktig del av kommunen sine oppgaver ved at de har ansvar for å løse eierkommunenes oppgaver og plikter etter brannvernloven.

Nøkkeltallene til selskapet viser et negativt årsresultat i 2018. Samtidig viser tall fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) at Karmøy kommune i 2019 hadde betydelig høyere utgifter enn KOSTRA-gruppe 13 og landsgjennomsnittet på forebygging og beredskap mot brann og andre ulykker.

Det vil være en risiko for at kommunen har mindre kontroll på oppgaver som er satt ut i egne selskap versus oppgaver i kommunal drift.

4.4.2 Haugaland Næringspark AS

Haugaland Næringspark AS er et ferdigregulert næringsområde. Selskapet skal bidra til å sikre eksisterende og etablere nye arbeidsplasser, og har således en viktig samfunnsfunksjon. I arbeidsmøte ble det diskutert at det kunne være interessant å vurdere hvorvidt etablering av næringsparker bærer med seg avkastning i samsvar med intensjon.

4.4.3 Solstein AS

Selskapet har en viktig samfunnsfunksjon ved at det skal hjelpe mennesker tilbake til arbeidslivet, og å gi permanent jobb til de som faller utenfor det ordinære jobbmarkedet.

5. Risiko- og vesentlighetsvurdering - av kommunen sitt eierskap

I dette kapitelet presenterer vi identifiserte områder og selskap som er vurdert som særlig relevante for eierskapskontroll. Dette er primært områder/selskap hvor det er identifisert risiko for mangelfull eierstyring fra kommunen, eller hvor eierskapet i seg selv kan utgjøre en risiko.

Karmøy kommune har etablert et eierskapsutvalg (arbeidsutvalg) bestående av ordfører, varaordfører og en representant fra opposisjonspartiene. Rådmannen er sekretariat, representert ved næringssjef. Utvalget drøfter saker som gjelder eierskap i ulike selskap. Den siste eierskapsmeldingen fra Karmøy kommune ble vedtatt i 2013. Kommunen skal revidere eierskapsmeldingen i løpet av 2020.

Nedenfor blir område/risikoer og selskap som er vurdert som særlig relevante for eierskapskontroll presentert.

5.1 Generell eierstyring

Det ble ikke utarbeidet en eierskapsmelding for Karmøy kommune i forrige valgperiode, men den skal revideres i 2020. Karmøy kommune har eierskap i over 20 selskaper, og det er stilt spørsmål ved om kommunen sin kapasitet til eierstyring er tilstrekkelig. Samtidig blir det pekt på at det er gjort forbedringer i eierstyringen de senere årene, bla ved at kommunen har hatt fokus på å sikre en god styresammensetning i selskapene.

I kontrollutvalget ble det stilt særlig spørsmål knyttet til de samfunnsmessige målene med kommunen sine selskap, og oppfølgingen av disse. I følge administrasjonen er de samfunnsmessige målene med selskapene lagt til representantskap og eiere, mens selskapene har ansvar for å drive etter bedriftsøkonomiske måltall.

I flere av selskapene hvor kommunen har eierskap er utvikling av næringsvirksomhet og arbeidsplasser et viktig formål. Mangelfull oppfølging av kommunen sin eierstyring kan utgjøre en risiko for at kommunen har eierskap som ikke gir avkastning i samsvar med intensjon.

5.2 Selskap identifisert for eierskapskontroll

5.2.1 Haugaland Kraft AS

Haugaland Kraft AS er en betydelig næringsaktør i regionen, som historisk har gitt Karmøy kommune høyt utbytte på investert kapital. Investeringen i seg selv innebærer ikke en økonomisk risiko, men formålet bak eierskapet og selskapets vesentlighet tilsier at kommunen bør ha en løpende oppfølging av eierskapet.

5.2.2 Haugaland Vekst IKS

Haugaland Vekst IKS var blant utvalgte selskap for kontroll i forrige plan for selskapskontroll, men kontroll har ikke vært utført hittil. Selskapet fikk endret fokusområde fra 2019, hvor selskapet skal arbeide mer regionalt enn tidligere. Selskapet har en viktig samfunnsfunksjon hva gjelder å drive felles

nærings- og regionalutviklingsarbeid for eierkommunene. Manglende oppfølging av eierinteressene i selskapet kan potensielt påvirke hvordan kommunen sine interesser næringsområdet på regionalt nivå blir utøvd.

5.2.3 Karmøy Næringsfond AS

Karmøy Næringsfond er et relativt nyetablert selskap. Selskapet har en viktig samfunnsfunksjon ved at det skal bidra til å skape nye arbeidsplasser i kommunen og videre bidra til å gi avkastning til eierne.

5.2.4 Karmsund Havn IKS

I arbeidsmøte med kontrollutvalget kom det innspill på at det kunne være interessant å se nærmere på hva som er kommunen sitt formål med eierskapet i Karmsund Hamn, og hvilket samfunnsansvar selskapet har. Det ble gjennomført en eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet i 2018.

Vedlegg 1 Framgangsmåte og involvering

Teoretisk fundament

Det går fram av kommuneloven § 23-3 og § 23-4 at plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll skal bygge på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunen sin virksomhet, virksomheten i kommunen sine selskap og kommunen sitt eierskap.

I arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen har KPMG vektlagt risiko for avvik med vesentlige sider ved virksomheten og tjenestene til Karmøy kommune, og hvor alvorlige konsekvenser disse avvikene kan få. Begrepene er av KPMG definert slik:

Risiko – handler om å identifisere hvor sannsynlig det er for at den kommunale virksomheten ikke blir utøvd på den måten den skal bli utøvd. Med andre ord risiko for mangelfull virksomhet og tjenestetilbud. Måten virksomheten skal utføres på, er blant annet styrt av:

- ✓ Lovverk og andre reguleringer
- ✓ Formål, vedtak og målsettinger
- ✓ Planverk og strategier
- ✓ Organisering
- ✓ Budsjett

Vesentlighet – handler om å identifisere de viktige/sentrale områdene for kommunen og er særlig knyttet til vurderingen av konsekvensene for kommunen om en gitt risiko inntreffer. Viktige kriterier for vesentlighet er blant annet:

- ✓ Liv og helse
- ✓ Sikring av verdier
- ✓ Brukerperspektivet – rettigheter og oppfylling og kvalitet
- ✓ Kostnadseffektivitet
- ✓ Folkestyret
- ✓ Område med politisk aktualitet
- ✓ Kommunen sin eierdel i selskap
- ✓ Formål med selskapene kommunen har eierskap i
- ✓ Om selskapene kommunen har eierskap i primært er rettet inn mot å løse oppgaver i kommunen/kommunale oppgaver

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er fundamentet for de områdene kontrollutvalget og kommunestyret skal prioritere for forvaltningsrevisjon. Derfor har det være særlig viktig å identifisere områder som har en iboende høy risiko, vesentlig grad av uønskede konsekvenser om risikoen inntreffer, og som det potensielt vil være nyttig å gjennomføre revisjon på, sett fra et politisk ståsted, fra administrasjonen sitt ståsted og ut i fra et brukerperspektiv. Dette innebærer at vi i arbeidet har tatt høyde for områder hvor revisjon kan ha verdi for kommunen i et forbedrings- og læringsøymed og hvor revisjon kan ha forebyggende karakter. Det vil sei at et revisjonsprosjekt ikke bare ser tilbake på

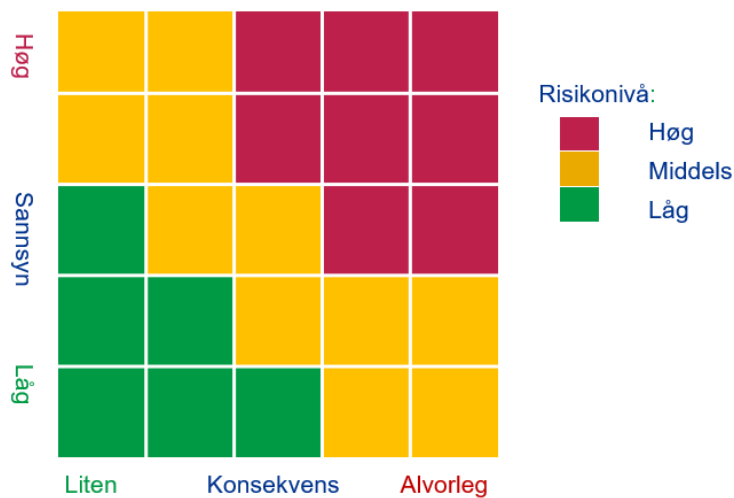
hva som har skjedd, men at en kan gå inn på pågående prosjekt og prosesser hvor revisjonen kan være grunnlag for korrigerende grep.

Skjematisk vil valg av forvaltningsrevisjoner bli et resultat av vurderinger knytt til vesentlighet og risiko som truer virksomheten og tjenestetilbudet - vurderinger som "siler" ut prosjekt i fire overordna steg. Dette kan illustreres slik¹⁰:

Figur 1: Valg av prosjekt for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Analysen av identifiserte områder og risiko er kategorisert i følgende matrise:

Figur 2: Valg av prosjekt for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Prosess

Vi har gjennomført en prosess som har inkludert samspill med ulike deler av kommunen; administrasjon, hovedverneombud og politikere fra kontrollutvalget og kommunestyre. I tillegg har vi sendt ut en kort spørreundersøkelse til seksjonslederne i kommunen.

Arbeidet har vært delt i tre hovedbolker:

1. Kartlegge og forstå kommunen
2. Arbeidsmøte med kommunen for å etablere og verifisere mulige område for forvaltningsrevisjon
3. Dokumentere analysen

Følgende teknikker har vært brukt for å samle inn data:

¹⁰ Dei to siste områda blir teken i vare av kontrollutvalet og kommunestyret.

✓ Dokumentanalyse

KPMG har innhentet og gjennomgått dokumentasjon fra kommunen, blant annet årsmelding, kommuneplan, økonomiplan og årsbudsjett, samt tidligere revisjoner og tilsyn og KOSTRA-statistikk.

✓ Arbeidsmøte og intervju for å identifisere vesentlige risikoer

KPMG har fasilitert to arbeidsmøte for å identifisere vesentlige risikoer. Et arbeidsmøte med kontrollutvalget. Videre har vi hatt et arbeidsmøte med rådmannsgruppa og hovedverneombud. Vi har også hentet innspill fra ordfører og utvalgsledere.

✓ Spørreundersøkelse

Seksjonslederne i kommunen har blitt invitert til å gjennomføre en kort spørreundersøkelse.

✓ Arbeidsmøte for å vurdere de identifiserte risikoene og prioritere prosjekt til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontakt oss

Harald Sylta

Partner

T +47 40 63 96 66

E harald.sylta@kpmg.no

Björg Rabbe Sandven

Manager

T +47 99 39 65 83

E bjorg.sandven@kpmg.no

kpmg.no

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kommunestyret	21.09.20	
Kontroll- og kvalitetsutvalget	26.08.20	25/20
Kontroll- og kvalitetsutvalget	17.06.20	18/20
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL 2020-2024 – KARMØY KOMMUNE

Sekretariatets forslag til vedtak og innstilling til kommunestyret:

Karmøy kommunestyre vedtar framlagt Plan for eierskapskontroll for perioden 2020-2024 slik den foreligger med følgende utvalgte tema/selskaper:

.

1. Generell eierstyring
 - Haugaland Kraft AS
 - Haugaland Vekst IKS,
 - Karmøy Næringsfond AS
 - Karmsund Havn IKS

Retningslinjene for eierskapskontroll for Karmøy kommune blir videreført, slik de ble vedtatt i 2006 og sist endret i 2016.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg får delegert myndighet til å foreta endringer i planperioden i samsvar med kommuneloven § 23-4.

Vedlegg:

1. Plan for eierskapskontroll 2020-2024, juni 2020
2. Retningslinjer for eierskapskontroll 2020-2024

Saksorientering

Bakgrunn

Eierskapskontroll er å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover, forskrift, kommunestyrets vedtak og kjente prinsipper for eierstyring.

Det går fram av kommuneloven § 23-4 at det skal utarbeides en egen plan for gjennomføring av eierskapskontroll. Planen skal basere seg på en risiko- og vesentligvurdering av kommunen sitt eierskap. Planen skal godkjennes av kommunestyret innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert.

Planen er det kommunestyret selv som skal vedta. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden.

Planprosessen

KPMG AS ble engasjert av Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg i møtet 03.12.19, sak 45/19 til å lede arbeidet med å utarbeide risiko- og vesentlighetvurderinger av kommunen, og å komme med utkast til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020-2024. Mandatet ble beskrevet i egen prosjektplan.

Det ble planlagt å behandle ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll på følgende måte:

- marsmøtet: – diskutere og vurdere risikoer innenfor kommunen sine ansvarsområder og knyttet til driften i selskaper der kommunen har eierinteresser, og å gjøre en første vurdering av aktuelle prosjekter gjennom en workshop i etterkant av møtet.
- maimøtet: - kontrollutvalget gjør endelig prioritering av de enkelte prosjektene på grunnlag av innspill. Som grunnlag for diskusjonen i møtet skulle analyse-dokumentene bli ferdiggjort. I dokumentene er alle data som samles inn blitt presentert i en risikovurdering, inkludert det som ble samlet inn fra workshop
- september: Utkast til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll blir lagt fram for utvalget for endelig godkjenning og videresendelse til kommunestyret, eller til ny behandling i neste møte.

Workshopen, som det var invitert til den 18.03.20, ble avlyst pga de igangsatte koronatiltakene fra regjeringen pga Covid19-viruset. Det samme gjaldt møtet mellom revisor og rådmann i samme uke. Workshopen og samtalen var en viktig del av prosessen for å komme med innspill til ny analyse og plan. Det innebar at analysedokumentet ikke ble ferdigstilt pr mai og prosessplanen ble noe forsinket.

Til maimøtet ble utvalget gitt anledning til å komme med sine meninger knyttet til å identifisere risiko og komme en vektlegging av disse.

Risiko- og vesentligvurderingene er vedlagt saksdokumentene som vedlegg 2 i sak om plan for forvaltningsrevisjon. I kapittel 3 gir KPMG en oversikt over alle selskapene kommunen har eierskap i, medregnet aksjeselskap, interkommunale selskap og kommunale oppgavefelleskap.

Dette analysedokumentet er et verktøy – som sammen med kontrollutvalgets egne vurderinger skal legges til grunn for prioritering av aktuelle prosjekter i planen. Det er utvalget som prioriterer og vurderer de ulike risikoområdene og avgjør hvilke områder som bør bli gjenstand for forvaltningsrevisjon.

Karmøy kommune har 4 egne heleide selskaper, og er deleier i 6 heleide interkommunale selskaper og 3 kommunale aksjeselskaper. I følge vedtatte retningslinjer bør kontroller her samordnes med de andre eierkommunene.

Karmøy kommune har eierdeler i flere aksjeselskaper, som er eid av andre eiere enn kommuner, fylkeskommuner og interkommunale selskaper. Oversikt over disse 11 selskapene finner en under kap. 3.2 i vedlegget om risiko- og vesentlighetsvurderinger. Disse selskapene og de heleide selskapene er nærmere omtalt med inntekter, årsresultat og kommunen sin eierdel.

Selv om Haugaland Kraft AS har også private eiere har generalforsamlingen vedtatt i selskapsavtalen/vedtektene at de kan være gjenstand for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon.

Plan for eierskapskontroll 2020-2024, juni 2020 følger som vedlegg 1.

Tidligere planer

I perioden 2012-2016 gjennomførte kontrollutvalget sammen med de øvrige eierkommunene forvaltningsrevisjoner innen følgende områder: Haugaland Kraft AS og Haugaland Næringspark AS

I perioden 2016-2020 gjennomførte kontrollutvalget sammen med de øvrige eierkommunene forvaltningsrevisjoner innen følgende område: Karmsund Havn IKS (*rapport 2018*).

Ny plan 2020-2024

I forslag til ny plan har revisor, etter innspill fra administrasjon og utvalg, foreslått at følgende tema blir valgt ut for forvaltningsrevisjon i perioden 2020-2024 (i uprioritert rekkefølge):

Forvaltningsrevisjon i selskap

- *Haugaland Brann og redning IKS*
- *Haugaland Næringspark AS*
- *Solstein AS*

Nærmere begrunnelse for valgene finnes under hvert av temaene i planen.

I utkast til plan for eierskapskontroll hadde revisor foreslått følgende tema og selskaper som burde bli valgt ut (i uprioritert rekkefølge):

- *Generell eierskapskontroll*
- *Haugaland Kraft AS*
- *Haugaland Vekst IKS*
- *Karmøy Næringsfond AS*

Utvalget vedtok i møtet 17.06.20, sak 16/20 å innstille med følgende prosjekt som mest aktuelle i kommende periode:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg er enig om å prioritere/rangere følgende tema/selskap for eierskapskontroll:

1. Generell eierstyring

I tillegg tas inn i planen følgende selskaper i uprioritert rekkefølge.

- *Haugaland Kraft AS*
- *Haugaland Vekst IKS,*
- *Karmøy Næringsfond AS*
- *Karmsund Havn IKS*

Utvalget tar saken opp til ny behandling i augustmøtet der de foreslåtte prosjektene er innarbeidet i planen.

Utvalget vil igjen behandle saken i møtet 26.08.20 for endelig innstilling til kommunestyret.

Videre saksgang

Når kontrollutvalget ser seg ferdig med prioriteringene i planen vil den være klar for oversending til kommunestyret for sluttbehandling. Fristen er ifølge loven *senest innen utgangen av året*, dvs 31.12.20. Dette blir tolket slik at kommunestyret kan om nødvendig behandle saken på nyåret, så lenge utvalget har gjort sitt vedtak innen fristen. Slik prosessen er lagt opp til nå, vil planen bli sendt til kommunestyrets første møte i høst og da god tid før fristen.

Planen skal vedtas av kommunestyret, men det kan delegeres til kontroll- og kvalitetsutvalget å foreta endringer i planperioden. I tidligere planer er dette anbefalt og slik fullmakt er blitt gitt. Slik hjemmel er gitt i kommuneloven § 23-3 siste setning. I løpet av fire år har det vist seg at det kan være nyttig med omprioritering av prosjektene.

Planperioden går ett år ut over kommunestyreperioden, da ny plan ikke vil bli vedtatt av kommunestyret før til høsten etter valget.

Bestilling av forvaltningsrevisjoner skal skje med utgangspunkt i den plan som kommunestyret vedtar, og den budsjettammen kontroll- og kvalitetsutvalget har til rådighet. Det betyr at utvalget kan bestille rundt to prosjekter pr år.

Evaluering av retningslinjer

Karmøy kommunes retningslinjer for selskapskontroll trådte i kraft da kommunestyret sluttet seg til disse første gang i 2006. De er senere blitt lagt fram for kommunestyret i 2008, 2012 og 2016. Ved sist revidering ble det tatt ut at selskapene årlig skulle sende inn firmaattest. Med dagens tilgang via Altinn har informasjonstilgangen blitt mye bedre siden retningslinjene ble utarbeidet i 2006.

I følge gjeldende retningslinjer pkt 12 skal retningslinjene evalueres samtidig med revidering av planen. Hjemmel i kommuneloven for eierskapskontroll, som det nå heter, er nå endret fra § 80 til § 23-4. Retningslinjene følger som vedlegg 2 til saken.

Sekretariatet kan ikke se at det er behov for endringer eller tillegg. Ordet selskapskontroll bør imidlertid skiftes ut med eierskapskontroll, da det er i tråd med bruken i den nye kommuneloven.

Det som sekretariatet igjen vil minne om, er selskapenes plikt til å sende innkallinger og sakspapirer til sekretariatet ved utsending til representantskapsmøter og generalforsamlinger. Noen av de mindre selskapene har fortsatt ikke fått det inn i sine rutiner.

Kommunestyret bør delegere til utvalget å gjøre endringer i planen. Slik fullmakt har da også blitt gitt tidligere år, og er hjemlet i kommunelova § 23-4 siste setning.

Aksdal, 18.08.20

Toril Hallsjø (sign.)

Daglig leder/utvalgssekretær

Plan for eierskapskontroll

2020-2024
Karmøy kommune

Juni 2020

www.kpmg.no

Forord

Kontrollutvalget i Karmøy kommune gav i møtet 3.12.2019 KPMG oppdraget med å bidra i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2020-2024. Planen for eierskapskontroll er fundert i en analyse av risiko- og vesentlighet på forholdene i kommunen. Det blir her lagt fram plan for eierskapskontroll med risiko- og vesentlighetsvurderingen som vedlegg. Planen skal bli vedtatt av kommunestyret.

Formålet med planen er å peke ut områder innenfor Karmøy kommune sitt eierskap som skal prioriteres for eierskapskontroll.

Dette er en plan for perioden 2020-2024.

I planen er det foreslått at kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planen. Slik tilgang til å delegere går fram av kommuneloven §23-4 om forvaltningsrevisjon¹.

¹ Lov av 22. juni 2018 om kommuner og fylkeskommuner.

Innhold

1. Bakgrunn og formål	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Formål	1
1.3 Metode	1
2. Tema for eierskapskontroll	2
2.1 Resultat av analyse og arbeidsmøte	2
2.2 Identifiserte selskap og aktuelle tema for eierskapskontroll	2
2.3 Prioritering av område for eierskapskontroll	2
Vedlegg 1 Utredning av tema for eierskapskontroll	4
Vedlegg 2 Om eierskapskontroll	5

1. Bakgrunn og formål

1.1 Bakgrunn

Etter § 23-4 andre ledd i kommuneloven skal kontrollutvalget «... *minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.*»

Kontrollutvalget i Karmøy kommune gav i møtet 3.12.2019 KPMG oppdraget med å bidra i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen og plan for forvaltningsrevisjon eierskapskontroll.

1.2 Formål

Formålet med plan for eierskapskontroll er å prioritere områder som kan være aktuelle for eierskapskontroll i planperioden 2020-2024.

1.3 Metode

Som det går fram av kommuneloven § 23-4 skal plan for eierskapskontroll være basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunen sin virksomhet. Risiko- og vesentlighetsvurderingen for Karmøy kommune er vedlagt planen og utgjør grunnlaget for framlegget av denne planen. Beskrivelsen av metode for gjennomføring av risiko- og vesentlighetsvurderingen går fram av vedlegget.

2. Tema for eierskapskontroll

2.1 Resultat av analyse og arbeidsmøte

Kontrollutvalget har prioritert selskap for eierskapskontroll med grunnlag i en risiko- og vesentlighetsvurdering, som ligger vedlagt. Prioriteringen er blant annet gjort ut fra fire overordnede forutsetninger:

- ✓ Identifisering av selskapsform (AS, IKS, mv.)
- ✓ Eierskap; kommunen sin eierdel i selskap
- ✓ Formål med selskapet
- ✓ Økonomi

2.2 Identifiserte selskap og aktuelle tema for eierskapskontroll

Område/selskap	Aktuelle tema for eierskapskontroll
Generell eierstyring	- Hvordan Karmøy som helhet gjennomfører sin eierstyring. - Hvordan kommunen sikrer at selskapene etterlever regelverk og kommunen sine krav til selskapene sitt samfunnsansvar. - Hvordan kommunen generelt følger opp og vurderer at eierskapet gir avkastning i samsvar med intensjon.
Haugaland Kraft AS	- Hvordan kommunen følger opp selskapet. - Hvordan kommunen følger opp avkastningen fra selskapet.
Haugaland Vekst IKS	Vurdere hvordan kommunen sikrer at det regionale næringsarbeidet blir ivaretatt i samsvar med Karmøy sine mål.
Karmøy Næringsfond AS	Vurdere kommunen sin oppfølging av selskapet, herunder vurdere hvorvidt kommunen har fått på plass en hensiktsmessig styringsstruktur av selskapet.
Karmsund Havn IKS	Gjennomgå kommunen sitt formål med eierskapet i Karmsund Havn og videre hvordan kommunen følger opp selskapet sitt samfunnsansvar.

2.3 Prioritering av område for eierskapskontroll

Med utgangspunkt i risiko- og vesentlighetsvurderingen prioriterer kommunestyret følgende områder for eierskapskontroll i perioden 2020-2024, i prioritert rekkefølge:

1. Generell eierstyring

I tillegg prioriterer kommunestyret følgende område, i uprioritert rekkefølge:

- ✓ Haugaland Kraft AS
- ✓ Haugaland Vekst IKS
- ✓ Karmøy Næringsfond AS

✓ Karmsund Havn IKS

Kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å gjøre endringer i planen, i samsvar med kommuneloven § 23-4.

Vedlegg 1 Utredning av tema for eierskapskontroll

Generell eierstyring

Det kan være relevant å gjennomføre en eierskapskontroll som vurderer hvordan Karmøy som helhet gjennomfører sin eierstyring. Her kan det være hensiktsmessig å gjennomgå hvilke system kommunen har etablert for eierstyring og hvordan dette gjennomføres i praksis. Videre kan det være relevant å se på hvilke prosesser kommunen har etablert opp mot regelverk og etablerte anbefalinger, som styrevalg, likestilling, etc. Videre kan en vurdere hvordan kommunen sikrer at selskapene etterlever regelverk og kommunen sine krav til selskapene sitt samfunnsansvar. En eierskapskontroll kan også vurdere hvordan kommunen generelt følger opp og vurderer at eierskapet gir avkastning i samsvar med intensjon.

Haugaland Kraft AS

En eierskapskontroll av Haugaland Kraft AS kan vurdere hvordan kommunen følger opp selskapet og videre hvordan kommunen følger opp avkastningen fra selskapet.

Haugaland Vekst IKS

En eierskapskontroll kan gjennomføres for å vurdere hvordan kommunen sikrer at det regionale næringsarbeidet blir ivaretatt i samsvar med Karmøy sine mål.

Karmøy Næringsfond AS

En eierskapskontroll kan gjennomføres for å vurdere kommunen sin oppfølging av selskapet, herunder å vurdere hvorvidt kommunen har fått på plass en hensiktsmessig styringsstruktur av selskapet. Dette prosjektet kan være relevant å gjøre noe uti perioden, når selskapet har vært i drift en stund.

Karmsund Havn IKS

En eierskapskontroll kan gjennomføres av Karmsund Havn, hvor en har et særlig fokus på kommunen sitt formål med eierskapet i Karmsund Havn og videre hvordan kommunen følger opp selskapet sitt samfunnsansvar.

Vedlegg 2 Om eierskapskontroll

Formål med eierskapskontroll

Det går frem av kommuneloven § 23-2 at kontrollutvalget blant annet skal se til at det blir gjennomført eierskapskontroll av kommunen sine eierinteresser i selskap.

Formålet med eierskapskontroll er å kontrollere om den som utøver kommunen sine eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Eierskapskontroll skal bidra til å ta i vare kommunen sin kontroll over virksomheter som er organisert i selskap.

I kommuneloven som trede i kraft høsten 2019 er ikke begrepet «selskapskontroll» videreført. Begrepet «eierskapskontroll» er derimot videreført, med betydningen kontroll av forvaltningen av kommunen sine eierinteresser i selskap. Tidligere var «frivillig/utvidet» forvaltningsrevisjon i selskap omfattet av samme forskrift som eierskapskontroll. I den nye kommuneloven skal derimot forvaltningsrevisjon i selskap inngå i plan for forvaltningsrevisjon.

Gjennomføring av eierskapskontroll

Gjennomføring og rapportering av eierskapskontroll skal skje i forhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området (NKRF sin veileder i selskapskontroll)².

I følge kommuneloven § 23-6 kan kontrollutvalget kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll fra:

- a) interkommunale selskap etter IKS-loven
- b) interkommunale politiske råd
- c) kommunale oppgavefellesskap
- d) aksjeselskap der kommunen alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskap direkte eller indirekte eier alle aksjer.

Ved gjennomføring av eierskapskontroll vil relevante lover og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring være viktige revisjonskriterier.

² *Veileder i selskapskontroll – med vekt på eierskapskontroll.* Denne er fra høsten 2018, men vil bli oppdatert i samsvar med ny kommunelov.

Kontakt oss**Harald Sylta****Partner****T** +47 40 63 96 66**E** harald.sylta@kpmg.no**Bjørge Rabbe Sandven****Manager****T** +47 99 39 65 83**E** bjorge.sandven@kpmg.nokpmg.no

RETNINGSLINJER FOR EIERSKAPSKONTROLL KARMØY KOMMUNE

Vedtatt av Karmøy kommunestyre 14.02.06, sak 5 /06

Evaluert første gang 18.11.08, sak 108/08, andre gang 30.10.12, sak 73/12, tredje gang 19.09.16, sak 67/16, fjerde gang 22.09.20, sak /20

1. Eierskapskontroll gjennomføres i tråd med kommuneloven § 23 - 4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 1.
2. Eierskapskontroll gjennomføres i samsvar med gjeldende plan for eierskapskontroll, slik denne er vedtatt av kommunestyret. Plan for eierskapskontroll vedtas av kommunestyret minimum én gang i valgperioden, men kan justeres oftere etter behov.
3. Kontroll- og kvalitetsutvalget har ansvar for å sikre at eierskapskontroll gjennomføres i tråd med disse retningslinjer.
4. Kontroll- og kvalitetsutvalget gis myndighet til å foreta bestilling av eierskapskontroll etter vedtatte plan, samt foreta mindre justeringer i Plan for eierskapskontroll dersom dette er hensiktsmessig og kostnadseffektivt, (eksempelvis gjennom samordning med andre eierkommuner).
5. Kontroll- og kvalitetsutvalget gis myndighet til å avgjøre om eierskapskontroll skal omfatte ren eierskapskontroll eller om kontrollen også skal omfatte forvaltningsrevisjon etter § 23 - 3.
6. Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret om gjennomført eierskapskontroll. Rapportering foretas etter gjennomført eierskapskontroll i det enkelte selskap. Samlerapport om utført og igangsatt eierskapskontroll gis årlig gjennom kontrollutvalgets årsmelding.
7. Kontroll- og kvalitetsutvalgets sekretariat skal medvirke til at selskaper som er aktuelle for eller omfattet av plan for eierskapskontroll får nødvendig kjennskap til hva eierskapskontroll innebærer.
8. Innkalling med sakliste og sakspapirer til representantskapsmøter og generalforsamling i selskaper som er aktuelle for eierskapskontroll skal sendes kontrollutvalgssekretariatet (post@kontrollutvalgene.no) og kommunens valgte revisor samtidig som innkalling sendes ut til faste medlemmer av representantskapet og generalforsamlingen.
9. Kontroll- og kvalitetsutvalget avgjør selv hvordan utvalgets deltakelse på representantskapsmøter og generalforsamling skal gjennomføres. Kontroll- og kvalitetsutvalget kan samordne slik deltakelse med øvrige eierkommuner der dette er hensiktsmessig.
10. Selskaper som er aktuelle for eierskapskontroll og/eller forvaltningsrevisjon skal sende kopi av oppdatert firmaattest til kontrollutvalgets sekretariat. Nyetablerte selskaper sender kopi av firmaattest når denne foreligger. Selskapene skal også sende kopi av selskapets årsmelding og revisorattestert årsregnskap når dette foreligger.
11. Eierskapskontroll gjennomføres av den kontroll- og kvalitetsutvalget gir i oppdrag å gjennomføre eierskapskontroll.
12. Disse retningslinjer trer i kraft når kommunestyret har sluttet seg til dem. Retningslinjene revideres ved endringer i lov eller forskrift og evalueres samtidig med revidering av plan for eierskapskontroll.

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kommunestyret	21.09.20 eller 19.10.20	
(Kontroll- og kvalitetsutvalget)	(23.09.20)	
Kontroll- og kvalitetsutvalget	26.08.20	26/20
Kontroll- og kvalitetsutvalget	17.06.20	19/20

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø/Odd Gunnar Høie	216	

VALG AV REVISOR FRA 01.07.21 – KONKURRANSEBASERT ELLER INTERKOMMUNALT SAMARBEID

Sekretariatets forslag til vedtak:

ALTERNATIV A

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vil anbefale Karmøy kommune å velge interkommunalt samarbeid om levering av revisjonstjenester gjennom å søke opptak som eier i Rogaland Revisjon IKS fra 01.07.21.

Selskapet vil da bli kommunens oppdragsansvarlig revisor innen regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i årene framover.

Sak om innholdet i samarbeidsavtalen legges fram for utvalget før oppstart.

og innstilling til kommunestyret:

Karmøy kommunestyre velger å gå inn i et interkommunalt samarbeid om levering av revisjonstjenester gjennom å søke opptak som eier i Rogaland Revisjon IKS fra 01.07.21.

Selskapet vil da bli kommunens oppdragsansvarlig revisor innen regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i årene framover.

Rådmannen legger fram sak om den nye selskapsavtalen og finansiering av innskudd senere i høst eller på nyåret 2021.

ALTERNATIV B

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vil anbefale Karmøy kommune å fortsette og kjøpe alle revisjonstjenester i markedet gjennom å konkurranseutsette tjenesten i nytt anbud høsten 2020.

Kontrollutvalgssekretariatet knytter til seg nødvendig hjelp fra Innkjøpssamarbeidet på Haugalandet og økonomisjefen i kommunen ved utforming av konkurransegrunnlaget og ved evaluering av anbudene.

Sekretariatet forbereder sak til kontrollutvalget og kommunestyret våren 2021 om valg av revisor fra 01.07.21.

I konkurransegrunnlaget settes opp følgende tildelingskriterier:

- ☐ pris 35 %
- ☐ kvalitet 65 % (spesifiseres nærmere vedr. kompetanse, erfaring og løsningsforslag).

I fastdelen inngår hoveddel av regnskapsrevisor oppgaver, dvs. revisjon av årsregnskap, forenklet etterlevelseskontroll, diverse attestasjoner, spillemiddelregnskap, finansreglement, lån, beboerregnskap, EU-prosjekter, osv. (spesifiseres nærmere i konkurransegrunnlaget).

I timebetalt oppdrag inngår bestilling av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Fullstendig beskrivelse av leveransen vil følge i «kravspesifikasjon».

Estimert verdi på avtalen er samlet 1,1 mill. kroner årlig. Total kontraktsverdi er ca. 4,4 mill. kroner.

Disse beløpene beror på estimer med bakgrunn i historiske tall og skal ikke medføre noen forpliktelse for oppdragsgiver eller rettigheter for tilbyder. Det tas forbehold om endringer i volum som følge av endrede økonomiske rammevilkår, prosjekter og kommunal aktivitet.

Rammeavtalen trer i kraft fra 01.07.21 og varer til 30.06.2025. Oppdragsgiver vil ha en opsjon på å forlenge avtalen i ytterligere 1 + 1 år, i henhold til de vilkår som er avtalt i kontrakten.

og innstilling til kommunestyret:

Karmøy kommunestyre velger å fortsette og kjøpe alle revisjonstjenester i markedet gjennom å konkurranseutsette tjenesten i nytt anbud høsten 2020.

Kontrollutvalgssekretariatet knytter til seg nødvendig hjelp fra Innkjøpssamarbeidet på Haugalandet og økonomisjefen i kommunen ved utforming av konkurransegrunnlaget og ved evaluering av anbudene.

Sekretariatet forbereder sak til kontrollutvalget og kommunestyret våren 2021 om valg av revisor fra 01.07.21 på bakgrunn av innleverte tilbud.

Vedlegg:

- 1.Revisorforeningen – revisjon i kommuner
- 2.Revisorforeningen –kommuner med privat revisjon – pr 2019
3. Sammendrag - masteroppgave 2018 v/NHH om konkurranseutsatt revisjon

Saksorientering:

Etter kommuneloven § 23-2 ligger det til kontrollutvalget å føre tilsyn og å påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Videre, etter kommuneloven § 24-1, er det kommunestyret selv, etter innstilling fra kontrollutvalget, som avgjør om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med en annen revisor, dvs. at tjenesten konkurranseutsettes.

Karmøy kommunestyre vedtok i møtet 01.07.19, sak 75/19 følgende:

Karmøy kommunestyre vedtar å benytte seg av retten til å forlenge avtalen med 1 år med revisjonsselskapet KPMG AS om levering av revisjonstjenester til Karmøy kommune fram til 30.06.21.

Karmøy kommunestyre gir kontrollutvalget fullmakt til å utforme konkurransegrunnlaget og forberede sak om innkjøp av revisjonstjenester i 2020 med virkning fra 01.07.21.

Vedtaket hadde bakgrunn i kommunestyrevedtak i møtet 17.11.15, sak 77/15:

Karmøy kommunestyre velger revisjonsselskapet KPMG AS som kommunen sin revisor fra 01.07.16 til 30.06.20, og med opsjon for kommunen til å forlenge avtalen med 2 år.

Bakgrunn

Dagens avtale utløper neste år, så igangsettelse med anbudsarbeidet må starte i høst. Fra Rådmannsforum på Haugalandet er sekretariatet blitt informert om at Rogaland Revisjon IKS i februar har hatt møte med administrasjonen i Haugesund, Karmøy og Tysvær for å markedsføre sine tjenester og for å signalisere at de var interessert i en utvidelse av selskapet på eiersiden av kommunene på Haugalandet.

Lovverket er imidlertid slik at det er kontrollutvalget som må ta initiativ til forslag til endring av revisjonsordning og gi innstilling til kommunestyret, og ikke komme som ønske fra rådmann eller økonomisjef.

I sak til junimøtet til kontrollutvalgene i Karmøy og Sveio om at kommende anbudsprosess var blitt forsinket på pga. kononapandemien i vår, vedtok utvalget 17.06.20, sak 19/20 følgende:

Karmøy kontroll og kvalitetsutvalg tar sak om kommende anbudsprosess om levering av revisjonstjenester til Karmøy kommune fra 01.07.21 til orientering.

Karmøy kontroll og kvalitetsutvalg ber sekretariatet om å lage en saksutredning knyttet til valg av revisjonsordning til neste møte i august.

Utvalget var enig i at det ønsket å få en sak opp i neste møte om kostnader til revisjon opp mot andre kommuner, fordeler og ulemper med kjøp av revisjonstjenester i markedet (konkurranseutsetting) og en vurdering opp mot et interkommunalt samarbeid med mulig opptak i Rogaland Revisjon IKS.

Vedtaket i Sveio kontroll- og kvalitetsutval 22.06.20 var følgende:

Sveio kontroll- og kvalitetsutval ber sekretariatet om å lage eit saksframlegg knytte til val av revisjonsordning til neste møte i september, og om mogeleg invitere Rogaland Revisjon IKS til å presentere seg.

Sekretariatet har senere drøftet internt og med andre sekretariat om Rogaland Revisjon bør gis anledning til å presentere seg i første møte. Sekretariatet har landet på at utvalget bør først diskutere saken uten påtrykk, da utvalget med dette vil ha en fordel i forhold til andre selskap i en anbudsprosess. Dersom utvalget ønsker en presentasjon mener sekretariatet at saken bør utsettes til septembermøtet, etter at utvalget i augustmøtet har blitt enig om hvilke spørsmål de ønsker å stille.

Konkurransbasert revisjon fra 2011

Første gang kommunen gikk ut i markedet var høsten 2011 da en sak/fusjon om interkommunalt revisjonssamarbeid mellom Haugaland Kommunerevisjon og Indre Hordaland Revisjonsdistrikt hadde strandet. Det var Karmøy kommune som gjennom sitt kommunestyrevedtak 14.12.10, sak 78/10 sa opp revisjonsavtalen med Kommunerevisjon Vest (som skulle være det nye navnet på revisjonssamarbeidet etter 01.01.12). Alle de øvrige åtte kommunene i § 27-samarbeidet Haugaland kommunerevisjon hadde da gjort vedtak om fusjonen. Haugesund kommune brøt ut av det interkommunale samarbeidet i 2005 og hadde allerede konkurranseutsatt sine revisjonstjenester siden 2006. Loveendring i 2004 gav kommunene anledning til dette.

Sekretariatet startet anbudsprosessen senhøsten 2011, anbudsfrist var på nyåret og politisk behandling våren 2012. Selskapet Deloitte AS ble valgt som leverandør og de hadde avtale med kommunen fra 01.07.12 til 30.06.16. Opsjon ble benyttet med 1 år etter kontraktens utløp 30.06.20.

Anbudsprosessen i 2015 hadde oppstart om våren og siste politisk behandling senhøsten 2015. Revisjonsselskapet KPMG AS ble da valgt for 4 år med mulighet for opsjon med 2 år.

Ved begge disse anbudsrundene var det kontrollutvalgene som godkjente konkurransegrunnlaget, uten at kommunestyret direkte hadde delegert oppgaven til utvalget. Ved spørsmål om bruk av opsjon eller ny anbudsrunde i fjor, ble denne fullmakten tatt inn i innstillingen fra kontrollutvalget til kommunestyret.

Konkurransetsetting

Konkurransetsetting av tjenester er en omfattende prosess. Konkurransesgrunnlaget og tildelingskriteriene må utarbeides og godkjennes. Anbudet skal så kunngjøres i den nasjonale databasen Doffin og TED, avhengig av EØS-terskelverdi, med rette frister (minimum 45 dager). Tilbudene skal vurderes og innstilling utarbeides og legges fram for kontrollutvalget og deretter kommunestyret. Kontrakt må skrives ut i etterkant, etter at vedtak foreligger, og etter at karenstiden er utløpt.

Normalt vil tidsforløpet ved en slik anbudsprosess være opp til ¾ år. Ved den første anbudsprosessen i 2011-2012 var det oppstart senhøsten 2011, anbudsfrist på nyåret og politisk behandling våren 2012. Ved sist anbudsprosess var det oppstart våren 2015 og politisk behandling senhøsten 2015. Ved skifte av leverandør vil det for selskapene være behov for tid til opp- eller nedbemanning eller omrokking ca. et halvår i forkant av avtalen trer i kraft..

Første gang kommunen gikk ut i markedet i 2011 hastet det. Den gang ble det lagt opp til en avtaleperiode med 3 år og 1 år opsjon, og opsjonen ble senere benyttet. Neste anbudsrunde i 2015 kom valg av leverandør midt i overgangen mellom to kommunestyreperioder, dvs. «gammelt» kontrollutvalg og «nytt» kommunestyre.

Nåværende avtale er på 4 år og 2 år opsjon. Det skyldes at de innkjøpskyndige ga uttrykk for at revisjonsavtaler kunne strekke seg over flere år enn de normale 4 årene, fordi det er et fast oppdrag til fast pris. Signalene i dag er at dersom avtalen også inneholder opsjon på kjøp av forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll, vil dette være et tjenestekjøp og avtaletiden bør da settes maksimalt til 4 år.

De fleste kommuner som har konkurranseutsatt sine revisjonstjenester (rundt 60 kommuner i 2018 og nå ca. 47 i 2020 etter siste kommunereform med kommunesammenslåinger), har avtale med samme revisjonsselskap om kjøp av regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Det har bakgrunn i en synergi/samvirke-effekt som revisorene kan benytte seg av når de legger fram forslag til aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekt. Sekretariatet støtter dette, og vil ikke foreslå endring av denne praksisen.

Bergen kontrollutvalg har valgt å dele sine revisjonsoppdrag i to anbud, men disse oppdragene er svært store, da deres kjøp/budsjett årlig ligger på kr 6-8 mill. kroner til revisjon. Deres sekretariat (to jurister) mente også at det var mest hensiktsmessig å lyse ut konkurransen for alle revisjonsformene samtidig, men valgt arbeidsgruppe anbefalte likevel at de fortsatte med opplegget med å dele oppdraget opp i to kontrakter. Anbudet for regnskapsrevisjonstjenester ble sendt ut i våren 2020 og for forvaltningsrevisjonstjenester nå i høst 2020. Den siste avtalen løper ut 31.12.20, så prosessen er i gang.

Sekretariatet, sammen med innkjøpsansvarlig i Haugesund i 2011 og innkjøpsansvarlig i Tysvær i 2015, forberedte sakene til de ti (nå ni) kommunene og kontrollutvalgene gjorde sin innstillinger til kommunestyrene, sist altså høsten 2015.

Suldal kommune valgte i 2015 å bli medeier i Rogaland Revisjon IKS, og kjøper dermed **ikke sine** revisjonstjenestene i markedet. Det interkommunale selskapet i sørfylket vant deres anbud i 2011 og kontrollutvalget innstilte over kommunestyret senere på at kommunen skulle søke om å bli tatt opp som eier i selskapet. I tillegg til sak om godkjenning i representantskapet, hadde alle eierkommunene også sak til kommunestyret om å godkjenne endring i selskapets vedtekter. Ved inntreden i selskapet var det krav om tilskudd til selskapets eierkapital, som den gang var på kr 50.000.

Anbudet til kommunene bør normalt ikke være felles, fordi loven krever at hvert kommunestyre gjør sitt eget valg av revisor. Av de ni kommunene på Haugalandet har pr i dag fire avtale med KPMG AS (Karmøy, Haugesund, Tysvær, Sauda) og fem kommuner med Deloitte AS (Vindafjord, Sveio, Etne, Bokn, Utsira).

Sekretariatet vil gjøre oppmerksom på at Time kontrollutvalg og Klepp kontrollutvalg i fjor likevel valgte å kjøre fellesanbud for revisjonstjenestene sine våren 2020. Det betyr at kommunestyrene måtte velge samme anbyder/leverandør basert på kontrollutvalgene sine innstillinger. Valgt anbyder var unntatt offentlighet til siste kommunestyre hadde behandlet saken.

For kommuneadministrasjonen og sekretariatet vil det alltid være en fordel med kontinuitet. Partene vil da være kjent med hverandre og det er etableres rutiner for samarbeidet. Samtidig kan det være bra med skifte av oppdragsansvarlige revisorer år om annet.

Imidlertid er det ikke sagt at det blir skifte av selskap ved hver anbudsrunde, da tjenesten ved konkurranseutsetting ofte bygger på valg av «*det økonomisk mest fordelaktige tilbud*» eller «*beste forhold mellom pris og kvalitet*». Så om kommunen er fornøyd med sin leverandør/revisor vil anbudet likevel medføre ny leverandør.

Sekretariatet skrev i opsjonssaken at ny anbudsrunde ville bli igangsatt ved at konkurransegrunnlaget ville bli lagt fram for kontrollutvalgene neste år, dvs. våren 2020 og at anbudsdokumentene lyst ut på forsommeren. Frist for innleverte tilbud ville da bli august og sak for kontrollutvalgene tidlig høst. Videre ville utvalgets innstilling så bli lagt fram for kommunestyret nov./des. 2020 og ny avtale med nåværende eller ny leverandør vil bli gjort gjeldende fra 01.07.21.

Pga. vårens koronapandemi har denne tidsplanen blitt noe forsinket.

Ny framdriftsplan

Sekretariatet ser nå for seg at hovedstrategien til konkurransegrunnlaget vil bli lagt fram for kontrollutvalgene i august/september og at anbudsdokumentene blir lyst ut i høst. Sekretariatet vil tilpasse arbeidet basert på hvilken innstilling utvalgene gir til et mulig interkommunalt samarbeid. Frist for innleverte tilbud ville da bli oktober/november og sak for kontrollutvalgene og kommunestyret på nyåret 2021 og ny avtale med ny (eller tidligere) leverandør vil bli gjort gjeldende fra 01.07.21.

Den nye revisorloven var forventet skulle bli vedtatt av Stortinget før sommeren og satt i kraft i løpet av høsten 2020. Koronapandemien har medført at Stortingets videre behandling av ny revisorlov er blitt utsatt. Finanskomiteen startet sin behandling av lovproposisjonen tidligere i år. Utsettelsen innebærer antakelig at ny revisorlov tidligst kan settes i kraft fra 1. januar 2021.

Konkurransegrunnlaget

Konkurransegrunnlaget har tidligere vært delt i tre deler. Første del omfattet hvilke kvalifikasjonskrav kommunen stiller til de som skulle levere inn anbud. Det viktigste kravet som ble stilt var krav til autorisasjon som revisor, samt at firma som skulle levere inn anbud måtte ha de tekniske, økonomiske og faglige kvalifikasjonene som er nødvendig for å kunne revidere kommunen sine regnskap.

I den nye forskriften for kontroll og revisjon § 9 er det bl.a. satt følgende krav:

Kommunestyret og fylkestinget velger hvem som skal være regnskapsrevisor for hver av kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetninger.

Den oppdragsansvarlige for regnskapsrevisjon etter kommuneloven skal ha en bachelor- eller mastergrad i regnskap og revisjon i samsvar med Finanstilsynets krav til registrert og statsautorisert revisor gitt med hjemmel i revisorloven, og i tillegg ha tre års praksis fra regnskapsrevisjon.

En person som var oppdragsansvarlig revisor i en kommune eller fylkeskommune 1. juli 2004, kan likevel fortsette som oppdragsansvarlig i den samme kommunen eller fylkeskommunen, selv om personen ikke oppfyller kravet i første punktum.

Tildelingskriterier

Blant dem som kan være relevant for kontrollutvalgene å drøfte, utenom det som mest er formaliteter som vil gjelde alle type innkjøp, er tildelingskriteriene.

Tildelingen skjer på grunnlag av hvilket tilbud som er det beste forholdet mellom pris og kvalitet, basert på visse kriterier.

Tildelingskriteriene ble ved forrige anbudsrunde vektet av utvalgene følgende:

- ✓ pris 60 %
- ✓ kvalitet 40 % (oppgaveløsning/forståelse av oppdraget/kompetanse/erfaring)

Bergen kommune og sekretariatet for Vestland fylkeskommune for tre kontraallvalg (Tysnes Kvam og Samnanger) valgte i vår ved sine anbudsrunder å vekte følgende:

- ✓ pris 40 %
- ✓ kvalitet 60 % (oppgaveløsning 30 %, kompetanse/erfaring 30 %)

Austevoll kontrollutvalg valgte å legge større vekt på pris med følgende vekting:

- ✓ pris 75 %
- ✓ kvalitet 25 % (oppgaveløsning 12,5 %, kompetanse/erfaring 12,50 %)

Vestlandssekretariatet sakl nå sette i gang ha anbudsrunde for fem andre kommuner, hvor de vil innstille på vekting 40/60 for pris og kvalitet.

Fra Rogaland kontrollutvalgssekretariat har vi fått opplyst at anbud på revisjonstjenester for Klepp kommune og Time kommune våren 2020 har tildelingskriteriene vært følgende:

- ✓ pris 35 %
- ✓ kvalitet 65 %

Utarbeidelse av konkurransegrunnlaget ble overlatt til sekretariatet og de innkjøpsansvarlige i kommunene, etter at de hadde hatt samtaler med kommuneadministrasjonen og økonomiavdelingene. Sakene var unntatt offentlighet fram til etter at kommunestyrene hadde gjort vedtak i juni (utsatt offentlighet).

Det har videre vært lagt opp til at det skal gis en fast pris på regnskapsrevisjonen med tilhørende attestasjoner, inkludert attestasjon av krav om momskompensasjon. Prisen skulle også inkludere oppmøte i kontrollutvalget og kommunestyret, jfr. kravspesifikasjon.

Det er nå viktig at etterlevelseskontroll som er nytt påseer-ansvar etter ny kommunelov tas med inn i den faste prisen.

For forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og granskninger har det vært bedt om en timepris som skulle være fast i anbudsperioden innenfor en stipulert timeramme. Denne timerammen har blitt satt basert på budsjetterte midler som kommunestyret har satt av til kontrollarbeidet i kommunen.

Sekretariatet vil anbefale, dersom utvalget velger å fortsette med konkurransebasert revisjon, at utarbeidelse av konkurransegrunnlaget blir delegert til sekretariatet og at sekretariatet knytter til seg nødvendig hjelp fra Innkjøps samarbeidet på Haugalandet og økonomisjefen i kommunen ved utforming av konkurransegrunnlaget og ved evaluering av anbudene.

Sekretariatet vil da foreslå å benytte opplegget til Klepp og Time, hvor malene er tilgjengelig for sekretariatet. Selv om kvalitet ble og bør bli vektlagt mer denne gang, er det likevel ikke å legge skjul på at, etter poenggivning av anbudene, var det likevel laveste pris som var utslagsgivende for det selskapet fikk tildelt kontrakten. Fra 01.09.20 vil KPMG AS være leverandør av revisjonstjenester til Klepp og Time, mens de tidligere hadde Deloitte AS og Rogaland Revisjon IKS (på oppdrag).

Om Rogaland Revisjon IKS

Generelt

Rogaland Revisjon IKS er et interkommunalt selskap eid av 14 kommuner (før 17) og Rogaland fylkeskommune. Utenom Haugalandet, har altså fylkeskommunen og 14 av de totalt 16 kommunene i sørfylket valgt å være eiere av selskapet. De har i tillegg samarbeidsavtaler med fire andre enheter innen forvaltningsrevisjon og tilhørende rådgivning. Dette mener de gir en unik samling kompetanse i Norge.

De har 23 ansatte og er blant de største interkommunale selskapene i landet. De har et bredt spekter av ansatte med utdanning som siviløkonomer, jurist, statsvitere, sykepleier, sosiolog og tidligere barnevernsleder, i tillegg til statsautoriserte revisorer og registrerte revisorer med kommunal erfaring.

For Agder kommunerevisjon IKS er samarbeidet utvidet til å omfatte både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Rogaland Revisjon IKS utfører også kvalitetskontroller på vegne av NKRF innen både regnskaps- og forvaltningsrevisjon.

For en nærmere presentasjon av selskapet og deres arbeidsmetodikk har de vist til at de kan komme å gi en presentasjon til kontrollutvalgene lik den som er gitt til administrasjonen i Haugesund, Karmøy og Tysvær.

De vil her komme inn på sine erfaringer fra tidligere prosjekter, hvordan bidra til forbedring og læring mellom kommunene. Blant annet har de arrangert fagdag for eierkommunene i etterkant av kommuneovergripende prosjekter.

Finansiering

Selv om Rogaland Revisjon IKS, i følge eierstrategien, skal ha en fornuftig, stabil og trygg økonomi i selskapet, vises det til at det er ikke fortjeneste som er et mål i seg selv. Deres visjon er: «Vi skal forbedre offentlig sektor». I dette ligger leveranse av kostnadseffektive tjenester til eierne iht. vedtatte budsjett fra kontrollutvalgene og timepris fastsatt av representantskapet.

Gjeldende timepris er kr 960,- for eiere, og denne prisen vil være uendret i 2021. Den er lavere enn dagens priser fra de andre revisjonsselskapene i markedet, men sekretariatet vil peke på at det er representantskapet som fastsetter selskapets budsjett og timepris og som foreslår hvor mye som kontrollutvalgene bør sette opp i sine budsjett. Som følge av kommunereformen ville selskapet ha fått redusert sine inntekter fra tre kommuner i 2020 med ca 1,5 mill kr pr år. Reduksjonen ble imidlertid inkorporert i de nye sammenslåtte kommunene. Ved opptak av nye kommuner vil selskapet imidlertid kunne styrke sin kompetanse ytterligere.

Rogaland Revisjon har som prinsipp å levere rimeligere tjenester til sine eiere enn til andre kommuner og virksomheter, f.eks. ved oppdrag vunnet gjennom anbud. Kommunenes eierskap innebærer også at maks 20 % av deres virksomhet kan være rettet mot andre enn eierne, slik at de kun i et begrenset omfang vil kunne delta i anbudprosesser for å levere revisjonstjenester til kommunene på Haugalandet.

Rogaland Revisjon leverer tilbud basert på en vurdering av at dette gagnar eierne/kommuner i samme region, om det er oppdrag som styrker deres kompetanse eller lignende. Leveranser til andre enn eierne vil bidra til å finansiere en styrking av kompetansemiljøet til fordel for eierne eller gå til å styrke egenkapitalen – som også vil komme eierne til gode.

Innskudd

Ved opptak av Suldal kommune i 2016 ble innskuddet beregnet etter innbyggertall og ble lagt på omtrent det samme nivå som for de opprinnelige eiere. Suldal gikk da inn med kr 50 000. Rogaland Revisjon IKS forutsetter at samme prinsipp vil ligge til grunn for innskuddsberegningene. Fra selskapet har sekretariatet fått oppgitt at innskuddsbeløpene vil komme ca. (avrundet til nærmeste 1000 kr):

Karmøy kommune	382 000
Haugesund kommune	339 000
Tysvær kommune	100 000
Vindafjord kommune	79 000
Sveio kommune	52 000
Sauda kommune	42 000
Etne kommune	37 000
Bokn kommune	8 000
Utsira kommune	2 000
Sum ny innskutt EK (egenkapital)	1 041 000
Innskutt EK fra tidligere	4 050 000

Sum innskutt EK etter eventuelt opptak av nye eiere	5 091 000
--	-----------

Innskuddet fra kommunen skal føres i investeringsregnskapet og balanseføres. Innskuddet vil altså ikke belastes driften.

Proessen for å bli eier

I korte trekk vil det være kontrollutvalgene som avgir innstilling – og opp til kommunestyrene å søke om opptak. Søknadene vil, ifølge Rogaland Revisjon, undergis en relativt rask behandling av styret og representantskapet i Rogaland Revisjon IKS. Deretter vil selskapsavtalen oppdateres/godkjennes gjennom vedtak i kommunestyrene i de øvrige eierne, samt i fylkestinget. I tillegg tiltrer nye medlemmer samarbeidsavtalen – som ligger i bunn. Rogaland Revisjon IKS vil sørge for korrekt registrering i Foretaksregisteret når de nødvendige vedtakene er på plass. Øvrige eiere har gitt uttrykk for en positiv holdning til å ta opp nye medeiere.

Ettersom det er flere kontrollutvalg som vil få seg forelagt sak om eierskap i Rogaland Revisjon IKS som et alternativ – er det på det nåværende tidspunkt litt vanskelig å forutsi hvor lang tid en slik prosess vil ta, men erfaringsmessig vil det gå ta sin tid etter at søknadene fra nye deltakere foreligger i form av kommunestyrevedtak, men vil bli fulgt opp.

Selskapsavtalen og samarbeidsavtalen er tilgjengelig på selskapets hjemmeside: <https://www.rogaland-revisjon.no/viktige-dokumenter/>

Selskapet har anbefalt at det tas kontakt med seniorrådgiver Sidsel Haugen i Sandnes kommune, d hun leder eierskapsgruppen for kommunene i Sør-Rogaland og er en autoritet på spørsmål vedrørende kommunal eierskapsstrategi. Sekretariatet har ikke funnet behov for det.

Studie om konkurranseutsetting av kommunal revisjon

To studenter ved NHH skrev våren 2017 sin masteroppgave om fordeler og utfordringer ved konkurranseutsetting av kommunal revisjon. De intervjuet åtte kontrollutvalgssekretariater, som hadde erfaring med å konkurranseutsette revisjon.

Det de fant var at kommuners kostnader til “kontroll og revisjon” reduseres ved konkurranseutsetting, men at dette kan skyldes kostnadsflytting, at regnskapsrevisjonen reduseres i omfang og at kommunene bestiller mindre forvaltningsrevisjon. Det blir da vanskelig å sammenligne mellom «ny» og «gammel» revisjon.

De fant samtidig at kvaliteten på forvaltningsrevisjon er lik eller blir litt bedre. Regnskapsrevisjonen er enten lik eller reduseres noe etter konkurranseutsetting.

De undersøkte også transaksjonskostnader ved konkurranseutsetting, hvor funnene viste at disse kostnadene er relativt høy grunnet høy usikkerhet. Bak disse kostnadene ligger bl.a. mye arbeid/ressurser lagt ned av sekretariatet, innkjøpsansvarlige, politisk sekretariat, de folkevalgte og administrasjonen som følge av jevnlig skifte av selskaper.

Fra sammendraget vil sekretariatet trekke fram følgende:

Vi finner det som en utfordring ved konkurranseutsetting at kommunen må gå fra en mer relasjonell og tillitsbasert kontrakt, til en konvensjonell kontrakt. Flere informanter uttrykker at det er vanskelig å definere og måle kvalitet.

Vedlagt saken følger sammendraget av oppgaven som vedlegg 1. Hele oppgaven kan leses via <http://hdl.handle.net/11250/2452305>

Kostnader ved revisjon

Det er vanskelig å forutsi kostnadene ved kjøp av revisjonstjenester i markedet. Kostnadene blir først klart når konkurransen er gjennomført. Man må for eksempel i forkant være oppmerksom på hva som inngår i tilbudet og hva som evt. senere kommer som ekstraraktivering i tillegg, som ofte er mer kostbart og til en høyere timepris. De enkelte revisjonsselskapene kan også ha ulik praksis på hvordan de arbeider og framskaffer dokumentasjon og nødvendig revisjonsgrunnlag. Variasjoner på dette området gjør det også vanskelig å synliggjøre hele kostnadsbildet.

Ved anbud vil reglene for offentlige anskaffelse gjelde, med de krav og frister som her er satt. Erfaring viser at denne type kjøp er tidkrevende og krever spesialkompetanse.

KOSTRA-tall ang. funksjon 110 (kontroll og revisjon) gir ikke det rette bildet for å sammenligne revisjonsutgiftene med andre kommuner, da det her skal føres utgifter knyttet til kontrollutvalgene (frikjøp, godtgjørelse, kurs osv.) og kostnader med sekretariattjeneste, i tillegg til de rene revisjonskostnadene.

Forskjeller mellom kommuner vil ha betydning for pris og kostnader, slik som kommunestørrelse, kommuneorganisering (antall innbyggere, kommunale foretak m.m., antall attestasjoner osv. og antall timer avsatt til forvaltningsrevisjoner og selskapskontroll/eierskapskontroll. For kommunene på Haugalandet varierer budsjetterte timer fra 70 timer til 700 timer pr år eller ingen eller to prosjekter pr år).

Denne oversikten viser at de budsjetterte kostnadene for kommunene på Haugalandet til revisjon i 2013, 2018 og 2020 og regnskapstall for 2019:

	Budsjett 2013 (vedtatt av KST)	Budsjett 2018 (vedtatt av KST)	Regnskap 2019	Budsjett 2020 (vedtatt av KST)	Folketall pr 01.01.20	Kostnad pr innbygger 2020
Karmøy	1 026 000	1 060 000	880 404	1 115 000	42.186	26,43
Haugesund	1 020 000	861 000	829 896	837 000	37.357	22,40
Tysvær	400 000	510 000	478 203	535 000	11.065	48,35
Vindafjord	400 000	435 000	416 249	440 000	8.714	50,49
Sveio	300 000	400 000	428 615	421 000	5.766	73,01
Sauda	375 000	410 000	446 293	440 000	4.595	108,32
Etne	365 000	380 000	395 032	404 000	4.062	99,45
Bokn	158 000	180 000	194 405	260 000	852	305,16
Utsira	133 000	206 000	80 453	215 000	198	1085,85
Suldal	592 000	670 000	735 264	855 000	3.804	224,76

Kontrollutvalgene utarbeider forslag til budsjett for kontrollarbeidet. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjett til formannskapet og administrasjonen har ikke anledning til å kutte i forslaget, da utvalgets innstilling bare kan bli redusert av kommunestyret.

Hver enkelt får trekke sin konklusjon om budsjettstørrelse og/eller budsjettutvikling.

Her er en oversikt som viser de budsjetterte kostnadene for kommunene i sørfylket til revisjon i 2018 og 2020 og regnskapstall for 2019:

	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Folketall pr 01.01.20 2020	Kostnad pr innb. 2020
(Nye) Stavanger	4 966 000	5 444 000	6 068 128	6 869 000	143.574	47,85
(Nye) Sandnes	2 400 000	2 774 400	2 890 410	3 907 000	79 537	49,12
Sola	989 000	1 104 000	1 88 304	1 200 000	27 153	44,19
Klepp (konkurr.)	850 000	740 000	795 424	804 000	19 588	41,04
Hå	727 000	816 000	665 040	912 000	18 991	48,02
Time (konkurr.)	593 000	602 000	587 434	800 000	18 916	42,29
Eigersund	746 000	823 000	954 240	917 000	14 811	61,91
Strand	748 000	845 000	800 640	907 200	12 968	69,95
Gjesdal	727 000	811 200	765 000	907 200	12 002	75,58
Randaberg	740 000	825 600	901 680	921 600	11 221	82,13
(Rennesøy)	740 000			-----	Ca 4 900	
Sokndal	439 000	444 000	521 480	489 600	3.804	128,70
Hjelmeland	595 000	625 000	682 808	691 800	2 574	268,76
Lund	391 000	437 000	462 960	436 800	3 202	136,41
Finnøy	401 000			-----	Ca 3 200	
Bjerkreim	535 000	403 000	369 840	460 800	2 787	165,33
Forsand	430 000			-----	Ca 1 200	
Kvitsøy	288 000	321 600	302 400	379 200	517	733,46

Sekretariatet har måtte gå inn i hvert enkelt kontrollutvalg sine saker og årsmeldinger for finne tallene, da Rogaland kontrollutvalgssekretariat ikke har en samlet oversikt. Det tas forbehold om mulige feil og endringer fra revisjonens budsjett, kontrollutvalgets innstilling og endelig kommunestyrevedtak.

Sekretariatets vurderinger

Dette har blitt lang saksutredning, men det skyldes at saksområdet er komplekst. Spesielt offentlige anskaffelser er etter hvert blitt et eget fagområde. Det finnes ikke en rett anbefaling. Kommunene er her for ulike, men har likevel store fellestrekk.

Sekretariatet pleier å legge fram én innstilling til utvalget, men i denne saken mener vi at denne saken har en så politisk karakter at vi ikke vil fremme vårt syn. Videre har saken konsekvenser knyttet til sekretariatets arbeidsområde, slik at sekretariatet velger å legge fram to alternative innstillinger som utvalget må ta stilling til, før sak legges fram for kommunestyret. Det vises igjen til kommuneloven § 24-1 om at det er kommunestyret selv som fastsetter revisjonsordning etter innstilling fra kontrollutvalget.

Dersom utvalget ønsker at representanter fra Rogaland Revisjon IKS kommer i møtet for presentere selskapet nærmere, vil sekretariatet foreslå at votering mellom alternativene blir utsatt til septembermøtet.

Vi har ikke vært innom alternativet med å ansette egen revisor, da det er ikke er særlig utbredt og avvirket i de fleste kommuner for lenge siden. I dag er det bare de store kommunene som Oslo, Trondheim og Bærum som har egen «stedlig» kommunal revisjon. Sekretariatet ser det ikke som et aktuelt alternativ for kommune på Haugalandet.

Revisjonsarbeidet vil, uavhengig av hvilken ordning som velges, være styrt av detaljerte forskrifter, metoder og standarder, med konkrete krav til utdanning og praksis for revisor, slik at valget vil ofte basere seg på hvert enkelt medlem/folkevalgte sitt ideologiske grunnsyn.

Aksdal, 17.08.20

Toril Hallsjø
Daglig leder/utvalgssekretær

revisorforeningen

Revisjon i kommuner

Kommuner og fylkeskommuner kan fritt velge revisjonsordning – offentlig eller privat.

Revisjon

Nærmere 50 norske kommuner og en fylkeskommune har valgt privat revisjonsordning. Og erfaringene er gode. Mange opplever å ha fått både bedre og billigere revisjon enn tidligere.

Hvordan konkurranseutsette?

Hovedpunktene i prosessen for konkurranseutsetting av revisjonstjenester er:

- Prinsippvedtak i kommunestyret om konkurranseutsetting etter innstilling fra kontrollutvalget
- Innhenting av anbud på kjøp av revisjonstjenester (der også eksisterende revisjon kan delta)
- Eventuelt valg av revisor
- Eventuell avvikling av eksisterende revisjonsordning

De fleste kommuner har interkommunal revisjonsordning (IKS). Om en kommune ønsker å gå ut av et IKS, må de formelle kravene i IKS-loven § 30 følges. Den enkelte deltaker kan med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i selskapet og kreve seg utløst av dette. Ettårs fristen er ikke til hinder for at ny revisor velges, men deltakelsen i IKS-et medfører forpliktelser i oppsigelsesperioden.

Veileder offentlige anskaffelser

Kommunens innkjøp av revisjonstjenester faller inn under lov om offentlige anskaffelser. Nærings- og fiskeridepartementet har utarbeidet en veileder til reglene om offentlige anskaffelser.

revisorforeningen

Kommuner med privat revisjon

Nedenfor finner du en liste over norske kommuner og fylker som har valgt et privat revisjonsselskap som revisor.

Publisert: 20.01.2019

Revisjon

Disse kommunene har pr. februar 2019 valgt privat revisor:

<u>Alver</u>	<u>Nesna</u>
<u>Asker</u>	<u>Nordre Follo</u>
<u>Askøy</u>	<u>Nærøysund (?)</u>
<u>Aurland</u>	<u>Rana</u>
<u>Austevoll</u>	<u>Rendalen</u>
<u>Bergen</u>	<u>Ringebu</u>
<u>Bjørnafjorden</u>	<u>Samnanger</u>
<u>Bokn</u>	<u>Sauda</u>
<u>Bømlo</u>	<u>Stord</u>
<u>Etne</u>	<u>Sveio</u>
<u>Fitjar</u>	<u>Sør-Fron</u>
<u>Frogn</u>	<u>Tynset</u>
<u>Færder</u>	<u>Tysnes</u>
<u>Hadsel</u>	<u>Tysvær</u>
<u>Halden</u>	<u>Tønsberg</u>
<u>Haugesund</u>	<u>Utsira</u>
<u>Hole</u>	<u>Vaksdal</u>

<u>Karmøy</u>	<u>Vestby</u>
<u>Klepp</u>	<u>Vestland Fylkeskommune</u>
<u>Kvam</u>	<u>Vindafjord</u>
<u>Kvinnherad</u>	<u>Voss herad (?)</u>
<u>Lier</u>	<u>Øksnes</u>
<u>Lurøy</u>	<u>Øygarden</u>
<u>Lærdal</u>	

Det skjer løpende endringer i kommunenes revisjonsordninger. Vet du om endringer som ikke fremgår av listen, tips oss gjerne på post@revisorforeningen.no

Konkurransetsetting av kommunal revisjon

En studie om fordeler og utfordringer ved konkurransetsetting – masteroppgave v/NHH

Tor Erling Rysstad Skinnarland og Henrik Døvik Stavnes

Bergen våren 2017

Sammendrag

Vi har i denne masterutredningen undersøkt konkurransetsetting av kommunal revisjon. Oppgaven er skrevet høsten 2016 og våren 2017. I 2004 ble det åpnet for konkurransetsetting av kommunal revisjon og i skrivende stund har 51 kommuner valgt å ta i bruk denne muligheten.

Denne studien drøfter fordeler og utfordringer kontrollutvalgssekretariater erfarer ved at kommunen benytter seg av konkurransetsetting. Oppgaven gjør rede for relevant teori på feltet og hva tidligere studier sier om temaet.

Vi har intervjuet åtte kontrollutvalgssekretariat, som hver bistår i gjennomsnitt et tosifret antall kommuner i kontakt med revisjon. Studien har et eksplorerende design i den forstand at informasjon underveis i prosessen har styrt hvilke retninger som har blitt valgt, det vil si hva som har blitt undersøkt nærmere. De kvalitative funnene fra informantene komplementeres med kvantitative data på kostnader som vi har undersøkt. Vi benytter oss av regresjonsanalyse for å si hvorvidt kostnadene endres ved konkurransetsetting.

Vi finner at kommuners kostnader til "kontroll og revisjon" reduseres ved konkurranseutsetting. Dette kan skyldes kostnadsflytting, at regnskapsrevisjonen reduseres i omfang og at kommunene bestiller mindre forvaltningsrevisjon.

Vi finner samtidig at kvaliteten på forvaltningsrevisjon er lik eller blir litt bedre og at regnskapsrevisjonen er enten lik eller reduseres noe etter konkurranseutsetting. Vi undersøkte også transaksjonskostnader ved konkurranseutsetting, hvor funnene våre viser at denne kostnaden er relativt høy grunnet høy usikkerhet.

Vi finner det som en utfordring ved konkurranseutsetting at kommunen må gå fra en mer relasjonell og tillitsbasert kontrakt, til en konvensjonell kontrakt. Flere informanter uttrykker at det er vanskelig å definere og måle kvalitet i revisjon og derfor oppstår det en viss usikkerhet ved å gå fra IKS til private selskaper.

Som et bakteppe for studien har vi stilt et spørsmål om hvorfor ikke flere kommuner konkurranseutsetter når det later til å redusere kostnadene. Ut ifra drøftingen i utredningen virker det som at usikkerheten ved konkurranseutsetting er det mest sannsynlige svaret på det spørsmålet.

Lenke

<http://hdl.handle.net/11250/2452305>

KARMØY KOMMUNE**Saksframlegg**

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	26.08.20	27/20
Kommunestyret	14.12.20	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	151	

BUDSJETT FOR 2021 – KONTROLLARBEIDET I KOMMUNEN – KONTROLL- OG KVALITETSUTVALGETS FORSLAG

Sekretariatets forslag til vedtak og innstilling:

*Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg fremmer forslag om budsjett for kontrollarbeidet i Karmøy kommune med en totalramme på **kr 1 766 000 eksl. mva** for 2021 fordelt med følgende:*

<i>Kontroll- og kvalitetsutvalgets utgifter</i>	<i>kr</i>	<i>213 000</i>
<i>Kjøp av sekretariatstjenester (HKS IKS)</i>	<i>kr</i>	<i>403 000</i>
<i>Kjøp av revisjonstjenester</i>	<i>kr</i>	<i>1 150 000</i>

Vedlegg: Forslag til budsjett for 2021

Saksorientering:

I følge kommuneloven har kontrollutvalget et vidt arbeidsområde, og er kun underordnet kommunestyret. Kontrollutvalgets tilsyn er ikke avgrenset til bare å gjelde økonomiske forhold. Kontrollutvalget skal også påse at saksforberedelse og beslutningsprosesser, både i administrasjonen og i de øvrige politiske organer, fungerer på en måte som garanterer oppfyllelse av alle faglige krav og ivaretar grunnleggende rettssikkerhetshensyn overfor kommunens innbyggere og andre som måtte bli berørt av vedtakene.

Kontrollutvalgets ansvar er i første rekke et påseer-ansvar, og utvalgets rolle vil først og fremst være som bestiller. En viktig del av dette ansvaret vil være å påse at bestillingene til revisor tilfredsstiller kommunens behov til enhver tid.

Dersom kontrollutvalget ønsker å foreta en tilleggsbestilling hos revisor utover vedtatt ramme, må utvalget anmode kommunestyret om en høyere ramme.

Kontrollutvalget har et lovpålagt ansvar for å utarbeide budsjettforslaget for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Da kontrollutvalget kun er underlagt kommunestyret, skal kontrollutvalgets budsjettvedtak i henhold til forskriften følge innstillingen til årsbudsjettet til kommunestyret i forbindelse med at kommunen samlede budsjett for 2021 skal vedtas. Dersom **kontrollutvalgets innstilling** er lagt inn fra administrasjonen i rådmannens budsjettforslag, er det antatt det **ikke nødvendig** å legge det fram for kommunestyret **som egen sak**.

Det har etter hvert blitt praksis i Karmøy kommune at utvalgets innstilling er blitt lagt inn i rådmannens budsjettforslag, uten endringer, dvs ingen kutt eller reduksjon.

Budsjettet skal omfatte alle utgifter forbundet med kontrollutvalgets, sekretariatets og revisjonens samlede virksomhet. Dette gir kontrollutvalget et forpliktende ansvar for budsjett og regnskap tilsvarende det de enkelte resultatenheter i kommunen har. Forskriften pålegger kommunen å ha en forsvarlig revisjonsordning og et uavhengig sekretariat. Budsjettforslaget omfatter derfor **lovpålagte** oppgaver.

Ny forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 sier følgende om budsjettbehandlingen:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Budsjettforslaget er delt inn i tre hovedpunkter: utgifter til kontrollutvalgets samlede virksomhet, utgifter til kjøp av sekretariatstjenestene og kjøp av revisjonstjenester:

1. Kontroll- og kvalitetsutvalgets utgifter

Utvalgets egne utgifter er viderført som i inneværende år. Kontroll- og kvalitetsutvalget fastsetter ikke selv møtegodtgjørelsen, men den er innarbeidet i budsjettforslaget for å synliggjøre samlede tilsyns- og kontrollutgifter. Budsjettet forutsetter en aktivitet i utvalget som tidligere år med 8 møter i kalenderåret.

Kontroll- og kvalitetsutvalget har åpne møter og det er lagt inn budsjettmidler til tilsynsvakt. Møtene har vært avholdt på rådhuset på ettermiddag/kveld og det forutsettes at dette foretsetter i ny valgperiode. Beverting på møtene er lagt inn med enkel møtemat levert fra rådhusets kantine. Det er lagt inn midler til kursdeltakelse og medlemskap i nettverk for kontrollutvalg (Forum for kontroll og tilsyn). Budsjettforslaget er basert på utvalgets framlegg tidligere år.

2. Sekretariatet

Karmøy kommune er medeier i det interkommunale selskapet Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS og kjøper sekretariatstjenestene til kontrollutvalget herfra. I prisen innbefatter saksbehandling, utsending av innkallinger og utskrifter, normal aktivitet i utvalget, arkivhold m.m. Representantskapet vedtok budsjettet for 2021 i møtet 27.04.20, sak 9/20. Budsjettet er utarbeidet på bakgrunn av selskapsavtalen, der det betales en årlig fast grunnsum og etter medgått timeforbruk, basert på eierandel.

Kostnadene for Karmøy kommune neste år er satt til kr 403 000, som er en økning på 3,5 %. I prisen innbefatter normal aktivitet i utvalget, saksbehandling, utsending av innkallinger og utskrifter, arkivhold m.m.

3. Revisjonskostnader

Regnskapsrevisjonen utføres innenfor fastsatt lovbestemte krav og til en fast pris med enhver tid gjeldende leverandør og en opsjon for kjøp av timer til forvaltningsrevisjon og andre kontroller med inntil 750 timer. For 2020 er det budsjettet med en ramme/totalleveranse til inntil kr 1.115.000, som inkluderer fastpris for regnskapsrevisjon og kjøp av timer etter bestilling til forvaltningsrevisjon.

Sekretariatet gjør framlegg at det budsjetteres med økning på ca 3 % i forhold til 2020. Konsumprisindeksen for neste år er usikker på pga koronapandemien. Budsjettsum som foreslås er da kr 1.150.000 i 2021. Summen inneholder store usikkerhetsmomenter, da det nå er uvisst hvem som blir kommunens leverandør fra 1. halvår 2021.

Revisjonsavtale ble inngått med KPMG AS gjeldende fra 01.07.16 og for fire år. Bruk av opsjon for et år ble vedtatt av kommunestyret 01.07.19, sak 75/19. Avtalen med KPMG AS gjelder nå frem til 30.06.21, og inneholder prisjustering av fastpris og timepris i avtaleperioden. Ny revisjonsavtale vil bli gjeldende fra 01.07.21. Revisjonsoppdraget vil bli sendt ut på anbud høsten 2020 og ny avtalepris blir derfor ikke avklart før i begynnelsen av 2021. Det er derfor knyttet usikkerhet til prisen på revisjonstjenestene i tiden fremover.

Kontroll- og kvalitetsutvalgets samlede budsjettforslag

For oversikt over budsjettforslaget for 2021, se eget vedlegg. Kommunen betaler merverdiavgift på kjøp av tjenester fra revisor. Disse blir refundert, slik at denne posten skal gå i null. Det blir foreslått et samlet budsjett på kr 1766 000 eksklusiv mva til kontroll i 2021.

Kontrollutvalg er direkte underlagt kommunestyret. Forskriften pålegger derfor kommunen å sørge for at kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme skal følge formannskapets innstilling til kommunestyret, slik at dette forslaget er kjent for kommunestyret når totalbudsjettet skal behandles.

Sekretariatet forutsetter at dersom det skjer en reduksjon i budsjettforslaget, skal det skje av formannskap/kommunestyre i tråd med forskriftene og ikke av administrasjonen. Dersom kommunestyret vedtar endringer i kontrollutvalgets budsjettforslag, må dette meldes til utvalgets sekretariat.

Saken legges frem for kontroll- og kvalitetsutvalget til diskusjon knyttet til utvalgets prioriteringer for kommende år, samt en anbefaling til kommunestyret for kommende års ramme til kontrollarbeidet.

Aksdal, 18.08.20

Toril Hallsjø (sign.)
Daglig leder/utvalgssekretær

BUDSJETT 2021

11000 KONTROLL OG REVISJON - KARMØY KOMMUNE

ART I KOSTRA	TEKST	KONTROLL- UTVALG	SEKRE- TARIAT	REVISJON (RR, FR, SK)	TOTALT TILSYN OG KONTROLL 2021	BUDSJETT 2020	Merk- nader
1080	Godtgjørelse til kontrollutvalget	71 000	-	-	71 000	71 000	2
1030	Ekstrahjelp/vakt	19 000	-	-	19 000	19 000	
1080	Tapt arbeidsfortjeneste	14 000	-	-	14 000	14 000	
1099	Arbeidsgiveravgift	10 000	-	-	10 000	10 000	
0	Lønnsutgifter	114 000	-	-	114 000	114 000	
1115	Bevertning	7 000	-	-	7 000	7 000	
1140	Annonsering	-	-	-	-	-	
1150	Kurs/opplæring	70 000	-	-	70 000	70 000	
1160	Skyss- og kostgodtgjørelse	12 000	-	-	12 000	12 000	
1195	Medlemskap og kontingenter	10 000	-	-	10 000	10 000	
1	Andre utgifter	99 000	-	-	99 000	99 000	
(utgår)1350	HKR IS	-	-	-	-	-	
1370	Kjøp av revisjon			1 150 000	1 150 000	1 115 000	3
1375	Kjøp fra HKS IKS	-	403 000	-	403 000	389 000	4
3	Kjøp av tjenester	-	403 000	1 150 000	1 553 000	1 504 000	
	TOTALT	213 000	403 000	1 150 000	1 766 000	1 717 000	

Merknader:

1. KOSTRA funksjon 1100 Politisk styring og kontrollorganer brukes for samtlige utgifter i tabellen over i tråd med Hovedveileder 2008
2. Forutsetter 8 møter i kontrollutvalget med 7 medlemmer i året
3. Budsjettert beløp for revisjon innebærer timer til regnskapsrevisjon,
samt timer til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.
4. Beløp innebærer saksbehandling for utvalget, møteavvikling (inkludert innkalling og møtereferat)

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	26.08.20	28/20
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 26.08.20

Sekretariatets forslag til vedtak:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar referat- og orienteringssakene 36 –43 til orientering.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg (vedr Wenche Ytreland)

Vedlegg:

- 36. Statusoversikt pr. august 2020
- 37. Kommunestyrevedtak 15.06.20, sak 72/20 –Reglement for utvalget
- 38. Henvendelse til utvalget fra Wenche Ytreland – Varslingssystem for innbyggere
- 39. Foreløpig tilbakemelding til W. Ytreland 30.06.20
- 40. Innkalling til eiermøte i Karmsund Havn IKS 18.06.20
- 41. Innkalling til møte i havnerådet - Karmsund Havn IKS 04.08.20
- 42. Protokoll frå representantskapsmøte i Haugaland Vekst IKS 12.06.20
- 43. Kommunal Rapport 17.08.20 - «Kontrollutvalget kan kreve at komm.dir. stiller på møte»

Saksorientering

Vedlagt følger de ovenfor opplistede tema, brev, meldinger og lignende til kontrollutvalgets orientering.

Vedr pkt 38-39

Utvalget fikk forelagt en henvendelse fra Wenche Ytreland i møtet 17.06.20 om en eiendom hvor det var avsagt dom i jordskifteretten i 2014, og hun hadde fremmet erstatningskrav overfor kommunen i 2018. Utvalget vedtok følgende i sak 20/20:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar henvendelsen fra Wenche Ytreland til orientering. Saken hører ikke under utvalgets mandat og blir med dette avvist.

Wenche Ytreland har i e-post 29.06.20 sendt inn ny henvendelse til utvalget. E-posten følger som vedlegg. Hun skriver her bl.a:

.....

«Herved melder jeg inn saken på ny med annen status. Det var mangel på et ordentlig varslingssystem for innbyggere. Det finnes heller ikke i dag. Hadde det vært det den gang så hadde saken min blitt arkivert i varslingssystemet, og kommune kunne ikke forklart avslåingen til vårt vederlagskrav som foreldet.»

Wenche Ytreland er ikke bosatt i kommunen, dvs innbygger, men er grunneier. Hun mener saken ikke hadde blitt foreldet dersom det hadde vært et varslingssystem i kommunen.

Utvalget må igjen vurdere om dette er en sak for utvalget, jfr kommuneloven § 23-2.

Utvalget er ikke et klageorgan og skal ikke behandle klagesaker. Utvalget kan likevel ta opp saker dersom det er indikasjoner på at problemstillingene som tas opp er å regne som en av flere systemfeil.

Utvalget skal heller ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av folkevalgte organer eller andre kommunale organer, jfr forskrift § 1- rammer for kontrollutvalgets myndighet.

Sekretariatet mener utvalget har disse alternativene til vedtak:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar ny henvendelse fra Wenche Ytreland til orientering. Saken hører ikke under utvalgets mandat og blir med dette avvist.

eller utvalget kan be om at rådmannens skriftlige syn på saken til neste møte og at rådmannen orienterer om saken i møtet, da med slikt vedtak:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber om rådmannens skriftlige syn på saken fra Wenche Ytreland til møtet 23.09.20. Utvalget ber også om at rådmannen orienterer . Det skriftlige svaret leveres sekretariatet innen 15.09.20.

Aksdal, 18.08.20

Toril Hallsjø
Daglig leder/utvalgssekretær

Kontrollutvalget i Karmøy - Statusoversikt august 2020

Saker fra bestilling til behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget

Forvaltningsrevisjon	Bestilling	Tidsbruk	Status	Ferdig	Merknad
«Kvalitets- og journalsystem v/sykehjem»	26.08.20, sak 23/20	250 t	Til bestilling	Nyår 2021	
«Tidlig innsats»	05.02.20, sak 2/20	250 t	Rapport ferdig	Våren 2020	
Eierskapskontroll					
Andre saker					
RV- analyse og planarbeid	27.11.19, sak 45/19	140 t	Under arbeid	Høsten 2020	
Anbud revisjonstjenester eller interkomm. samarb.	KST 01.07.19		I gang	Høst 2020/vår 2021	

Saker under politisk behandling eller til oppfølging i utvalget

Forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll	Bestilt KU/KST	Behandlet/s i KU	Behandlet i KST	Planlagt oppfølging	Merknad
Prosjekt «Tidlig innsats»	05.02.20, sak 2/20	17.06.20, sak 17/20	21.09.20, sak xx/20	2021	
«Oppgaver i forbindelse m/samhandlingsreform»	31.10.18, sak 37 /18	15.05.19, sak 14/19	01.07.19, sak 77/19	Juni/sept. 2020	
«Personvern»	23.01.19, sak 3/19	25.09.19,s sak 36/19	25.11.19, sak 122/19	Høsten 2020	

Avsluttede prosjekter

Forvaltningsrevisjon	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet i KST	Fulgt opp i KU/KST	Merknad
«Oppgaver i forbindelse m/samhandlingsreform»	31.10.18, sak 37 /18	15.05.19, sak 14/19	01.07.19, sak 77/19	17.06.20, sak /20	
Andre saker					

KARMØY KOMMUNE

37

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS

Mottatt dato: 17.08.20

Journalnr: 20/281 Hhe

Arkivkode: 033

SAKSPROTOKOLL - REGLEMENT FOR KONTROLL- OG KVALITETSUTVALGET - ENDRINGER ETTER NY KOMMUNELOV

Kommunestyret behandlet saken den 15.06.2020, saksnr. 72/20

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar oppdatert reglement for Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg som følge av ny kommunelov.

Reglementet blir endret i samsvar med vedlagt reglement.

Ny status av sak: Savnet et varslingsystem for innbyggere

Avsender Wenche Ytreland <wytreland@gmail.com>

Mottaker Toril Hallsjø <tha@kontrollutvalgene.no>
, post@kontrollutvalgene.no

Kopi til Elin Ytreland <elinvtre@gmail.com> , steinarytre@gmail.com

Dato 29. juni 2020 kl. 12:21

Hei!

I dag fikk jeg svar på mine påstander av Karmøy Kommune.
 De innrømmer hva som avgjorde de graverende feil og mangler den gangen.
 Det var noen signaturer fra en overordnet på avdelingen. Dette var total brudd på sin myndighet.
 Jeg savner den gang er ordentlig varslingsystem.
 Da jeg hørte at det pågikk «bevegelse» på eiendommen tok jeg kontakt med kommunen opptil flere ganger uten å få hjelp.
 De «avgjørende» dokumentene som la hele grunnlaget for vår enorme innsats, er nå endelig bevis for i mail hos sjefen selv på Runar Lunde på areal- og byggesakavd.
 Dette har jeg påstått hele tiden, tilhørende dialogen de involverte partene hadde.

Herved melder jeg inn saken på ny med annen status. Det var mangel på et ordentlig varslingsystem for innbyggere. Det finnes heller ikke i dag. Hadde det vært det den gang så hadde saken min blitt arkivert i varslingssystemet, og kommune kunne ikke forklart avslåingen til vårt vederlagskrav som foreldet.

Saken vår/vederlagskravet har ingenting med jordskifteretten å gjøre.
 (det virker fra dere som om den måtte brukes fordi motparten. «trodde» han eide eiendommen alene).

Vi hadde rett og det fremkom også av retten.

Nå har kommunen i dag svar og bevist svaret på mine påstander. Dette svaret etterlyste jeg kommune om i forkant av deres møte den 17. juni, ved å sende Mail til K kommune den 11.05-2020, uten å få svar.

De har forklart at det var trist de ikke svarte før...dette kunne vært avgjørende for saken vår og mulig fått medhold til granskning.

Takk!

Mvh
 Wenche Ytreland
 Mob 41237099

Sendt fra min iPhone

Videresendt melding:

Fra: Wenche Ytreland <wytreland@gmail.com>
Dato: 29. juni 2020 kl. 11:17:12 CEST

Wenche Ytreland (via e-post wytreland@gmail.com)

Deres ref.	Deres dato	Vår ref.	Dato
	29.06.20	20/263/216/tha	30.06.20

FORELØPIG TILBAKEMELDING - HENVENDELSE TIL KONTROLLUTVALGET

Vi viser til din e-post av 29.06.20 til kontrollutvalgssekretariatet om savnet av et varslingssystem for innbyggere og at du melder tidligere sak inn på ny med annen status.

Når det gjelder henvendelser er det utvalget selv som vurderer om utvalget vil behandle henvendelsen eller ikke. Om kontrollutvalget skal behandle en sak, vil være avhengig av om saken ligger innenfor mandatet til kontrollutvalget. Det er bare kommunestyret som kan pålegge kontrollutvalget oppgaver.

Kontrollutvalgets oppgaver og ansvar er omtalt i kommuneloven § 23-2 og i «Forskrift om kontrollutvalg og revisjon». Utvalgets primæroppgaver er å sørge for at kommunen har en forsvarlig regnskapsrevisjon, at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, samt andre oppgaver på et overordnet nivå knyttet til systemkontroll.

Kontrollutvalget skal ikke være et klageorgan for enkeltvedtak eller en arena for overprøving av politiske prioriteringer/vedtak som er gjort av kommunens folkevalgte organer, jfr. forskriften § 1. Utvalget har heller ikke myndighet til å fatte vedtak som binder forvaltningen.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vil i neste møte **onsdag 26.08.20** få lagt fram din henvendelse under referatsakene. Utvalget vil i møtet drøfte saken og bestemme om den skal følges opp eller avvises. Administrasjonen vil før møtet eller i møtet ha anledning til å komme med sitt syn i saken.

Du vil bli orientert om utfallet av saken når endelig vedtak foreligger. Sakskart og protokoller fra utvalgets møter blir lagt ut på våre nettsider www.kontrollutvalgene.no.

Med hilsen

Toril Hallsjø (sign.)

Daglig leder

Kopi: Karmøy kommune v/postmottak
Utvalgsmedlemmene

KARMSUND
HAVN

40

**Karmsund Havn IKS
Havnedirektøren**

Dato: 12.06.20

Innkalling til eiermøte i Karmsund Havn IKS

Det innkalles med dette til eiermøte, med fremmøte ved Husøyvegen 250. Møtet starter med omvisning på Husøy og påfølgende lunsjservering.

Torsdag 18.06.2020 kl. 12.00**Til orientering foreligger:**

- Sak 01/20** Gjennomgang av fjorårets bedriftsøkonomiske resultat, og relatert til bransjen. (s. 2)
- Sak 02/20** Måleparameter for effektiv havnedrift per virksomhetsområde, relativt til bransjen (s. 26)
- Sak 03/20** Prognoser inneværende år og kommende 4 år (s. 31)
(Untatt offentlighet jf off.lov §13-2)
- Sak 04/20** Oppdatering fra Havnedirektøren; marked, drift, prosjekter og utvikling (s. 39)
- Sak 05/20** Fremtidens Karmsund Havn: flere deltakerkommuner i IKSet? (s. 40)
- Sak 06/20** Gismarvik Havn (s. 41)
- Sak 07/20** Lufthavndrift AS (s. 42)

Eventuelt**Forfall bes meddelt Karmsund Havn.**

Haugesund, 12.06.19

**Tore Gautesen
Havnedirektør**

KARMSUND
HAVN

41

KARMSUND HAVN (IKS)
Postboks 186
5501 Haugesund
Tlf.: 52703750

Innkalling til møte i havnerådet

Det innkalles med dette til ekstraordinært havnerådsmøte for Karmsund Havn. Møtet avholdes via Teams, link til pålogging legges i outlook-innkallingen.

Tirsdag den 04.08.2020, kl. 12.30

Til behandling i møtet foreligger:

- Sak 12/20 Kapitalforhøyelse i Havnekraft AS (s. 2)**
Unntatt offentlighet jmf. Off.lov § 13(2)
- Sak 13/20 Masseuttak Stutøy Nord og utfylling i sjø (s. 63)**
Unntatt offentlighet jmf. Off.lov § 13(2)
- Sak 14/20 Byggemodning tomteområde Stutøy Nord (s. 154)**
Unntatt offentlighet jmf. Off.lov § 13(2)

Eventuelt

Forfall bes meddelt administrasjonen, som vil kalle inn vara ved eventuelle forfall.

Haugesund, 27.07.2020

Tore Gautesen
Havnedirektør

Protokoll

REPRESENTANTSKAPET HAUGALAND VEKST 2/20

DATO: fredag 12. juni 2020

TID: 11.30-11.42

STED: Teams møte

TILSTEDE

Karmøy kommune:	Ordfører Jarle Nilsen
Haugesund kommune:	Ordfører Arne-Christian Mohn
Tysvær kommune:	Ordfører Sigmund Lier
Utsira kommune:	Varaordfører Tove Grimsby
Bokn kommune:	Ordfører Osmund Våga
Sveio kommune:	Varaordfører Ruth Eriksen
Vindafjord kommune:	Ordfører Ole Johan Vierdal
Suldal kommune:	Varaordfører Øyvind Tveitane Lovra
Sauda kommune:	Ordfører Asbjørn Birkeland
Etne kommune:	Ordfører Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim
Rogaland fylkeskommune:	Kjartan Øvstedal
Administrasjonen:	Inger K. Haavik
Andre:	Vibeke Vikse Johnsen, styreleder Haugaland Vekst
Velg et element.	

SAKSLISTE

- Sak 05/20:** Valg av møteleder
Arne-Christian Mohn ble valgt.
- Sak 06/20:** Godkjennelse av innkalling og dagsorden
Godkjent
- Sak 07/20:** Behandling av årsregnskap 2019
Enstemmig vedtatt.
- Sak 08/20:** Fastsettelse av styrehonorar
Styrehonoraret ble enstemmig vedtatt som foreslått,
styreleder kr. 25.000 og styremedlemmer kr. 15.000.

Protokoll side 2, Representantskapet Haugaland Vekst 2/20 den 12. Juni 2020

Haugesund den 12. juni 2020

Arne-Christian Mohn

Sigmund Lier

Tove Grimsby

Osmund Våga

Ruth Eriksen

Ole Johan Vierdal

Øyvind Tveitane Lovra

Asbjørn Birkeland

Mette Heidi B. Ekrheim

Jarle Nilsen

Kjartan Øvstedal

PUBLISERT 17.08.2020 10:11 - *Kommunal Rapport*

Kontrollutvalget kan kreve at kommunedirektøren stiller på møte

Når har kommunedirektøren rett til å legge fram sitt syn for kontrollutvalget?

SPØRSMÅL: I hvilke typer saker som kontrollutvalget skal behandle, har kommunedirektøren rett til å uttale seg?

SVAR: I kommuneloven [§ 23–5](#) første setning har vi en bestemmelse der det fastslås som alminnelig regel at kontrollutvalget skal «rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget». Denne bestemmelsen sier ikke noe om hvor ofte slike rapporteringer skal foretas, men tar i utgangspunktet sikte på mer generell og oversiktspreget rapportering med ikke for lange mellomrom, minst én gang i året. Nærmere bestemmelser om hva det skal gis uttalelse om her, er gitt i kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften, se dennes §§ 3 og 4.

I kommuneloven § 23–5 andre setning er det så en bestemmelse om at «I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.» Etter sin plassering tar denne regelen sikte på de rapporter som er omtalt i første setning.

Det er altså ved behandlingen av disse kommunedirektøren skal anmodes om å uttale seg, og bestemmelsen må forstås slik at her skal kommunedirektøren gis anledning til å møte i utvalget og legge fram sitt syn.

Denne bestemmelsen må imidlertid ikke leses «antitetisk» – altså slik at det bare er ved behandling av disse rapportene at kommunedirektøren kan eller skal gis anledning til å uttale seg.

For andre saker for kontrollutvalget er riktignok det alminnelige utgangspunktet at kommunedirektøren ikke har *rett* til å møte og delta i kontrollutvalgets møter, se [§ 13–1](#) femte avsnitt, men i [§ 23–1](#) tredje avsnitt er fastsatt at utvalget kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver, og foreta de undersøkelser det finner nødvendig.

Det betyr at kommunedirektør eller andre i administrasjonen kan innkalles til å møte for utvalget, eller bli bedt om å avgi en skriftlig redegjørelse.

Det er i utgangspunktet utvalget som kan kalle inn tilsatte eller be om en skriftlig redegjørelse fra dem – når dette anses «nødvendig».

Men utvalget har en alminnelig plikt å påse at en sak er forsvarlig utredet før det tar stilling til den. Det betyr at utvalget har et selvstendig ansvar for å vurdere om det her er behov for ytterligere informasjon som tilsier at enten kommunedirektøren selv eller en av hennes underordnede blir bedt om å gi en redegjørelse eller å møte for utvalget.

Men dette er altså ikke en rett for kommunedirektøren eller andre tilsatte til å møte for utvalget, bare en konsekvens av utvalgets generelle utredningsansvar overfor kommunestyret eller fylkestinget.